

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ**

Кафедра обліку і аудиту

«До захисту в ЕК»

Директор інституту (декан факультету)

(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____ 202_ р.

«До захисту допущено»

В.о. завідувача кафедри

(підпис) (прізвище та ініціали)

«__» _____ 202_ р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА**

зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(код та назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Облік і аудит

на тему: Формування в системі обліку, аналізу та аудиту інформації про ефективність використання основних засобів

Виконав: здобувач 4 курсу, групи БО-4-11

СОЛОВЙОВА Ольга Сергіївна
(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

(підпис)

Керівник Людмила ДУХНОВСЬКА
(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

(підпис)

Рецензент _____
(прізвище та ініціали) (підпис)

Я як здобувач(ка) Національного університету харчових технологій розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я не надавав(-ла) і не одержував(-ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело

Здобувач _____
(підпис)

Київ – 2025 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ І УПРАВЛІННЯ
Кафедра обліку і аудиту
Освітній ступінь бакалавр
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
Освітньо-професійна програма «Облік і аудит»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку і аудиту

« » 20 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА

Ольга СОЛОВЙОВА

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Формування в системі обліку, аналізу та аудиту інформації про ефективність використання основних засобів

Керівник роботи Людмила ДУХНОВСЬКА,

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «01» листопада 2025 року №

2. Строк подання здобувачем роботи 02 червня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи ПКУ, Закони України, НП(С)БО, МСФЗ, первинні документи, реєстри бухгалтерії ПРАТ «Київський Маргариновий завод», фінансова та статистична звітність ПРАТ «Київський Маргариновий завод» за 2023-2024 роки

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) (перелік питань, які потрібно розкрити): економічна суть основних засобів, нормативно-правове регулювання обліку, економічного аналізу і аудиту основних засобів, синтетичний і аналітичний облік основних засобів і витрат від операційної діяльності, розкриття інформації про основні засоби у фінансовій звітності підприємства, організаційно-економічна характеристика ПРАТ «Київський маргариновий завод», методологічні та практичні основи економічного аналізу основних засобів і витрат від операційної діяльності, завдання і методика проведення аудиту основних засобів від операційної діяльності, шляхи удосконалення обліково аналітичних і контрольних аспектів основних засобів від операційної діяльності

5. Перелік графічного матеріалу(з точним зазначенням обов'язкових креслень): Основні завдання дослідження особливостей обліку, аналізу і аудиту основних засобів від операційної діяльності, схема класифікації основних засобів, таблиця техніко-економічних показників виробничо-господарської діяльності ПРАТ «Київський маргариновий завод», первинні документи з обліку основних засобів, кореспонденція рахунків з обліку основних засобів, таблиці економічного аналізу динаміки основних засобів, рис. методика проведення аудиту основних засобів

6. Консультанти розділів роботи

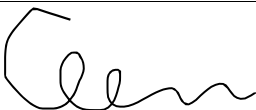
Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 15 січня 2025 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№	Назва етапів виконання кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Зміст	20.01.25-10.02.25	Виконано
2.	Розділ1. Теоретико-методичні основи обліку основних засобів	11.02.25-24.03.25	Виконано
3.	Розділ2. Аналіз діяльності ПРАТ «Київський маргариновий завод» та організація і методика проведення економічного аналізу основних засобів	25.03.25-14.04.25	Виконано
4.	Розділ3.Методичні основи аудиту основних засобів	15.04.25-12.05.25	Виконано
5.	Висновки і пропозиції	13.05.25-26.05.25	Виконано
6.	Список використаних джерел	27.05.25-02.06.25	Виконано

Здобувач

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Анотація

У кваліфікаційній роботі на здобуття ступеня бакалавра було проведено дослідження на тему «Формування в системі обліку, аналізу та аудиту інформації про ефективність використання основних засобів». Дослідження проводилось за даними бухгалтерського обліку, а також фінансової і статистичної звітності ПрАТ «Київський маргариновий завод».

Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків, містить 86 сторінок, 20 – рисунків і 17 – таблиць.

У вступі даної роботи розкрито актуальність обраної теми, відображено основні завдання дослідження обліку основних засобів, предмет і об'єкт дослідження, основні методи дослідження, які використовувалися при проведенні дослідження.

Перший розділ присвячено розкриттю економічної суті обліку використання та руху основних засобів на підприємстві. Розглянуто нормативно-законодавчу базу для ведення обліку, економічного аналізу і аудиту основних засобів. Відображено синтетичний, аналітичний облік основних засобів та особливості розкриття інформації про них у фінансовій звітності підприємств.

У другому розділі надано повну характеристику ПрАТ «Київський маргариновий завод» за 2023-2024 роки, відображено особливості організації обліку, розкрито теоретичні основи і практичний економічний аналіз використання основних засобів.

У третьому розділі відображено особливості проведення аудиту загальноновиробничих витрат.

Ключові слова: основні засоби, облік, рух основних засобів, активи, фінансова звітність, аудит, статті калькуляції.

Abstract

In the qualification work for the bachelor's degree, a study was conducted on the topic "Formation of information on the efficiency of the use of fixed assets in the accounting, analysis and audit system". The study was conducted based on accounting data, as well as financial and statistical reporting of PrJSC "Kyiv Margarine Plant".

The bachelor's qualification work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of sources used and appendices, contains 86 pages, 20 - figures and 17 - tables.

The introduction of this work reveals the relevance of the chosen topic, reflects the main tasks of the study of accounting for fixed assets, the subject and object of the study, the main research methods used in conducting the study.

The first section is devoted to revealing the economic essence of accounting for the use and movement of fixed assets at the enterprise. The regulatory and legislative framework for accounting, economic analysis and audit of fixed assets is considered. Synthetic, analytical accounting for fixed assets and the features of disclosing information about them in the financial statements of enterprises are reflected.

The second section provides a full description of PrJSC "Kyiv Margarine Plant" for 2023-2024, reflects the features of the accounting organization, reveals the theoretical foundations and practical economic analysis of the use of fixed assets.

The third section reflects the features of conducting an audit of general production costs.

Keywords: *fixed assets, accounting, movement of fixed assets, assets, financial reporting, audit, calculation items.*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	10
1.1. Економічна суть основних засобів, їх класифікація, визнання та оцінка.....	10
1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу і аудиту основних засобів.....	21
1.3. Особливості обліку та розкриття інформації про рух основних засобів у фінансовій звітності підприємства	25
РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «КИЇВСЬКИЙ МАРГАРИНОВИЙ ЗАВОД» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	46
2.1. Організаційно-економічна характеристика та особливості організації обліку на ПрАТ «Київський маргариновий завод»	46
2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Київський маргариновий завод» за останні два роки	49
2.3. Теоретичні основи та практичний аналіз руху основних засобів на ПрАТ «Київський маргариновий завод».....	56
РОЗДІЛ III. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ.....	68
3.1. Завдання та методи аудиту обліку основних засобів	68
3.2. Методика проведення аудиту обліку основних засобів.	73
3.3. Шляхи удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів з обліку основних засобів	78
ВИСНОВКИ.....	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	88

ВСТУП

Актуальність дослідження. Основні засоби – це вагомі матеріальні активи на кожному підприємстві. Їх характерною рисою є користування протягом певного проміжку часу, який складає більше одного року, що відрізняє їх від інших матеріальних цінностей. Основні засоби є частиною активів підприємства, здатні продемонструвати, наскільки компанія забезпечена засобами праці для здійснення своєї діяльності, що в перспективі принесе прибуток. Від коректності ведення обліку основних засобів на підприємстві залежатиме їх надходження та наявність, що впливатиме на ефективність роботи.

Аналіз новітніх досліджень та публікацій. Дослідження з проблем обліку наявності та надходження основних засобів представлені у працях: Кафки С.М., Костенка В.Г., Кудлаєвої Н.В., Малікової І.П., Омельченко О.Ю., Перетятко Ю.М., Феофанової І.В., Антонової О.Д., Ярової Л.Г. Дослідження обліку в умовах діджиталізації проводили: Макурін А.А., Наконечна С.А., Гуцалюк О.І., Попівняк Ю.М.

Мета дослідження. Комплексне дослідження методичних та теоретичних сторін обліку основних засобів та розроблення рекомендацій для покращення теоретичних положень і актуальної практики обліку наявності та надходження основних засобів в ПрАТ «Київський маргариновий завод».

Відповідно до поставлених цілей було визначено коло задач:

- Створити детальний опис організаційно-технологічних особливостей діяльності ПрАТ «Київський маргариновий завод» та дослідити їх вплив на формування системи обліку основних засобів.
- Систематизувати та представити в узагальненому виді дані щодо сутності, функції та класифікації основних засобів.
- Встановити порядок визнання та оцінки основних засобів, разом із законодавчою базою для їх обліку.

- Здійснити аналіз поточної політики обліку підприємства щодо основних засобів та запропонувати можливі напрями її покращення.
- Відобразити документальне забезпечення дій щодо обліку основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» та надати поради щодо його вдосконалення.
- Розкрити особливості методології та організації синтетичного та аналітичного обліку наявності та руху основних засобів на підприємстві, включаючи застосування автоматизованих операцій.
- Оцінити загальну систему обліку ПрАТ «Київський маргариновий завод» та підготувати пропозиції щодо покращення відображення основних засобів у фінансовій звітності підприємства.

Об'єкт дослідження. Система обліку основних засобів підприємства.

Предмет дослідження. Комплекс теоретичних та практичних аспектів методики і організації обліку наявності та руху основних засобів.

Методи дослідження. Для досягнення визначених завдань дослідження було використано наступні наукові підходи: метод теоретичного узагальнення, який застосовувався для вивчення сутності, ролі та класифікації ключових засобів; системний підхід, разом з методами аналізу та синтезу, котрі сприяли дослідженню облікової політики компанії та системи бухгалтерського обліку основних засобів; логічні методи, задіяні для аналізу отриманої інформації та формулювання висновків щодо визначення способів покращення облікової політики та документування операцій з основними засобами; метод порівняння, за допомогою якого було проведено аналіз відповідності форм первинних документів операцій з основними засобами встановленим нормативам.

Теоретична, методична та практичне значення отриманих результатів є поглиблене вивчення теоретичних положень та практичних питань методики і організації обліку наявності та надходження основних засобів, обґрунтування цих питань, а також розробка практичних порад для вдосконалення обліку наявності та надходження основних засобів на

підприємстві. Згенеровано практичні рекомендації щодо методики обліку наявності та надходження основних засобів в ПрАТ «Київський маргариновий завод», шляхом розширення облікової політики в контексті обліку основних засобів; запропоновано вдосконалити первинну документацію, що стосується основних засобів.; розроблено графік документообігу операцій з основними засобами для ПрАТ «Київський маргариновий завод».

Інформаційна база дослідження. Нормативні та законодавчі документи, статті науковців, матеріали науково-практичних конференцій, матеріали фінансової звітності та первинні документи ПрАТ «Київський маргариновий завод», інтернет-ресурси.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

1.1. Економічна суть основних засобів, їх класифікація, визнання та оцінка

Сучасна фаза трансформації економіки до ринкових принципів визначається відповідними інструментами та перетвореннями, модифікаціями у структурі та формах власності, організації та управління виробництвом, розподілі та споживанні. Все це зумовлює постановку та вирішення питання розвитку господарського механізму безпосередньо на рівні підприємства. Україна має значний економічний потенціал, і ефективність її економіки залежить від того, як використовується цей потенціал, зокрема, основні фонди [1].

Важливість основних засобів у виробничому процесі, а також особливості їх відтворення в умовах ринкової економіки, висувають конкретні вимоги до відомостей про наявність, переміщення, технічний стан та фактичне використання основних засобів. Аналіз та вивчення такої економічної категорії, як основні засоби, є надзвичайно важливим, адже саме вони, використовуючись у діяльності підприємства, формують матеріальну основу продуктивних сил, а їх наявність і структура визначають економічний потенціал країни.

На думку Л. В. Городянської, трактування ключових засобів на нинішньому етапі відрізняється багатогранністю та складним характером, супроводжуючись різними цілями. Терміном "засоби праці" підкреслюється поступальний розвиток виробничих сил у суспільстві. Концепція "основних засобів" виступає як ключовий елемент національного благополуччя країни. "Основні виробничі засоби" окреслюють матеріально-технічну основу та прогресивність технологічного устрою. "Основні засоби" застосовуються для

відображення основних виробничих фондів у бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. Термін "основний капітал" використовується при визначенні інвестицій з урахуванням їхніх напрямків, джерел фінансування, форм власності та видів економічної діяльності. "Виробничий апарат" оцінюється через визначення виробничих можливостей та оцінку використовуваних технологій. "Виробничий потенціал" розглядається як здатність наявних активів забезпечувати функціонування та виробничу діяльність підприємства [22].

Основні засоби, як специфічний різновид і складова частина необоротних активів, цілком вкладаються у всі визначені законодавством риси необоротних активів, проте від решти компонентів їх відрізняє наявність матеріальної форми, стан, що характеризується як придатність до експлуатації, та відсутність біологічних перетворень.

Вони не є заборгованістю, інвестиціями в інші підприємства, а вартість основних засобів повинна перевищувати встановлену законодавчо вартісну межу. З погляду економіки, основні засоби являють собою елемент постійного виробничого капіталу, який виражено у засобах праці та поетапно, протягом багатьох виробничих циклів, переносить свою вартість на створений продукт [21].

Актуальність вивчення та дослідження такої економічної категорії, як основні засоби, обумовлена наступним:

- основні засоби, призначені для застосування у виробництві, формують матеріальну базу продуктивних сил, виробничий апарат та знаряддя праці, наявність і структура яких визначає економічний потенціал соціуму. "Економічні епохи різняться не тим, що виготовляється, а тим, як виготовляється, якими знаряддями праці";

- основні засоби, задіяні у невиробничій сфері, забезпечують умови, які сприяють зростанню науки та культури, поліпшенню здоров'я та соціальному прогресу суспільства;

– зростання якісного складу основних фондів – це передумова збільшення продуктивності праці [40].

У закордонних облікових системах основні засоби вважаються довгостроковими активами. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" подає визначення активів так: "активи – це ресурси, котрі контролює підприємство внаслідок минулих подій, використання яких, як передбачається, принесе економічну вигоду у майбутньому" [30].

Згідно з Міжнародними Стандартами бухобліку, активами є підконтрольні підприємству ресурси, що були набуті в минулому, та використання яких принесе економічну користь у майбутньому. Звісно, це не передбачає негайного отримання певної суми прибутку, а йдеться про застосування, яке сприятиме збільшенню господарських коштів або зменшенню зобов'язань об'єкта господарювання.

Міжнародна система обліку не встановлює кількісних обмежень для віднесення активу до основних засобів. Основне – це використання цього активу в діяльності підприємства протягом періоду, довшого за один рік, та його здатність забезпечувати економічну вигоду у майбутньому [44].

Варто зауважити, що у літературі немає усталеного погляду на класифікацію основних засобів. Певною мірою класифікації, представлені різними науковцями, а також передбачені нормативними актами, перетинаються, проте мають місце й розбіжності. Найчастіше в економічній літературі основні засоби групують за наступними критеріями:

- за функціональним призначенням;
- за галузевою належністю;
- за ступенем використання;
- за приналежністю;
- за речовим складом.

Різні фахівці структурують основні засоби, використовуючи певні критерії, зважаючи на їхні специфічні властивості. Один із можливих способів розподілу основних засобів наведено на рис. 1.1.1.

Рис. 1.1.1. Класифікація основних засобів згідно з науковими підходами [2]

Власні фінансові засоби формуються з внутрішніх джерел (капітал, прибуток). Необхідно розділити їх на об'єкти, що підлягають амортизації, та на ті, які не підлягають. Наприклад, споруда купується разом з земельною ділянкою. В такому випадку їх треба розглядати як окремі об'єкти основних засобів, тому що земельна ділянка, як правило, має невизначений строк експлуатації, отже, на відміну від будівлі, не амортизується.

При цьому, стосовно споруди підприємство мусить визначити терміни використання, які є корисними та визначити спосіб розрахунку амортизаційних відрахувань, які фіксуються наказом по підприємству та використовується для такого нарахування і відображення її в обліку.

Стосовно основних засобів, які перебувають в оренді, у джерелах зустрічається: «Основні засоби орендовані є такими, які отримані у тимчасове

користування від юридичних або фізичних осіб за певну орендну плату. Орендовані основні засоби значаться у Балансі орендодавця, що виключає подвійне врахування тих самих активів» [55].

Окрім цього, за натуральним та речовим складом визначаються окремі об'єкти основних засобів, які необхідно обліковувати окремо. Згідно з п. 5 НП(С)БО № 7 «Основні засоби», у системі бухгалтерського обліку підприємства такі об'єкти також групуються у відповідні категорії (рис. 1.1.2) [50].

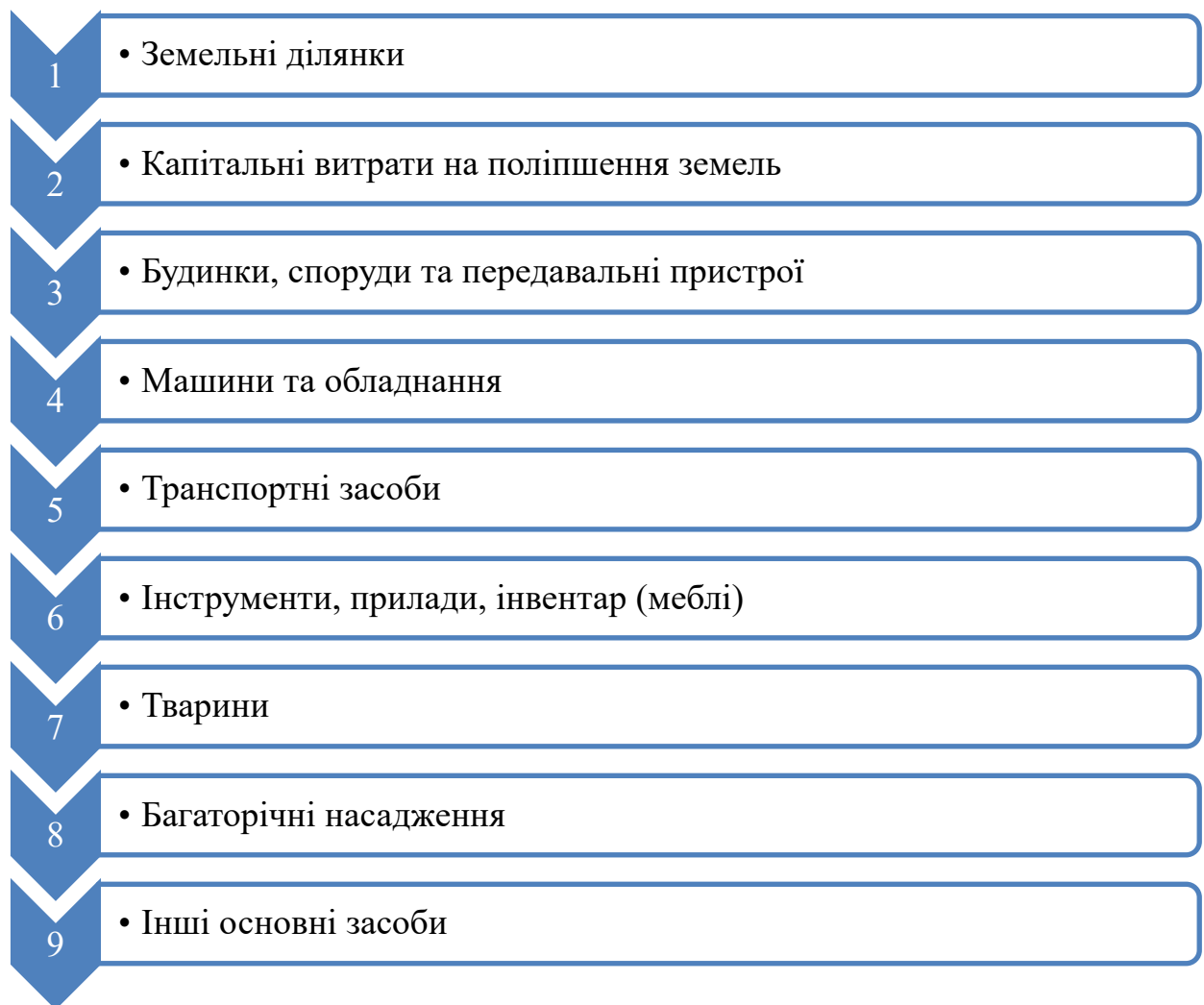

Рис. 1.1.2. Різновиди основних засобів згідно з НП(С)БО 7 [32]

Кожній категорії у відповідності до «Інструкції щодо використання Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій», затвердженої наказом

Міністерства фінансів України від 30 листопада 1999 року № 291, відповідає свій окремий субрахунок рахунку 10 "Основні засоби" [32].

Важливим моментом є те, що в рамках бухгалтерського обліку підприємства, орієнтуючись на ті ж нормативні документи, слід виділяти окрему групу об'єктів, які хоч і нагадують основні засоби за своїми характеристиками, проте мають невелику вартість. Згідно з Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку № 7, для цих активів визначені 7 категорій інших необоротних матеріальних активів (рис. 1.1.3).

Рисунок 1.1.3. Класифікація інших необоротних активів відповідно до НП(С)БО 7 «Основні засоби» [50]

Класифікація основних засобів відповідно до Податкового кодексу України майже повністю узгоджується з класифікацією цих засобів у бухгалтерському обліку. Однак для цілей оподаткування кодекс запроваджує низку обмежень щодо мінімального терміну корисного використання, які необхідно враховувати при веденні облікових операцій основних засобів на підприємстві.

З огляду на це, Гужел Ю. звертає увагу на те, що в податковому обліку встановлені мінімальні терміни амортизації основних засобів та інших необоротних активів повинні враховуватися з наступними аспектами.

1. Якщо в бухгалтерському обліку термін корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів менший за мінімально допустимі строки амортизації, передбачені Податковим кодексом, при розрахунку податкової амортизації необхідно застосовувати строки, визначені цим кодексом.

2. У разі, якщо термін корисної експлуатації об'єкта основних засобів у бухгалтерському обліку дорівнює або перевищує строки, встановлені Податковим кодексом, для розрахунку амортизації використовуються строки, обчислені відповідно до бухгалтерського обліку [26].

Паралельно з систематизацією ключових засобів, для організації їх обліку, критичне значення має їх оцінка, оскільки вона виступає однією з найважливіших передумов визнання основних засобів у бухгалтерському обліку.

В залежності від характеру, стану основних засобів, моменту оцінки, виділяють декілька видів вартості основних засобів (рис. 1.1.4).

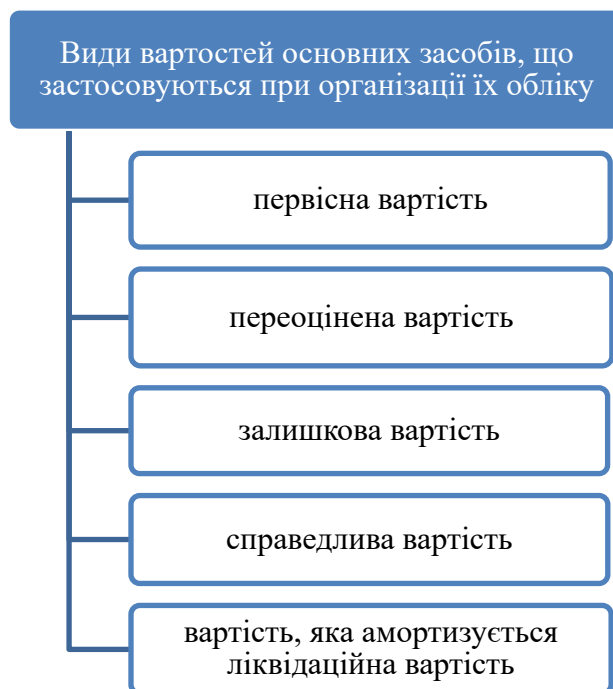

Рис. 1.1.4. Різновиди вартостей основних засобів, що застосовуються для їх оцінки [82]

Первісна вартість відіграє важливу роль у процесі оцінювання основних засобів під час їхнього прийняття на баланс підприємства. Її визначення залежить від джерела отримання активів. Згідно з твердженням Щербакова Л., первісна вартість трактується як історична (фактична) собівартість необоротних активів, яка дорівнює сумі коштів або справедливій вартості інших активів, сплачених, переданих чи витрачених для їхнього придбання або створення [82].

На основі положень НП(С)БО 7 «Основні засоби», формування первісної вартості об'єкта основних засобів ґрунтується на визначеному переліку витрат (рис. 1.1.5).

Рис. 1.1.5. Сукупність витрат, що включаються до первісної вартості основних засобів відповідно до НП(С)БО 7 «Основні засоби»

Рис. 1.1.5 демонструє, що в разі якщо для фінансування купівлі або виробництва основного засобу було взято банківський кредит, суми відсотків за користування цим кредитом не додаються до первісної вартості основного засобу. Їх зараховують до витрат звітного періоду, у якому їх було сплачено, за умови, що відповідний актив не кваліфікаційний.

Первісна вартість основних засобів, які надходять на підприємство, формується за сукупністю понесених витрат, що включають витрати на виготовлення, будівництво або придбання, з урахуванням вартості транспортування та установки. У випадку безкоштовного надходження

основних засобів, їхню вартість визначають, виходячи з справедливої ціни на момент відображення в балансі.

Стосовно основних засобів, що вносяться у вигляді внеску до статутного капіталу, їхня початкова вартість встановлюється на підставі домовленостей між засновниками (учасниками) та повинна відповідати їхній справедливій вартості.

Відносно об'єктів, перенесених з категорії оборотних активів, зокрема товарів, готової продукції або інших позицій, до складу основних засобів, їхня початкова вартість визначається на основі обчисленої собівартості відповідно до правил чинних стандартів бухгалтерського обліку [3].

Під час експлуатації основних засобів початкова вартість може бути збільшена на суму витрат, що пов'язані з їхньою модернізацією чи вдосконаленням. Такі витрати сприяють покращенню майбутніх економічних вигод, які передбачаються від використання зазначеного засобу. У разі придбання основного засобу шляхом обміну на подібний об'єкт, його початкова вартість визначається на основі залишкової вартості переданого об'єкта. Якщо ж залишкова вартість переданого активу перевищує справедливую вартість отриманого, цей актив оцінюється за його справедливою вартістю. Різницю між залишковою та справедливою вартістю враховують як витрати відповідного звітного періоду [4].

В даному контексті під справедливою вартістю основних засобів мається на увазі ціна, за якою актив може бути відчужений або придбаний в процесі взаємодії незалежних, обізнаних та зацікавлених учасників ринку.

Відповідно до додатку до НП(С)БО 19 «Об'єднання підприємств» справедлива вартість основних засобів визначається наступним чином:

- для будівель та земельних ділянок – ринкова ціна;
- для машин та обладнання – ринкова ціна. За відсутності інформації про ринкову вартість – відновна вартість (актуальна собівартість придбання) за вирахуванням нарахованого зносу на звітну дату;

- для інших категорій основних засобів – відновна вартість (поточна собівартість придбання) за вирахуванням суми зносу на дату оцінки.

У загальному вигляді, підхід до визначення вартості основних засобів, отриманих в обмін на інші активи, наведемо на рис. 1.1.6.

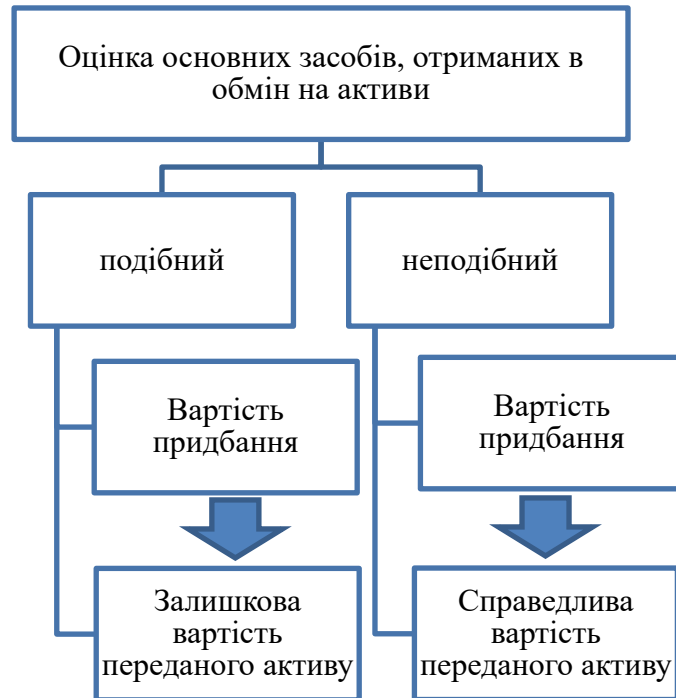

Рис. 1.1.6. Способи оцінювання основних засобів, що було отримано шляхом обміну на інші види активів [6]

Окрім операцій обміну, справедлива вартість має значний вплив, коли мова йде про облік безоплатно отриманих активів чи тих, що вносяться до статутного капіталу. В рамках роботи з основними засобами також важливе значення має ліквідаційна вартість. Ю. Гужел пояснює її як суму коштів, яку підприємство передбачає отримати з продажу необоротних активів по закінченню строку їхньої експлуатації, враховуючи витрати на реалізацію [68].

По-перше, об'єкт визнається основним засобом, якщо існує висока ймовірність того, що його експлуатація принесе підприємству економічну вигоду у майбутньому.

По-друге, важливо, щоб його вартість можна було достовірно оцінити. Окрім зазначених умов, до визначення категорії «основні засоби» належать і

декілька інших аспектів: фізичне втілення активу, тривалість його корисного використання та цільове функціональне призначення.

Водночас Податковий кодекс України додає ще один важливий параметр – вартісний критерій. Його дотримання має істотне значення не лише для податкового, а й для бухгалтерського обліку.

Недотримання цього критерію може спричинити викривлення фінансової звітності, зокрема неправильний розподіл амортизаційних витрат між окремими звітними періодами, що вплине на точність фінансової інформації [54].

Зіставлення критеріїв визнання основних засобів у бухгалтерському й податковому обліку представлено наведено в додатку А.

Провівши аналіз даних, наведених у таблиці А.1, можна зробити висновок про абсолютну тотожність підходів бухгалтерського та податкового обліків до критеріїв визнання основних засобів. Зокрема, це стосується ключових аспектів, таких як матеріальність об'єкта та тривалість його експлуатації.

1.2. Нормативно-правове регулювання обліку, аналізу і аудиту основних засобів

На ключовому етапі облікових операцій щодо основних засобів і складання фінзвітності важливим є проведення детального аналізу нормативно-правової бази. Аналізуючи актуальні нормативні документи, можна систематизувати їх і структурувати у вигляді чотирьох ієрархічних рівнів:

Перший рівень – законодавчий. Цей рівень встановлює фундаментальні принципи бухгалтерського обліку, визначає його основні завдання, ключові поняття та їх трактування, а також регулює процедури організації та ведення

обліку. До цього рівня належать такі документи: Конституція України, Господарський кодекс України, Податковий кодекс України, а також Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні", прийнятий 16 липня 1999 року під номером 996-XIV [60].

Другий рівень – нормативний – Національним положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», яке закладає методологічні основи для обліку основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, і разом з цим - низку інших НП(С)БО.

Третій рівень – методичний – включає документи, що визначають правила та рекомендації застосування бухгалтерського обліку, такі як: інструкція щодо використання Плану рахунків обліку активів, власного капіталу, зобов'язань тощо; інструкція з проведення інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, матеріальних запасів, готівки, документів і розрахунків; методичні рекомендації з обліку основних засобів; рекомендації з ведення регістрів бухгалтерського обліку, а також інші нормативно-правові акти.

Четвертий рівень – організаційний – охоплює внутрішню документацію підприємства, що регламентує порядок організації обліку та контролю. Сюди входять: наказ про облікову політику підприємства; робочий план рахунків для відображення необоротних матеріальних активів; наказ про проведення інвентаризації; посадові інструкції; графіки документообігу та проведення інвентаризацій; регламенти роботи бухгалтерських і адміністративних підрозділів, а також порядок організації внутрішнього контролю. Усі зазначені документи створюються з урахуванням специфіки управлінської системи конкретного підприємства [69].

Основним нормативно-правовим документом, що визначає правила обліку основних засобів, виступає Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16 липня 1999 року № 996-XIV. У цьому законі закладено правові основи організації бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Відповідно до норм цього закону, бухгалтерський облік є обов'язковим для всіх підприємств, адже фінансові, статистичні, податкові та інші звіти формуються на основі даних цієї системи. Відповідальність за організацію та правильність ведення бухгалтерського обліку на підприємстві покладається на власника або уповноважений орган управління, згідно з чинним законодавством та установчими документами.

Податковий кодекс України містить визначення таких понять, як амортизація, вартість, що амортизується, первісна вартість, ліквідаційна вартість. До того ж, він визначає класифікацію основних засобів, враховуючи термін їх корисного використання, а також наводить перелік об'єктів основних засобів, які підлягають амортизації [62].

Особливу увагу приділено Національному положенню (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Цей стандарт встановлює методологічні засади для відображення в бухгалтерському обліку даних про основні засоби та інші необоротні матеріальні активи, забезпечуючи їх коректне відображення у фінансовій звітності.

Документ окреслює основні умови для визнання об'єкта основних засобів як активу, надає деталізовані пояснення щодо методів оцінки, переоцінювання та амортизації. Також регламентуються процедури обліку зменшення корисності, вибуття цих активів і визначається порядок подання відповідної інформації у вигляді приміток до фінансової звітності.

Окрім вищезазначеного положення, облік основних засобів регулюється наступними стандартами:

НП(С)БО 14 «Оренда» визначає засади для формування облікових даних стосовно оренди необоротних активів та їх подальшого відображення у фінансових документах. Згідно зі стандартом, здійснюється розподіл оренди на фінансову та операційну, і відповідно надаються вказівки з бухгалтерського обліку для орендарів і орендодавців, а також щодо розкриття необхідної інформації у примітках до фінансової звітності [73].

НП(С)БО 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність» встановлює норми для визначення та оцінки необоротних активів, що підлягають продажу, а також визначення та оцінку припиненої діяльності. Цей стандарт також конкретизує обсяг інформації, необхідної для розкриття в примітках до фінансової звітності щодо активів і груп вибуття, які призначені для продажу, і щодо припиненої діяльності [51].

НП(С)БО 28 «Зменшення корисності активів» визначає основні принципи, за якими здійснюється аналіз та оцінка зменшення корисності активів, зокрема необоротних. Цей стандарт регламентує порядок обліку знецінення, відновлення корисності активу та групи активів, що приносять грошові потоки. Також у ньому встановлені правила розкриття цієї інформації у примітках до фінансової звітності.

НП(С)БО 32 «Інвестиційна нерухомість» регулює порядок визнання та оцінювання інвестиційної нерухомості, визначає умови її переведення з основних засобів у статус інвестиційної нерухомості та процедури зворотного перекласифікації. Крім того, стандарт охоплює операції, пов'язані з вибуттям інвестиційної нерухомості, і встановлює вимоги щодо відображення цих операцій у примітках до фінансової звітності. [48].

План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій для обліку основних засобів передбачає рахунок 10 «Основні засоби». Крім того, було затверджено Інструкцію про застосування плану рахунків, метою якої є забезпечення єдності відображення схожих за змістом господарських операцій на відповідних синтетичних рахунках та субрахунках. У цій інструкції наведено короткий опис і призначення синтетичних рахунків та субрахунків, типову схему реєстрації та групування інформації про господарські операції [61].

Одним із ключових документів для ведення обліку основних засобів є Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, коштів, документів та розрахунків. Вона стандартизує порядок проведення інвентаризації основних засобів для

організацій і установ, визначає її цілі, терміни виконання та перелік активів, що підлягають обов'язковій перевірці.

Серед важливих нормативних документів, що регламентують облік основних засобів, також виділяються Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів. У них детально описуються класифікація основних засобів, методологічні аспекти обліку надходжень, ремонту, модернізації, переоцінки, вибуття, амортизації. Також окреслено правила обліку активів, взятих в оренду. Додаток до рекомендацій містить типові бухгалтерські проведення для операцій із цими активами [57].

1.3. Особливості обліку та розкриття інформації про рух основних засобів у фінансовій звітності підприємства

У сучасних умовах ведення бізнесу, точне та правильне відображення руху основних засобів у бухгалтерському обліку, їх надходження та списання, залишається актуальною і водночас доволі складною сферою роботи. Основні засоби використовуються підприємствами для виробництва продукції, продажу товарів, надання в оренду іншим суб'єктам господарювання, а також для забезпечення адміністративних чи соціально-культурних потреб.

Однією з найбільших складностей є визначення початкової вартості основного засобу, за якою його буде внесено до обліку і введено в експлуатацію. Саме цей показник впливає на розрахунок амортизаційних витрат, що своєю чергою відображається на фінансових результатах діяльності підприємства, а також визначає достовірність і точність його фінансової звітності [64].

Процес руху основних засобів на підприємстві містить три основні етапи, зображені на рис. 1.3.1.

Рис. 1.3.1.Процес руху основних засобів на підприємстві [71]

Організаційний рівень регулювання обліку основних засобів на підприємстві охоплює встановлену систему управління, що ґрунтується на наказі про облікову політику. У цьому документі зазвичай визначаються ключові позиції щодо управління основними засобами, серед яких особливу увагу приділяють таким аспектам:

1. Визначення об'єкта основних засобів на підприємстві. Це має принципове значення, оскільки нормативно-правова база містить різні підходи до розуміння терміну "об'єкт основних засобів". Наприклад, у НП(С)БО 7 та Методичних рекомендаціях із бухгалтерського обліку основних засобів можна знайти такі визначення: завершений пристрій, що має необхідне обладнання для виконання своїх функцій; окремий конструктивний предмет, призначений для виконання конкретних самостійних функцій, та інші відповідні критерії [71].

2. Процедура визначення ліквідаційної вартості основних засобів. Обчислення передбачуваної ліквідаційної вартості об'єктів основних активів зазвичай становить певну складність. З огляду на це, підприємство може у

своєму розпорядженні про облікову політику зафіксувати, що ліквідаційна вартість дорівнює нулю. В такому разі вартість, яка підлягає амортизації, буде аналогічна початковій вартості активу.

3. Способи нарахування амортизації основних засобів. Чинні законодавчі положення передбачають декілька методів нарахування амортизації: прямолінійний метод, метод зменшення залишкової вартості, метод прискореного зменшення залишкової вартості, кумулятивний метод та виробничий метод. Підприємство має право обирати будь-який з цих методів для різних груп основних засобів, зважаючи на їхню специфіку та умови експлуатації.

4. Визначення терміну корисного використання основних засобів. Термін експлуатації визначається як проміжок часу, протягом якого компанія планує застосовувати певний об'єкт, або як обсяг продукції чи послуг, очікуваний від його використання. Важливо враховувати мінімальні строки корисного використання, що визначені Податковим кодексом України. Тривалість, встановлена підприємством, не може бути коротшою за мінімальний термін, що вказаний у цьому кодексі.

5. Процедура та умови переоцінки основних засобів. Вартість об'єктів основних засобів, зафіксована в обліку та балансі, може не відповідати їхній фактичній вартості. Відтак, підприємства мають можливість проводити переоцінку об'єктів основних засобів. Чинні стандарти не визначають переоцінку як обов'язковий захід. Тому підприємство самостійно визначає необхідність її здійснення [72].

Критично усвідомлювати, що переоцінка конкретного об'єкта ОЗ зобов'язує одночасно переоцінити всі об'єкти відповідної категорії, щоб уникнути селективного підходу та гарантувати достовірне представлення даних у фінансовій звітності. Наказ про облікову політику стосовно ОЗ повинен включати всі важливі аспекти, де дозволяються альтернативні варіанти. Доцільно застосовувати ті принципи й методи, що сприяють отриманню надійних фінансових результатів діяльності підприємства.

Порядок відображення надходження основних засобів у бухгалтерському обліку, а також визначення їхньої первісної вартості, залежить від способу й обставин їхнього придбання (отримання) [75].

Особливості відображення основних засобів в бухгалтерському обліку, враховуючи способи їх надходження, узагальнено у додатку А.

Розвиток методології обліку формування первісної вартості об'єктів основних засобів передбачає розробку моделі обліку капітальних витрат, що стосуються придбання (створення) їх об'єктів(рис. 1.3.2).

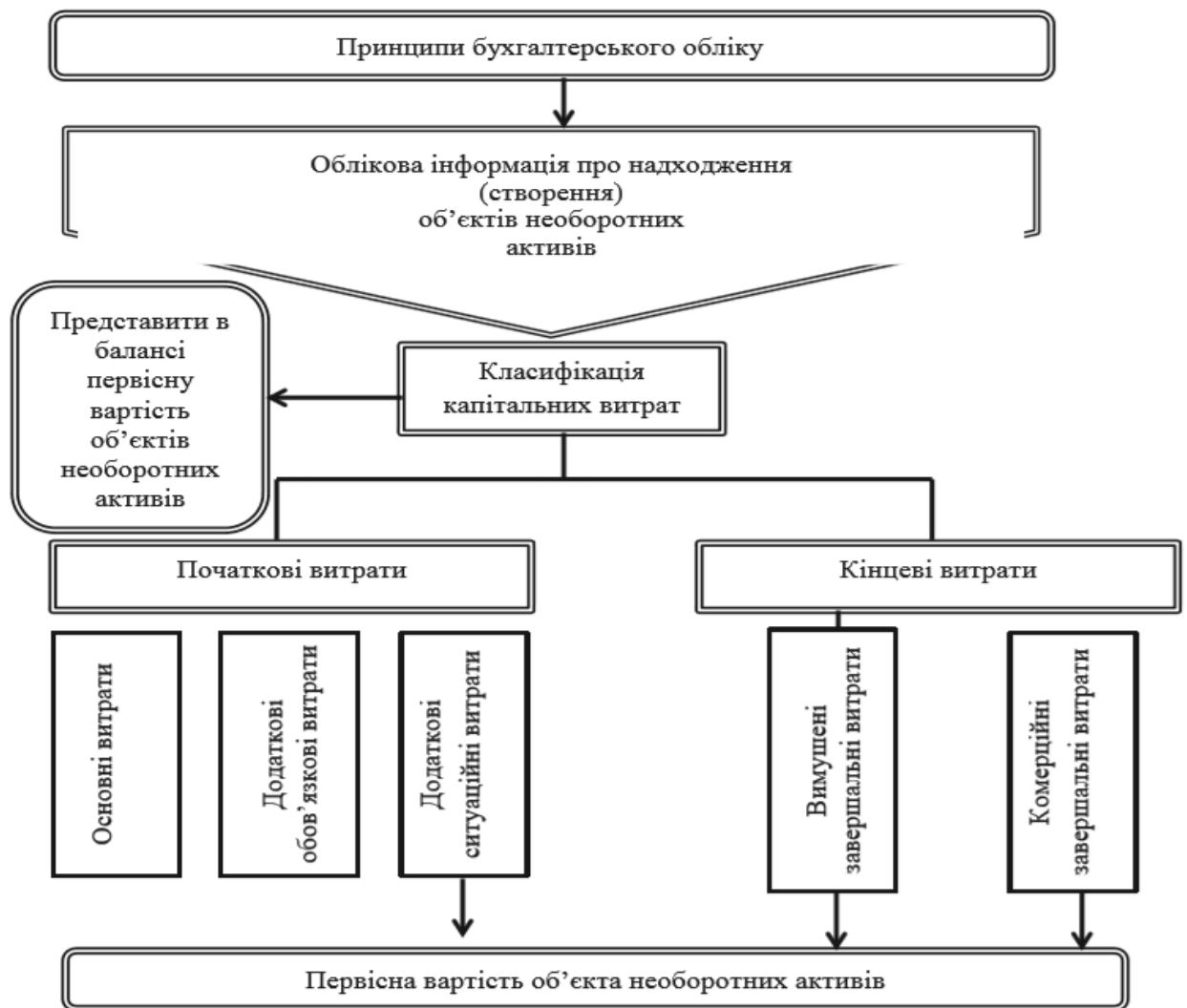

Рис. 1.3.2. Модель формування первісної вартості об'єкта основних засобів на основі класифікації капітальних витрат

Модель (рис. 1.3.2) дає можливість визначати початкову вартість об'єктів основних засобів і допомагає відображати в бухгалтерському балансі початкову вартість основних засобів як оцінку очікуваної величини

економічних вигод, пов'язаних з особливостями використання відповідного об'єкта.

В умовах ринкового ціноутворення досягнення цієї мети залежить від того, що фактичні витрати, пов'язані зі створенням (отриманням) об'єктів основних засобів, придатних для використання у вигляді джерел економічних вигод, можуть бути достовірною оцінкою активів, за якою вони будуть відображені в обліку. Відтак, операції з надходження основних засобів доволі різноманітні та численні [78].

Таблиця 1.3.1.

Кореспонденція рахунків з обліку надходження необоротних активів, придбаних за грошові кошти у постачальників

№ з/п	Зміст господарської операції	Підстава(документ)	Кореспонденція рахунків	
			Дебет	Кредит
	1	2	3	4
1.	Отриманий рахунок постачальника за верстат шліфувальний	Рахунок	152	631
2.	Відображений податковий кредит з ПДВ	Податкова накладна	641	631
3.	Відображені транспортні витрати, пов'язані з доставкою та розвантаженням верстата	Рахунок	152	685
4.	Відображений податковий кредит з ПДВ	Податкова накладна	641	631
5.	Оприбутковано верстат за первісною вартістю	Акт ОЗ-1	104	152
6.	Оплачений рахунок постачальника за верстат	Виписка банку	631	311

Методологія їхнього бухгалтерського обліку безпосередньо залежить як від затвердженої облікової політики, так і від способу надходження на підприємство основних засобів.

Водночас послідовність операцій, яку необхідно дотримуватися для правильного оприбуткування одержаних об'єктів основних засобів, нарахування амортизації за ними в бухгалтерському та податковому обліках, повинна бути такою:

1. Класифікація активів, до яких належить отриманий об'єкт;
2. Формування первісної вартості об'єкта;
3. Розрахунок амортизаційної вартості об'єкта та ліквідаційної вартості об'єкта;
4. Визначення податкової групи необоротних активів, до якої належить об'єкт;
5. Встановлення строку корисного використання об'єкта та його затвердження в наказі про зарахування об'єкта на баланс; введення об'єкта в експлуатацію [81].

Разом із надходженням основних засобів на підприємствах, з різних підстав (непридатність до подальшого використання внаслідок повного зношення, застарілість, непотрібність, продаж, вимушена ліквідація та інше), відбувається природний процес їх вибуття. Найбільш доцільно буде згрупувати способи вибуття основних засобів за трьома ключовими категоріями: реалізація, безоплатна передача та ліквідація, що відповідає вимогам НП(С)БО 7 «Основні засоби». Вже всередині кожної групи необхідно проаналізувати можливі причини виникнення відповідної ситуації (рис. 1.3.3).

Рис. 1.3.3. Основні способи вибуття основних засобів [83]

На рис. 1.3.3 показано три ключові типи вибуття основних фондів та можливі чинники, що їх зумовлюють. Першим типом є продаж: підприємство може продати основні засоби у зв'язку зі змінами у своїй діяльності. Якщо підприємство ухвалює рішення радикально переорієнтувати напрям економічної діяльності, потреба в більшості основних засобів, а іноді й у всіх, зникає, саме тому підприємство може їх продати.

Науково-технічний прогрес в сучасності не стоїть на місці: постійно з'являються нові та покращені версії різноманітних верстатів, машин, агрегатів та інших пристроїв [77].

Якщо підприємство має фінансові можливості для оновлення своєї технологічної лінії, з метою покращення якості та швидкості виробництва продукції, воно може придбати більш сучасну модель обладнання, а стару, але все ще робочу модель, може продати.

Вибуття майна пов'язане з певними ризиками, отже, рекомендується ретельно підходити до підготовки документів, що супроводжують угоду з вибуття необоротних активів. Укладання договору – це юридичний аспект, що містить відображення в обліку.

Таблиця 1.3.2.

Кореспонденція рахунків з обліку продажу необоротних активів

№ з/п	Зміст господарської операція	Підстава (документ)	Кореспонденція рахунків	
	1	2	3	4
1.	Переведний необоротний актив до складу оборотних	Бухгалтерська довідка	286	10
2.	Списана сума нарахованого зносу	Бухгалтерська довідка	131	105
3.	Списана собівартість реалізованого автомобіля	Бухгалтерська довідка	943	286
4.	Відображений дохід від реалізації	Рахунок, бух. довідка	377	712
5.	На суму податкового зобов'язання з ПДВ	Податкова накладна	712	641
6.	Отримані кошти від покупця за реалізований автомобіль	Виписка банку	311	377

Продовження таблиці 1.3.2

Під час організації обліку вибуття основних засобів потрібно врахувати наступні моменти: окреслити перелік документації, що необхідна для фіксації кожної операції вибуття (безоплатна передача, продаж, списання з ліквідацією та інші); гарантувати неухильне дотримання правил списання непридатних основних засобів; розробити графік руху документів та визначити процедури синтетичного й аналітичного обліку вибуття необоротних активів [46, с. 143].

Облікова політика має важливе значення для функціонування підприємства, адже визначає ключові правила, згідно з якими ведеться бухгалтерський облік на підприємстві. Відповідно до закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», облікова політика визначається як набір принципів, методів і процедур, які підприємство застосовує для організації бухгалтерського обліку, підготовки та представлення фінансової звітності [67].

Підприємство самостійно визначає, які саме методи та процедури обліку використовувати, виходячи з тих, що передбачені законодавством, та фіксує їх у своїй обліковій політиці. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» також встановлює основні принципи ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Одним із таких принципів є послідовність, що передбачає стабільне застосування облікової політики, зі змінами лише у випадках, чітко визначених національними або міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. Отже, облікова політика є ключовим елементом для діяльності підприємства, і її неухильне дотримання є запорукою коректного ведення бухгалтерського обліку.

У наказі про облікову політику підприємства суттєво визначити способи амортизації основних засобів. Перелік та роз'яснення цих способів міститься у пункті 26 НП(С)БО 7 «Основні засоби», щоб організація мала змогу вибрати найоптимальніший для себе варіант. Йдеться про такі методи [58]:

- прямолінійний;
- зменшення залишкової вартості;
- прискореного зменшення залишкової вартості;
- кумулятивний;
- виробничий.

Амортизація об'єктів основних засобів проводиться протягом усього періоду їх корисного використання, який підприємство визначає самостійно та документує в обліковій політиці.

Прямолінійний метод нарахування амортизації застосовується для основних засобів, які забезпечують стабільний рівень продуктивності протягом усього строку експлуатації. Основним чинником їх зношування є фізичне старіння. Цей підхід є найпростішим з точки зору розрахунків і ефективним у випадках, коли відсутній ризик швидкого морального зносу. До таких засобів найчастіше відносять будівлі, споруди, інструменти, прилади, інвентар і меблі. Важливо також визначити чіткі граничні вартісні показники для малоцінних необоротних матеріальних активів (МНМА), що дозволяє точно розподілити об'єкти між основними засобами (ОЗ) та МНМА [53].

Це має значний вплив не лише на фінансову звітність підприємства, а й на правильний розрахунок податку на прибуток. Відповідно до положення НП(С)БО 7 "Основні засоби", підприємство має право самостійно встановлювати вартісні межі для класифікації активів. Разом із тим, Податковий кодекс України визначає основні засоби як об'єкти вартістю понад 20 тисяч гривень. З огляду на це, більшість підприємств дотримуються цієї рекомендації, встановлюючи вартісний поріг для МНМА на рівні 20 тисяч гривень і менше, а для ОЗ – понад 20 тисяч гривень.

Наступний важливий елемент облікової політики стосується способу переоцінки необоротних активів. Згідно з пунктом 16 НП(С)БО 7 "Основні засоби", підприємство може переоцінювати об'єкти основних засобів, якщо залишкова вартість конкретного об'єкта істотно відрізняється від його справедливої вартості на дату звітності. У випадку переоцінки об'єкта основних засобів, необхідно також переоцінити всі об'єкти тієї ж групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт [23].

Необоротні активи можуть бути реалізовані на будь-якому етапі використання, незалежно від рівня зносу. Головним моментом при продажу повністю знецінених основних засобів є підписання договору купівлі-продажу, ціна якого має бути встановлена для цілей оподаткування з врахуванням звичайних ринкових цін [45].

Найбільш розповсюдженим варіантом вибуття основних засобів на підприємствах є їх продаж за кошти. Особливості обліку основних засобів, які утримуються підприємством для продажу, викладені у НП(С)БО 27 "Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність".

Відповідно до п. 1 розділу II цього НП(С)БО, підприємство визнає об'єкти необоротних активів, що утримуються для продажу, за умов відповідності вимогам, вказаним на рис. 1.3.4.

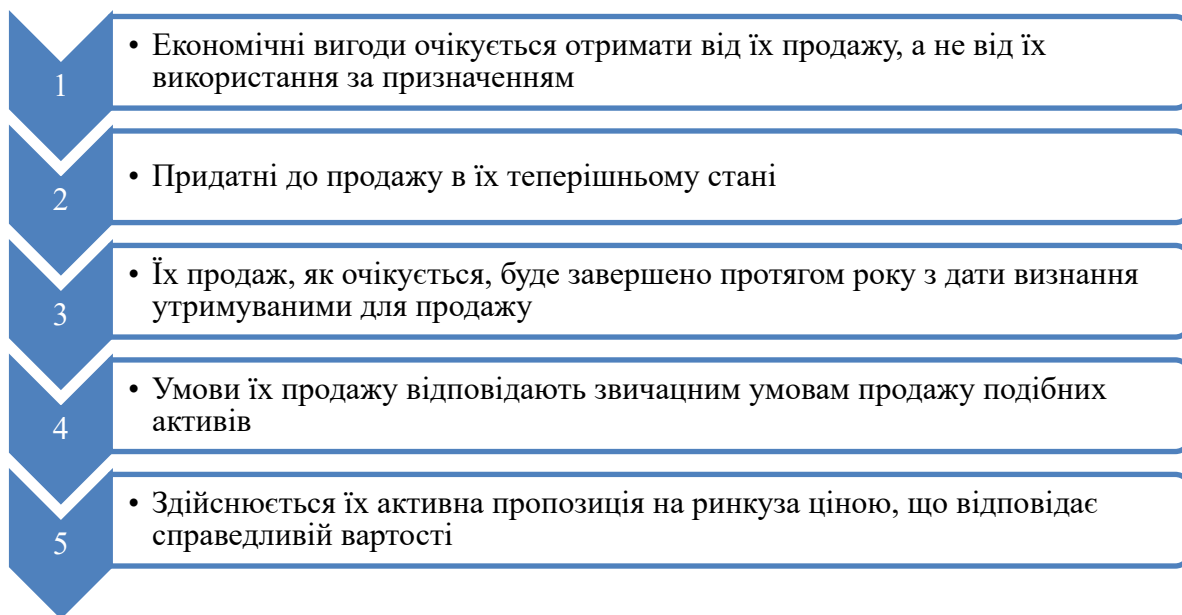

Рис. 1.3.4. Критерії визнання активів, утримуваних для продажу [56]

У разі безоплатної передачі основних засобів, відповідно до пунктів 33-34 НП(С)БО 7 «Основні засоби», об'єкт втрачає статус активу (виключається з балансу) [56].

Для ведення обліку основних засобів використовуються рахунки Плану рахунків: № 10 "Основні засоби" та № 13 "Знос необоротних активів". Рахунок № 11 "Інші необоротні активи" виокремлено, його сальдо разом з сальдо рахунку № 10 "Основні засоби" відображаються в балансі у зведеній сумі, в статті "Основні засоби".

За дебетом рахунку 10 «Основні засоби» записують надходження основних засобів на баланс підприємства (придбаних, виготовлених, отриманих безоплатно), що фіксуються за первісною вартістю. Крім того, тут

враховуються витрати на поліпшення об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, додавання, реконструкція та інші), що збільшують майбутні економічні вигоди, які спочатку передбачалися від використання об'єкта, а також сума дооцінки вартості об'єкта основних засобів.

За кредитом рахунку відображають вибуття основних засобів з причини продажу, безоплатної передачі або невідповідності критеріям визнання активом, а також при частковій ліквідації об'єкта основних засобів та суму уцінки основних засобів [47].

Залишок на рахунку 10 завжди відображається як дебетовий, що свідчить про наявність конкретних видів матеріальних активів на кінець звітного періоду. Бухгалтерський облік основних засобів, які використовуються у виробничій діяльності підприємств, проводиться на основі загальної суми витрат, пов'язаних із їх виготовленням, придбанням, транспортуванням, будівництвом, монтажем, страхуванням при перевезенні, державної реєстрації, а також реконструкції й модернізації. Усі ці дані відображаються на рахунку №10 "Основні засоби" із деталізацією за субрахунками (рахунками другого рівня). Субрахунок №101 "Земельні ділянки" призначений для обліку земельних ділянок.

На субрахунку №102 "Капітальні витрати на поліпшення земель" відображають капітальні інвестиції в поліпшення земель, зокрема меліоративні, осушувальні, іригаційні роботи тощо. Рахунок №103 "Будинки та споруди" використовується для реєстрації змін у вартості та обліку споруд, будинків, їх окремих складових частин, разом із обладнанням для передавання, включаючи складники будівель [49].

На рахунках №104 "Машини та обладнання", №105 "Транспортні засоби" і №106 "Інструменти, прилади та інвентар" враховується рух і наявність таких активів: автомобілі з компонентами і запасними частинами (двигуни, мости, запасні колеса тощо), офісні меблі, електронні й електромеханічні прилади, засоби обробки інформації, інформаційні системи, телефони, радіостанції, мікрофони та інше офісне обладнання разом з його

складовими. На субрахунках №107 "Робоча і продуктивна худоба" та №108 "Багаторічні насадження" ведеться облік відповідних видів активів: робочої і продуктивної худоби та багаторічних насаджень.

На субрахунку № 109 "Інші основні засоби" реєструють відомості щодо руху та наявності інших основних засобів, які не віднесені до субрахунків № 101-108. Відповідно до Плану рахунків, для окремих типів основних засобів передбачено особливий або спрощений порядок обліку.

Малоцінні та швидкозношувані предмети (МШП), що використовуються довше року, відображають у складі необоротних активів на субрахунку № 112 "Малоцінні необоротні матеріальні активи", по яких нараховується знос.

У Балансі сальдо рахунків № 10 "Основні засоби" та № 11 "Інші необоротні матеріальні активи" показують загальною сумою за статтею "Основні засоби". Синтетичний облік ведеться в журналі-ордері № 4. В цьому журналі фіксують назву об'єкта, що надійшов чи вибув, його первісну вартість, знос та залишкову вартість [42].

Типові кореспонденції рахунків з обліку придбання, списання та вибуття основних засобів містяться в додатку В.

Списання з балансу підприємства (організації) об'єктів основних засобів, що підлягають ліквідації, здійснюється відповідно до Інструкції щодо застосування плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. № 291, та Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" [50].

Аналітичний облік основних засобів ведеться по кожному об'єкту із застосуванням карток обліку руху основних засобів (форма № 03-8). Ця форма є універсальною як для будівель та споруд, так і для машин, обладнання, інструментів, а також виробничого та господарського інвентарю. Вона замінила попередні форми № 03-6 "Інвентарна картка обліку основних

засобів" (для будівель та споруд) і № 03-7 "Опис інвентарних карток обліку основних засобів" (для машин, обладнання, інструментів, виробничого та господарського інвентарю).

Кожен об'єкт основних засобів має унікальний інвентарний номер, що закріплюється за ним на весь період експлуатації на даному підприємстві. Цей номер зазначається у всіх первинних документах, які фіксують наявність та зміни в статусі об'єкта, таких як "Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів" (типова форма № 03-1), "Акт на списання основних засобів" (форма № 03-3) тощо [43].

Для забезпечення контролю за збереженням карток інвентарного обліку складається "Опис інвентарних карток обліку основних засобів" (типова форма № 03-7). Опис формується в одному примірнику та систематизується за класифікаційними групами. Для організації обліку основних засобів у конкретних місцях їх знаходження та експлуатації використовується Інвентарний список основних засобів (типова форма № 03-9). Цей список містить такі дані, як інвентарний номер, повна назва об'єкта, його первісна вартість, а також інформацію про вибуття або переміщення.

Аналітичний облік основних засобів відображає технічні та економічні характеристики об'єкта, вказує на його місцезнаходження, первісну оцінку та переоцінки (індексацію), а також відображає норми амортизаційних відрахувань (норми зносу). В аналітичному обліку фіксуються всі зміни, що відбулися з об'єктом за весь час його експлуатації [27].

Бухгалтерський облік витрат, пов'язаних з виготовленням, спорудженням, купівлею інвентарних об'єктів основних засобів, а також витрат на їх реконструкцію, модернізацію, технічне переозброєння, плюс витрати на розвідку та облаштування будь-яких запасів (родовищ) корисних копалин (для кожного кар'єру, шахти, свердловини окремо) здійснюється за рахунком № 15 "Капітальні інвестиції"

Аналітичний облік основних засобів розкриває як технічні, так і економічні параметри об'єкта, включаючи його розташування, первісну

вартість та переоцінену (індексовану) вартість, а також норму амортизаційних відрахувань (норму зносу) [38].

В таблиці 1.3.3. нижче наведено кореспонденцію рахунків з обліку операцій з основними засобами

Таблиця 1.3.3

№	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Первинний документ
1	Придбання основних засобів у постачальника	15	631	Накладна, акт приймання-передачі
2	Введення основних засобів в експлуатацію	10	15	Акт введення в експлуатацію
3	Нарахування амортизації основних засобів	23	13	Розрахунок амортизації
4	Капітальний ремонт основних засобів	15	20	Акт виконаних робіт
5	Переоцінка основних засобів	10	423	Акт переоцінки
6	Списання зношених основних засобів	13	10	Акт списання основних засобів
7	Нарахування амортизації нематеріальних активів	92	133	Розрахунок амортизації
8	Списання зношених нематеріальних активів	133	12	Акт списання
9	Оренда обладнання (операційна оренда)	949	685	Договір оренди, рахунок
10	Передача обладнання на відповідальне зберігання	023 00	00 10	Акт приймання-здачі

Одним з найважливіших аспектів обліку основних засобів є правильне оформлення документації та своєчасне відображення в бухгалтерських записах надходження основних засобів, їх поточний стан та внутрішні переміщення на підприємстві. Ці операції з основними засобами фіксуються на підставі первинної документації, що підкреслює їхню важливість.

В положенні про облікову політику ПрАТ «Київський маргариновий завод», зокрема в розділі 4 під назвою «Первинний облік», чітко визначено, що первинні документи повинні містити необхідні реквізити. Інформація з цих первинних документів підлягає систематизації на рахунках бухгалтерського обліку та в регістрах синтетичного й аналітичного обліку, використовуючи метод подвійного запису.

Відповідальність за своєчасне складання документів та достовірність наведеної в них інформації покладається на осіб, які підготували ці первинні документи [20].

На підприємстві ПрАТ «Київський маргариновий завод» для початкового обліку основних засобів застосовують форми первинних документів, які схематично показані на рис. 1.3.5.

Під час введення в експлуатацію та зарахування до складу основних засобів окремих об'єктів заповнюють «Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів» (форма № ОЗ-1).

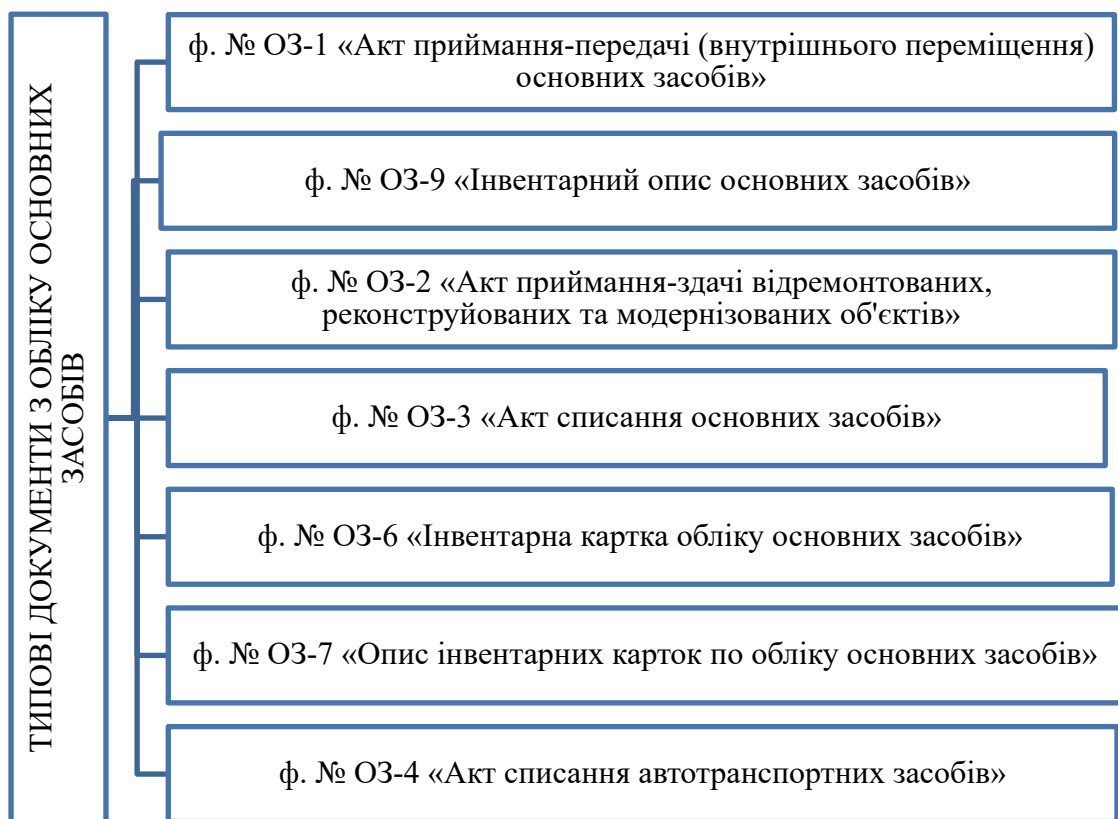

Рис. 1.3.5. Типові форми первинних документів для обліку основних засобів на ПрАТ «Київський маргариновий завод» [16]

На підприємстві ПрАТ «Київський маргариновий завод», відповідно до наказу (розпорядження) керівника, формується комісія для прийняття основних засобів. Ця комісія оформлює акт за формою ОЗ-1, що заповнюється окремо для кожного об'єкта основних засобів.

Дозволяється складання одного акту приймання для кількох об'єктів основних засобів лише у випадках надходження господарського інвентарю, обладнання, інструментів та інших подібних предметів, за умови їх однотипності, надходження в один місяць та ідентичної вартості.

Після належного оформлення, акт, підписаний керівником і головним бухгалтером, разом з технічною документацією передається до бухгалтерії. У разі внутрішнього переміщення основних засобів, акт складається у двох примірниках співробітником відділу, який передає об'єкт. Один примірник, з підписами одержувача та матеріально відповідальної особи, надсилається до бухгалтерії, а другий залишається у матеріально відповідальної особи.

У випадку безоплатного відчуження основних засобів акт складається у двох примірниках (по одному для підприємства, що передає, та для підприємства, яке приймає основний засіб). При реалізації основних засобів акт оформлюється у трьох примірниках: два перших зберігаються у підприємства-продавця (перший додається до звіту, другий – до повідомлення про передачу та для акцепту), третій примірник передається покупцю. На сьогодні деякі графи у зазначеному акті втратили актуальність. Зокрема, не застосовуються норми амортизаційних відрахувань на повне відновлення (графа 12) та на капітальний ремонт (графа 13) [24].

Водночас, після надходження об'єкта члени комісії ПрАТ «Київський маргариновий завод» зобов'язані визначити передбачуваний термін його експлуатації, вартість ліквідації та метод амортизації. Усю цю інформацію було б правильно зафіксувати в акті. Отже, є сенс внести зміни до стандартної форми цього документа, прибравши зайві графи та додавши нові, зокрема, щодо передбачуваного терміну корисного використання, методу амортизації, дані в яких будуть відповідати сучасним стандартам обліку основних засобів.

Для ведення обліку всіх типів основних засобів, що вводяться в експлуатацію, у бухгалтерському відділі підприємства використовується «Інвентарна картка обліку основних засобів» (форма ОЗ-6).

На кожний об'єкт основних засобів створюється єдина персональна картка. У ній зазначаються всі дані: найменування об'єкта, його інвентарний номер, місце використання, а також дата, з якої об'єкт почали експлуатувати. Картка містить стислу технічну інформацію, рік виготовлення чи спорудження, дату, коли об'єкт буде списано, норму амортизації. Також тут фіксують інформацію про переоцінку, модернізацію, чи реконструкцію об'єкта та інші важливі дані. Якщо облік груповий, картка заповнюється з деталізацією для кожного конкретного об'єкта основних засобів.

Основою для заповнення інвентарних карток є інформація з актів, таких як ОЗ-1, ОЗ-2, ОЗ-3, ОЗ-4, а також технічна та інша необхідна документація.

У розділі "Коротка індивідуальна характеристика об'єкта" наводяться головні кількісні та якісні параметри об'єкта, а також обладнання та приладдя, які з ним пов'язані. Зазначаються лише два-три найважливіші показники, уникаючи дублювання інформації, вже наявної на підприємстві.

У випадку групового обліку основних засобів коротка індивідуальна характеристика дається для всієї групи об'єктів, які обліковуються в інвентарній картці. Якщо в результаті модернізації, добудови чи реконструкції відбуваються істотні зміни якісних і кількісних показників характеристики об'єкта основних засобів або ж неможливо вмістити всі параметри об'єкта в інвентарну картку, її замінюють новою [25].

Стару інвентарну картку залишають як довідковий матеріал. На нашу думку, інвентарна картка не надає вичерпної інформації про об'єкт основних засобів, тому вважаємо доцільним додати до неї такі показники: спосіб надходження, справедлива вартість, строк корисного використання, ліквідаційна вартість, метод нарахування амортизації, витрати на поліпшення об'єктів, величина залишкової вартості на момент вибуття. Такі параметри, як термін корисного використання, ліквідаційна вартість та методи амортизації, є індивідуальними для кожного об'єкта, тому цю інформацію доцільно відображати першочергово в інвентарній картці.

Для підтримання основних засобів у технічно справному стані їх передають на ремонт, ці операції також відображають у первинному обліку. На час ремонту об'єкти виводять з процесу виробництва, а після його закінчення знову вносять до складу основних засобів. При цьому складається "Акт приймання-передачі відремонтованих, реконструйованих і модернізованих об'єктів" (форма ОЗ-2).

Акт, в одному примірнику, підписується співробітником відділу (цеху), відповідальним за приймання основних засобів, та представником цеху (підприємства), який здійснював ремонт, модернізацію чи реконструкцію, і передається до бухгалтерії, де акт підписується головним бухгалтером та затверджується директором підприємства [29].

На основі акта вносяться до технічного паспорта відповідного основного засобу зміни до характеристик об'єкта, пов'язані з капітальним ремонтом, модернізацією та реконструкцією. Якщо ж ремонт виконувався сторонньою організацією, акт складається у двох примірниках. Один з них віддають до бухгалтерії, інший – виконавцю робіт.

Основні первинні документи, які оформлюються на підприємстві при надходженні та русі основних засобів наведені в табл. 1.3.4.

Приклади деяких первинних документів наведено в додатку Д.

Таблиця 1.3.4

Документальне оформлення операцій з основними засобами у ПрАТ
«Київський маргариновий завод»

Вид господарських операцій з основними засобами	Назва документа
Придбання основних засобів	Прибуткова накладна
	Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів
Введення в експлуатацію	Наказ про введення в експлуатацію основного засобу
	Інвентарна картка обліку основних засобів
Проведення ремонту, реконструкції, модернізації	Акт приймання-здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів
Нарахування амортизації	Відомість амортизації основних засобів

З метою верифікації фактичної наявності основних засобів та коректності їхнього відображення в облікових даних, ПрАТ «Київський маргариновий завод» ініціює інвентаризацію.

У пункті 5 "Інвентаризація" Національного положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ПрАТ «Київський маргариновий завод» окреслено, що для гарантування відповідності та правдивості інформації бухгалтерського обліку та фінансової звітності, інвентаризація активів має бути проведена до формування річного звіту, але в межах тримісячного терміну. Цей процес підпорядкований статті 10 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», а також інших нормативно-правових актів, ключовим серед яких є Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань № 879, що датується 02.09.2014.

В ході інвентаризації основних засобів здійснюється перевірка їх реальної наявності, відповідності супровідній документації, технічного стану. Додатково виконується оцінювання, аналізується ефективність використання певних бухгалтерських принципів, методів і процедур. Завершальним етапом є формулювання рекомендацій щодо корегування окремих елементів облікової політики на наступний звітний період [28].

Для реалізації інвентаризації на підприємстві створюється постійна інвентаризаційна комісія. Склад комісії затверджується наказом керівника підприємства. Згідно з положеннями про інвентаризацію активів і зобов'язань, інвентаризація виконується повним складом інвентаризаційної комісії, обов'язково у присутності матеріально відповідальної особи.

На початковому етапі інвентаризації комісія здійснює перевірку наявності всіх первинних документів, на підставі яких було оприбутковано та введено в експлуатацію основні засоби. Далі комісія фізично оглядає основні засоби, визначає їх стан та вносить дані до інвентаризаційного опису основних засобів. Опис передається до бухгалтерії для зіставлення фактичних даних з даними бухгалтерського обліку.

У разі виявлення розбіжностей у кількості чи вартості основних засобів формується відомість, де фіксуються результати інвентаризації цих активів. Особи, відповідальні за збереження матеріальних цінностей, повинні надати комісії письмові пояснення щодо причин виникнення нестач або надлишків. Після завершення інвентаризації комісія складає протокол, який має бути затверджений генеральним директором підприємства протягом п'яти робочих днів. Затверджені дані вносяться до бухгалтерського обліку у місяці завершення інвентаризації, але не пізніше грудня поточного звітного року [7].

Процедура інвентаризації основних засобів на ПрАТ «Київський маргариновий завод» докладно викладена у додатку Г.

Зважаючи на те, що на підприємстві час від часу виникають затримки з оформленням первинної документації, що ускладнює своєчасне відображення активів в обліку до закінчення звітного періоду, пропонується впровадити графік документообігу для операцій з основними засобами (додаток Г).

У зазначеному графіку конкретизовано перелік необхідних документів, а також детально описано процеси їх створення, перевірки, обробки та передачі до архіву. Крім того, визначено відповідальних осіб і встановлено терміни виконання для кожного етапу роботи з документами. Дотримання цього графіка дасть змогу своєчасно завершити звітний період, забезпечивши повноту облікових даних без необхідності подальших коригувань.

Таким чином, документування операцій з основними засобами в ПрАТ «Київський маргариновий завод» здійснюється згідно з загальними правилами. Проте, підприємство вирішило використовувати застарілі форми первинних документів з обліку основних засобів, через що було запропоновано вдосконалення до акту приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів та інвентарних карток обліку основних засобів. Крім того, розроблено графік документообігу операцій з основними засобами, оскільки на підприємстві він не був створений раніше.

Під час створення первинних документів, підприємство не завжди заповнює всі необхідні реквізити, тому контроль за цим процесом важливий,

адже правильно оформлений документ має містити всі обов'язкові реквізити. Завдяки цим покращенням облік буде більш коректним, своєчасним та ефективним для бухгалтера.

РОЗДІЛ II. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАТ «КИЇВСЬКИЙ МАРГАРИНОВИЙ ЗАВОД» ТА ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

2.1. Організаційно-економічна характеристика та особливості організації обліку на ПрАТ «Київський маргариновий завод»

Приватне акціонерне товариство «Київський маргариновий завод» - один з провідних гравців на українському ринку олійно-жирової галузі. Це сучасне підприємство, яке застосовує обладнання від провідних європейських виробників та здійснює контроль на кожному етапі виробництва. Це гарантує якість продукції, що відповідає всім вимогам найвимогливіших клієнтів. Підприємство розташоване за адресою: місто Київ, проспект Науки 3.

Код ЄДРПОУ – 40441851.

Організаційно-правова форма – приватне акціонерне товариство.

Розмір статутного капіталу складає 1 000 000,00 грн. [65].

Основні напрями економічної діяльності ПрАТ «Київський маргариновий завод» містять [50]:

1. Виготовлення маргарину та аналогічних харчових жирів: виробництво маргарину; випуск сумішей молочних і рослинних жирів, де частка молочного жиру не перебільшує 25%, а також пастоподібних виробів; створення кулінарних змішаних жирів.

2. Виробництво приправ та спецій: випуск майонезу; виготовлення гірничного борошна різного помелу; виробництво готової гірчиці та подібної продукції.

3. Виробництво олії та тваринних жирів.

4. Оптова реалізація молочних продуктів, яєць, харчових олій та жирів.

5. Роздрібна торгівля іншими продовольчими товарами в спеціалізованих крамницях, діяльність в області інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування у відповідних сферах [7].

Організаційна структура ПрАТ «Київський маргариновий завод» представлена в додатку Б.

Структуру підприємства, яке підлягає аналізу, визначено як лінійно-функціональну. Управлінський апарат структурних одиниць відповідає за планування техніко-економічних показників діяльності підрозділу, організовує їх впровадження, забезпечує оперативне управління виробничим процесом, веде бухгалтерський облік та подає звітність до бухгалтерії ПрАТ «Київський маргариновий завод», координує збут продукції та послуг, а також здійснює ремонт основних засобів виробництва.

Організація виробництва харчової продукції на заводі базується на загальних технологічних схемах, що використовуються на спеціалізованих харчових підприємствах, з урахуванням потреби максимального використання обладнання та забезпечення повної зайнятості виробничого персоналу [5].

Положенням про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ПрАТ «Київський маргариновий завод», затвердженим пунктом 1, визначено організаційну структуру бухгалтерського обліку. Відповідно до неї:

- Підприємство застосовує План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань та господарських операцій підприємств та організацій. Для забезпечення належної деталізації обліково-економічної інформації, головний бухгалтер має право, згідно з відповідним розпорядженням, впроваджувати додаткову систему субрахунків.

- Відповідальність за організацію бухгалтерського обліку покладено на генерального директора.
- Ведення бухгалтерського обліку на підприємстві покладено на головного бухгалтера.
- Накази головного бухгалтера, що стосуються встановлення та ведення бухгалтерського обліку на підприємстві, є обов'язковими для виконання всіма підрозділами та співробітниками підприємства.
- Головний бухгалтер несе персональну відповідальність перед керівником підприємства [7].

На ПрАТ "Київський маргариновий завод" розгорнуто передову автоматизовану інформаційну систему для керування обліковими операціями. Підприємство використовує програмний комплекс SAP ERP, завдяки якому ефективно інтегруються всі бухгалтерські операції та фінансова звітність в єдину інформаційну структуру. Система SAP ERP сприяє автоматичному формуванню первинної документації, зокрема накладних, платіжних доручень, податкових накладних та звітів про рух товарів і матеріалів, що помітно полегшує документообіг та забезпечує прозорість в облікових процесах.

Головними перевагами застосування SAP ERP є автоматизація більшості щоденних операцій, зменшення обсягу ручної праці, об'єднання фінансової інформації з іншими підсистемами, зокрема управління запасами, виробництвом і реалізацією, а також можливість адаптувати систему до індивідуальних вимог підприємства. Система надає змогу формувати докладні звіти в реальному часі, надаючи керівництву актуальну інформацію для прийняття стратегічних рішень. Усі операції фіксуються в системі бухгалтерських рахунків відповідно до вимог національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) [11].

Автоматизація облікових процесів гарантує не тільки миттєве відображення господарських операцій в системі бухгалтерського обліку, але й

створення аналітичних та зведених звітів, які містять докладну інформацію про фінансовий стан підприємства. Система також дозволяє інтегруватися з програмними комплексами для автоматизованої обробки податкових декларацій та формування фінансової звітності згідно з вимогами податкового законодавства України.

ПрАТ «Київський маргариновий завод» застосовує у своїй діяльності певні господарські ресурси. Ці ресурси поділяються на дві ключові категорії.

Перша категорія описує види господарських засобів, з чого вони складаються, тобто що належить підприємству, а також місцезнаходження ресурсів компанії – це активи.

Друга категорія описує джерела фінансування господарських засобів та їх кінцеве призначення. Інакше кажучи, за рахунок чого сформовано активи компанії та з якою метою вони використовуються – це власний капітал та зобов'язання компанії. Загалом, ці дві групи господарських засобів демонструють стан та динаміку майна підприємства, утворюючи фундамент для організації системи поточного бухгалтерського обліку [19].

Критично важливими для компанії є основні засоби, які є частиною необоротних активів. Вони використовуються в господарській діяльності підприємства, служать більше одного року та є власністю компанії.

2.2. Аналіз виробничо-господарської діяльності ПрАТ «Київський маргариновий завод» за останні два роки

Київський маргариновий завод — це невелике підприємство, з проектною потужністю 64,8 тис. тонн рафінованих жирів на рік, 48,60 тис. тонн маргаринової продукції та 7,9 тис. тонн майонезної, що вже понад півстоліття працює як «дослідницька база» для технологічних та маркетингових новацій у олійно-жировій сфері. Статутний капітал підприємства нараховує 2 355 836,00 гривень. Саме КМЗ першим в Україні

почав використовувати пальмову олію та її фракції, а також започаткував виробництво замінників молочного жиру за рецептурою, розробленою у співпраці з німецькими експертами. КМЗ був одним з перших, хто застосував зонтичний бренд – «Олком» – для просування своєї продукції.

Основною метою функціонування підприємства є отримання прибутків через виробництво продукції та її транспортування споживачам вантажними перевезеннями. Предметом діяльності підприємства є:

1. Виробництво та реалізація товарів для споживачів.
2. Координація роботи операторів, логістів і водіїв.
3. Організація перевезень вантажів від місця відправлення до місця призначення.
4. Проведення навчальних заходів для співробітників.
5. Інші види діяльності, що не заборонені законодавством України.

Для провадження окремих видів діяльності підприємство одержує у передбаченому чинним законодавством порядку спеціальні дозволи (ліцензії, сертифікати) [51].

Відповідно до Закону України «Про господарські товариства», мінімальний розмір статутного фонду акціонерного товариства не може бути меншим, ніж 1250 мінімальних заробітних плат ($1250 \cdot 332 = 415$ тис. грн.).

Отже, розмір статутного капіталу ПАТ «Київський маргариновий завод» відповідає вимогам законодавства України (2355,8415 тис. грн.).

Підприємство набуває статусу юридичної особи з моменту його державної реєстрації. Основною специфікою діяльності підприємства на поточний момент часу є здійснення перевезень вантажів для клієнтів по території України.

Прибуток є основним узагальнюючим фінансовим показником результатів господарської діяльності підприємства. Чистий прибуток підприємства, який залишається після покриття матеріальних та прирівняних до них витрат, витрат на оплату праці, оплати відсотків по кредитах банків, внеску передбачених законодавством України податків та інших платежів до

бюджету, відрахувань у галузеві інвестиційні фонди, залишається в його розпорядженні.

Організація планування і контроль ходу виконання планів покладений на планово-економічний відділ. Проведемо їх оцінку на основі фінансової звітності (табл. 2.2.1)

Таблиця 2.2.1

Техніко-економічні показники діяльності ПрАТ "Київський
маргариновий завод" за 2023-2024 роки

№ з/п	Показник	2023 рік	2024 рік	Абсолютне відхилення, тис. грн	Темп росту, %
1	Обсяг виробленої продукції, тис. грн	12171	21310	9139	175,09
2	Випуск продукції в натуральному виразі, т	63.20	36.10	-27.10	57.11
3	Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн	481796	525904	44108	109,15
4	Середня спискова чисельність працівників, осіб.	161	152	-9	94,41
5	Фонд оплати праці працівників, тис. грн	29781	37978	8197	127,52
6	Виробіток на одного працівника, тис. грн./осіб.	2993	3460	467	115,62
7	Середня місячна оплата праці, грн/особу	15415	20821	5407	135,08
8	Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн	103046	100053	-2993	97,10
9	Віддача основних засобів, грн./грн.	4,68	5,26	0,58	112,42
10	Середньорічні залишки обігових коштів, тис. грн	183882	181355	-2527	98,63
11	Коефіцієнт оборотності обігових коштів, оберти	2,62	2,90	0,28	110,68
12	Середньорічна вартість активів, тис. грн	377868	395292	17424	104,61
13	Власний капітал, тис. грн	53126	47855	-5271	90,08
14	Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	377590	423489	45899	112,16
15	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції, коп.	78,37	80,52	2,15	102,74
16	Матеріальні витрати, тис. грн	354746	408392	53646	115,12
17	Матеріаловіддача, грн./грн.	1,36	1,29	-0,07	94,82
18	Операційні витрати, грн	455387	519365	63978	114,05

19	Валовий прибуток (збитковість), тис. грн	104206	102415	-1791	98,28
20	Прибуток (збитковість) операційної діяльності, тис. грн	48385	32984	-15401	68,17
21	Чистий прибуток (збитковість), тис. грн	5919	-5271	-11190	-89,05
22	Рентабельність(збитковість) операційної діяльності, %	10,63	6,35	-4,27	-
23	Рентабельність(збитковість) загальна (активів), %	1,57	-1,33	-2,90	-

Продовження таблиці 2.2.1

Виторг від реалізації ПрАТ «Київський маргариновий завод» у 2024 році збільшився на 12,16%. Водночас собівартість також зросла, на 1,34%, що вказує на зниження витрат, понесених при виробництві кожної одиниці продукції. Стосовно інших виробничих витрат, то вони також зросли, але їх сукупна сума в розрахунку на 1 грн виторгу зменшилася. Зменшення витрат на одиницю продукції сприяло зростанню прибутку від операційної діяльності на 151,3%.

Щодо інших показників, спостерігається зростання продуктивності праці робітників на 27,52%, що стало наслідком підвищення мотивації (фонд оплати праці пропорційно збільшився на 27,52%).

Вартість підприємства також зростає. Зокрема, основні засоби збільшились на 0,27%, а їх віддача на 1,79 грн, тобто на 90,35%. Оборотні кошти зменшились на 4,29%, а період їх обігу зріс через зменшення оборотності на 0,45 обертів. Разом з тим зменшується і рентабельність.

Для зменшення витрат та збільшення прибутку ПрАТ «Київський маргариновий завод» варто розглянути такі заходи:

Оптимізація виробничих процесів: Здійснення аналізу та оптимізація виробничих процесів допоможуть скоротити витрати на енергію, сировину, витратні матеріали та оптимізувати робочі процеси, що призведе до зниження загальних виробничих витрат.

Впровадження енергозберігаючих рішень: Застосування енергоефективного обладнання, оптимізація систем освітлення та опалення

дасть змогу зменшити витрати на енергоносії та збільшити прибутковість виробництва.

Удосконалення логістики та постачання: Оптимізація логістичних процесів, зокрема постачання сировини, управління запасами та доставки готової продукції, сприятиме зменшенню транспортних витрат і поліпшенню ефективності ланцюга постачання.

Підвищення ефективності трудових ресурсів: Залучення кваліфікованих кадрів, організація тренінгів та підвищення кваліфікації персоналу сприятимуть збільшенню продуктивності праці, мінімізації відхилень у виробничому процесі та зменшенню витрат на низькокваліфіковану працю.

Маркетингові ініціативи: Розробка маркетингової стратегії, проведення маркетингових досліджень і застосування маркетингових інструментів сприятимуть збільшенню обсягів продажів, розширенню клієнтської аудиторії та підвищенню цінової конкурентоспроможності продукції.

Інвестиції у наукові дослідження та розробки: Фінансування досліджень та розробок нових продуктів, технологій і виробничих процесів дасть змогу створити конкурентні переваги, залучити нових клієнтів і збільшити прибутковість підприємства.

Ефективне управління фінансами: Бюджетування, контроль витрат та оптимізація фінансових процесів сприятимуть збільшенню прибутку та покращенню фінансової стійкості підприємства.

Втілення цих заходів дозволить ПрАТ «Київський маргариновий завод» зменшити витрати та збільшити прибуток шляхом підвищення ефективності виробництва, оптимізації логістичних і фінансових процесів, вдосконалення маркетингових стратегій та інвестування в розвиток.

Основні фінансові показники господарської діяльності ПрАТ «Київський маргариновий завод» у 2023-2024 рр. наведено у табл. 2.2.2. Фінансова звітність підприємства наведено в додатку Е [7].

,

Таблиця 2.2.2

Динаміка фінансових показників господарської діяльності ПрАТ
«Київський маргариновий завод» протягом 2023-2024 рр.

Показник	2023 р.	2024 р.	Відхилення 2024 р. від 2023 р.	
			абсолютне, (+,-)	відносне, %
Чистий дохід від реалізованої продукції	481796	525904	44108	109,15
Собівартість реалізованої продукції	377590	423 489	45899	112,16
Валовий прибуток (збиток)	104206	102415	-1791	98,28
Інші операційні доходи	21976	26445	4469	120,34
Адміністративні витрати	31021	44633	13612	143,88
Витрати на збут	37738	45012	7274	119,28
Інші операційні витрати	9038	6231	-2807	68,94
Фінансовий результат від операційної діяльності	48385	32984	-15401	68,17
Інші витрати	149	940	791	630,87
Чистий фінансовий результат	-5271	5919	11190	-112,29

Отже, аналіз даних таблиці 2.2.2 дозволяє констатувати позитивну динаміку основних фінансових показників господарської діяльності ПрАТ ПрАТ «Київський маргариновий завод» у 2024 році порівняно з попереднім. Зокрема, у звітному році зафіксовано зростання чистого доходу від реалізації кондитерської продукції на 44108 тис. грн., що становить 109,15%. Збільшення обсягів виробництва та, відповідно, чистого доходу, спричинило збільшення собівартості реалізованої продукції на 45899 тис. грн., або 112,16%.

Відносний приріст цього показника виявився значно меншим, ніж чистого доходу, що позитивно позначилося на кінцевих фінансових результатах ПрАТ ПрАТ «Київський маргариновий завод». Наприклад, у 2023 році підприємство мало валовий прибуток у сумі 104206 тис. грн., тоді як у 2024 році отримано валовий прибуток у розмірі 102415 тис. грн., що є негативним результатом. Інші операційні доходи при цьому зросли на 4469

тис. грн., або на 120,34%, а адміністративні витрати збільшились на 13612 тис. грн., або на 143,88%.

Витрати на збут у 2024 році, у порівнянні з 2023 роком, зросли на 7274 тис. грн., або на 119,28%, в той час як інші операційні витрати зменшились на 2807 тис. грн. (або на 68,94%). Як наслідок зазначеної вище динаміки показників, фінансовий результат від операційної діяльності дещо зріс – на 5919 тис. грн.. Якщо у 2023 році чистий фінансовий результат мав негативне значення, тобто компанія мала збиток, то у 2024 році цей показник покращився і становив 5919 тис. грн.

Також більш наочно визначену динаміку можна побачити на рис. 2.2.1.

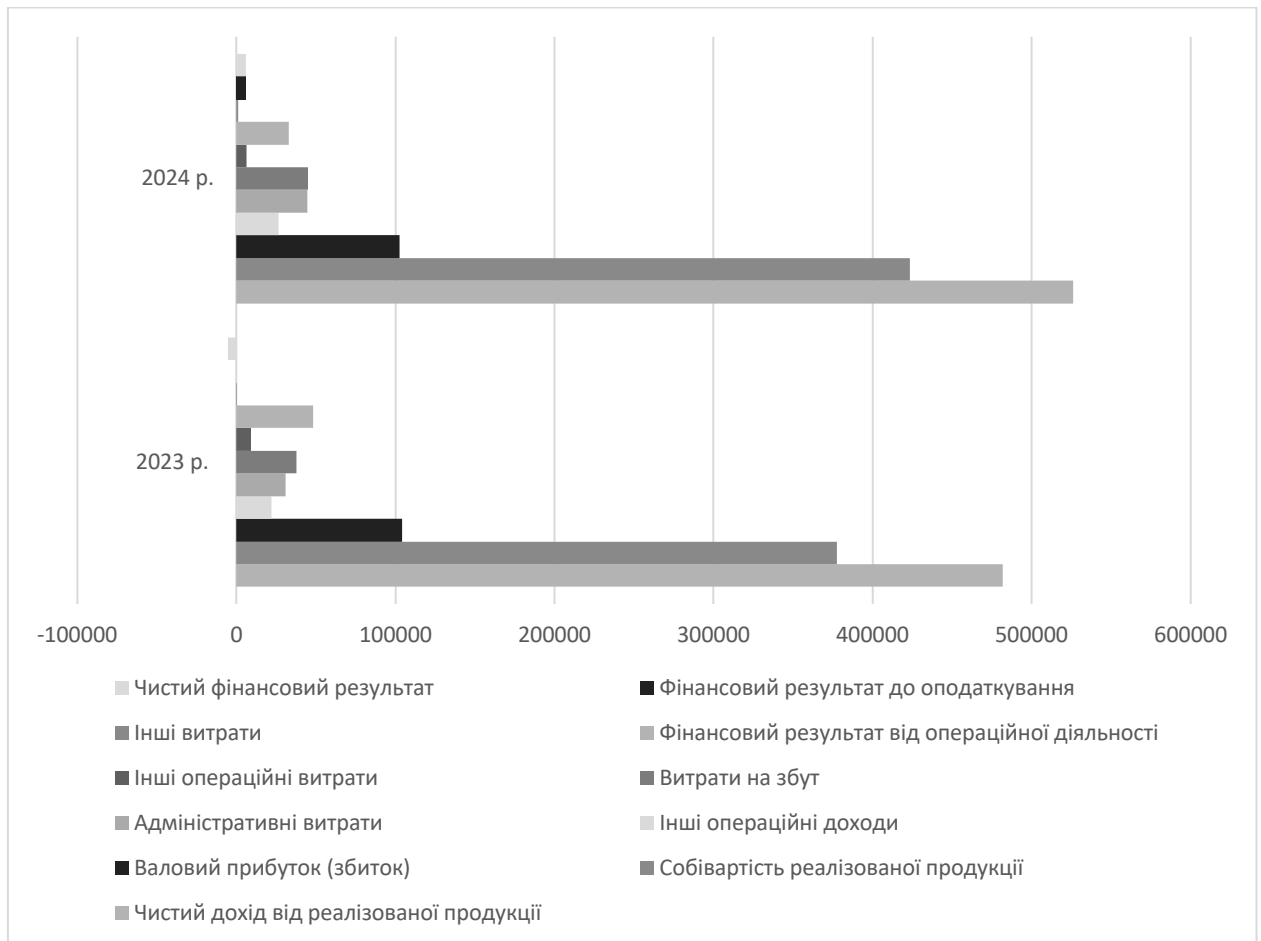

Рис. 2.2.1. Динаміка фінансових показників господарської діяльності ПрАТ «Київський маргариновий завод» протягом 2023-2024 рр. [7]

Надалі, для ПрАТ «Київський маргариновий завод» є перспектива збільшення прибутків завдяки таким заходам:

- Підвищенню обсягів виробленої підприємством продукції.
- Зменшенню неефективних витрат матеріалів у процесі виробництва та збуту.
- Оптимізації витрат та більш ефективному розподілу коштів, призначених для оплати праці.
- Впровадженню сучасних науково-технічних розробок, що підвищують ефективність виробництва.
- Стимулюванню працівників підприємства до більш продуктивної праці.

2.3. Теоретичні основи та практичний аналіз руху основних засобів на ПрАТ «Київський маргариновий завод»

ПрАТ «Київський маргариновий завод» володіє такими основними засобами: будівлі та споруди, машини та обладнання, транспортні засоби, інструменти, прилади та інвентар, а також інші основні засоби.

Для того, аби з'ясувати, які основні засоби наявні на підприємстві, їхній рух, структуру, стан, та визначити ефективність їхнього використання, необхідно провести аналіз. Спочатку слід визначити та проаналізувати склад та структуру основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» за період 2023-2024 років, що представлено в табл. 2.3.1.

Таблиця 2.3.1

Динаміка основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» у
2023-2024 роках [51]

Показник	2023		2024	Відхилення, 2024/2023	
	на початок року	на кінець року		абсолютне	%
Основні засоби	106173	99919	100187	268	100,3
первісна вартість	242762	245061	253732	8671	103,5
знос	136589	145142	153545	8403	105,8
Незавершене будівництво	27938	41050	46604	5554	113,5

Загальна сума активів	373571	382165	383262	1097	100,3
Частка основних засобів	28,4	26,1	26,1	-0,00491	100,0

Розглядаючи основні засоби досліджуваного підприємства бачимо, що у 2023 році їх вартість скоротилася з 106173 тис. грн до 99919 тис. грн. У 2024 році підприємство збільшило обсяги основних засобів на 0,3% (рис. 3.1). При чому первісна вартість основних засобів протягом 2023 року зростала і у 2024 році склала 253732 тис. грн.

Показник зносу у 2024 році зріс на 8403 тис. грн або 5,8%. Такий показник може свідчити про використання застарілих основних засобів підприємства.

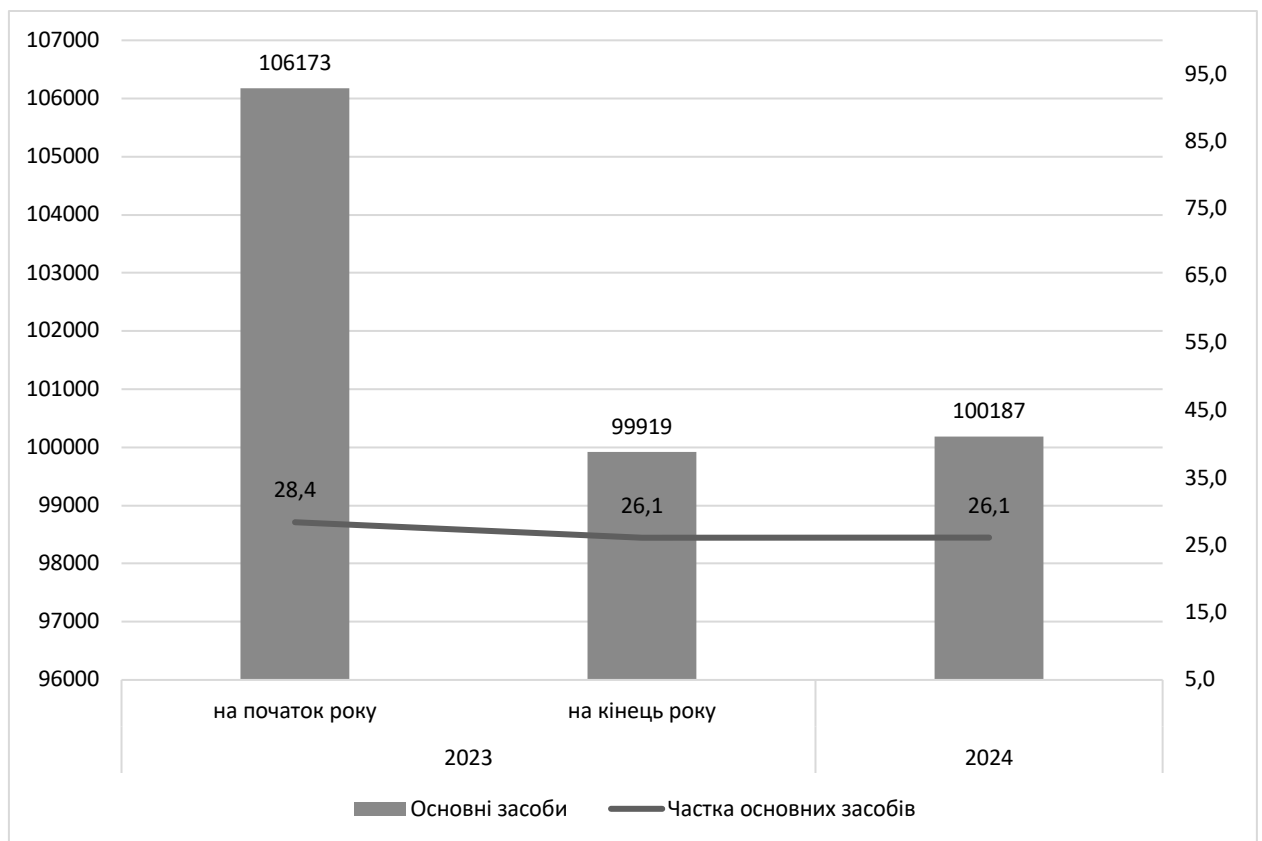

Рис. 2.3.1. Динаміка основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» за 2023-2024 роки [5]

Частка основних засобів у майні ПрАТ «Київський маргариновий завод» достатньо незначна і має тенденцію до скорочення: протягом 2023 року частка зменшилась з 28,4 до 26,1% і у 2024 році залишилась на цьому ж рівні.

Аналізуючи наявність основних засобів, доцільно розглянути їх структури з боку їх виробничого та невиробничого призначення (рис. 2.3.2).

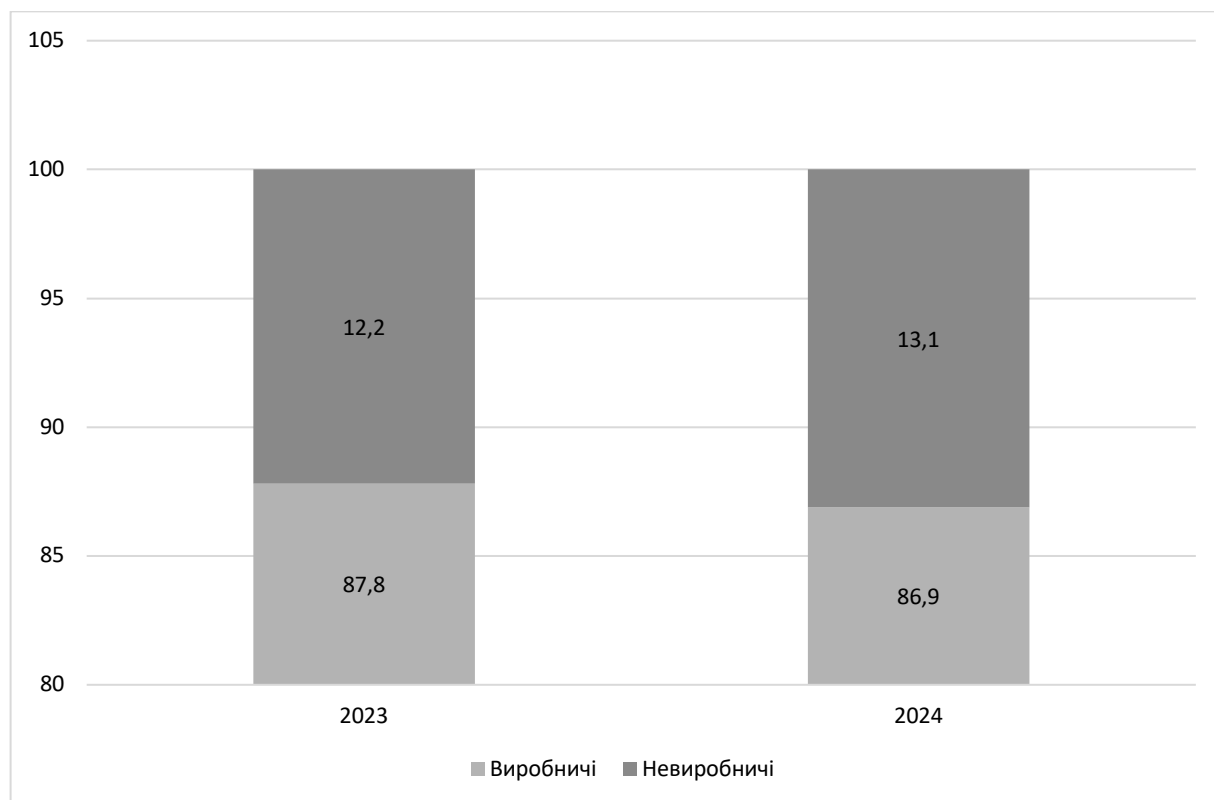

Рис. 2.3.2. Структура основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» за 2022-2023 роки, %

Позитивним є переважання частки виробничих засобів над невиробничими. При цьому частка перших скорочується у 2024 році з 87,8% до 86,9%. До виробничих основних засобів відносяться будинки та споруди, машини та обладнання, що безпосередньо використовуються у процесі виробництва. Значна їх частка відображає ефективну політику ПрАТ «Київський маргариновий завод» щодо розподілу коштів. Вкладення їх саме у виробничі засоби дає можливість отримувати прибуток в майбутньому.

На рис. 2.3.3 можна простежити структуру основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» в розрізі їх видів.

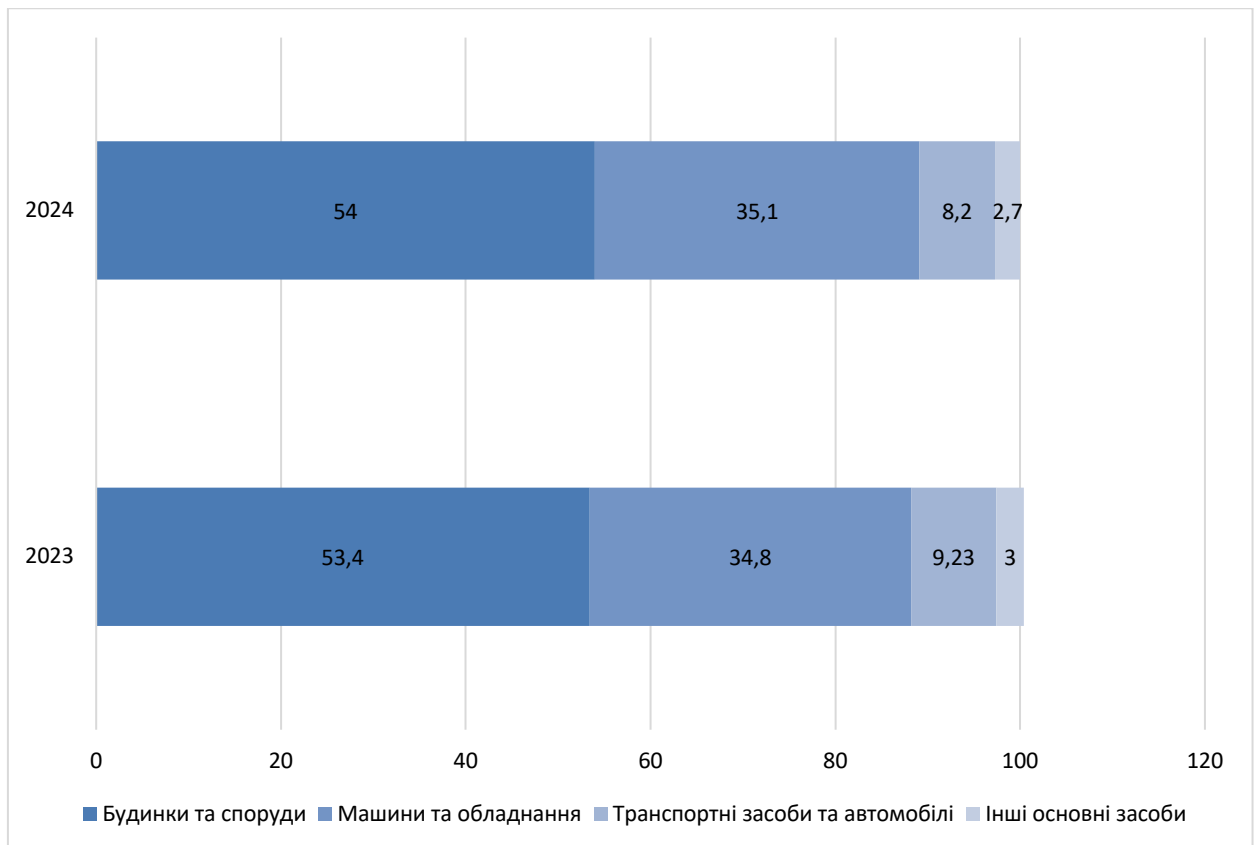

Рис. 2.3.3. Структура основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» за 2021-2023 роки, %

Переважання частки будинків та споруд позитивно відбиває роботу підприємства оскільки показує значне вкладання коштів саме у виробництво, а не в невиробничі основні засоби. Так, їх частка у 2023 році становила 53,4%, а у 2024 зросла до 54%. При цьому також простежується зростання частки машин та обладнання з 34,8% до 35,1%, що говорить про збільшення виробничих площ.

Підсистема показників оцінки технічного стану дозволяє проаналізувати поточний стан основних фондів та визначити необхідність їх оновлення. Вона описується показниками, що представлені на рис. 2.3.4.

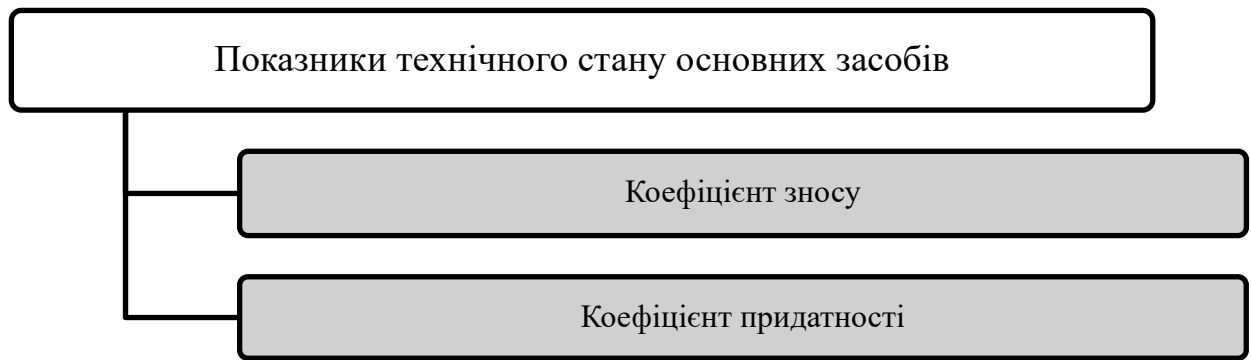

Рис. 2.3.4. Аналітичні дані, що описують технічний стан основних фондів

Коефіцієнт зносу визначає ступінь зношення основних фондів, і його дослідження в розвитку дозволяє оцінити ефективність їх відновлення. Оптимальне значення цього показника – нижче 0,5, а тенденція до спаду вказує на оновлення основних засобів:

$$K_{\text{зн}} = \frac{З_{\text{н}}}{\text{ОФ}_{\text{п}}} \quad (2.3.1)$$

де, $K_{\text{зн}}$ - показник зносу;

$З_{\text{н}}$ – загальний обсяг зношення основних фондів з моменту введення в експлуатацію;

$\text{ОФ}_{\text{п}}$ - початкова вартість основних засобів у звітному періоді.

Коефіцієнт придатності вказує на частку основних засобів, що можуть бути використані для основної діяльності підприємства та визначається за формулою:

$$K_{\text{пр.}} = \frac{\text{ОФ}_{\text{з}}}{\text{ОФ}_{\text{п}}} = 1 - K_{\text{зн}} \quad (2.3.2)$$

де, $K_{\text{пр.}}$ — коефіцієнт придатності;

$\text{ОФ}_{\text{з}}$ — залишкова вартість основних засобів;

$\text{ОФ}_{\text{п}}$ — первісна вартість основних засобів у звітному періоді.

Вказані коефіцієнти розраховуються на основі показників на конкретний момент часу, наприклад, на початок та кінець досліджуваного періоду.

Розглянемо стан основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод». Для цього розрахуємо відповідні коефіцієнти (табл. 2.3.2).

Таблиця 2.3.2

Показники стану основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» за 2023-2024 роки

Показники	2023 рік		2024 рік		Відхилення (+,-)	
	На початок періоду	На кінець періоду	На початок періоду	На кінець періоду	(4-2)	(5-3)
1	2	3	4	5	6	7
Початкові дані: Первісна вартість основних засобів, тис. грн.	242762	245061	245061	253732	2299	8671
Накопичений знос основних засобів, тис. грн.	136589	145142	145142	153545	8553	8403
Залишкова вартість основних засобів, тис. грн.	106173	99919	99919	100187	-6254	268
Розрахункові дані: Коефіцієнт зносу (р.2/р.1)	0,563	0,592	0,592	0,605	0,030	0,013
Коефіцієнт придатності (р.3/р.1)	0,437	0,408	0,408	0,395	-0,030	-0,013

Основні засоби зношуються через різні причини, механічну дію на них, фактори навколишнього середовища, фізичну та хімічну природу тощо. Тому контроль рівня цього зношення забезпечує підприємству безперебійне виробництво та отримання прибутку.

Розглядаючи рівень зношення основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» бачимо, що він зростає. Так, у 2024 році він зріс на 0,030 або на 3,0%.

При цьому, враховуючи нормативне значення даного показника бачимо, що по факту рівень зносу вище хоч і не критично (у 2023 році - 0,592 або 59,2%, а у 2024 - 0,605 або 60,5%) і це може негативно відбиватися на продуктивності таких основних засобів.

З іншого боку коефіцієнт придатності показує тенденцію до зменшення: у 2024 році на 0,013 або на 13%. Відповідно до нормативного значення (більше 0,5), придатність основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» нижча та становить у 2024 році 0,395 або 39,5%. Тобто вони придатні менше ніж на половину.

Коефіцієнти зносу та придатності є взаємозалежними (рис. 2.3.5).

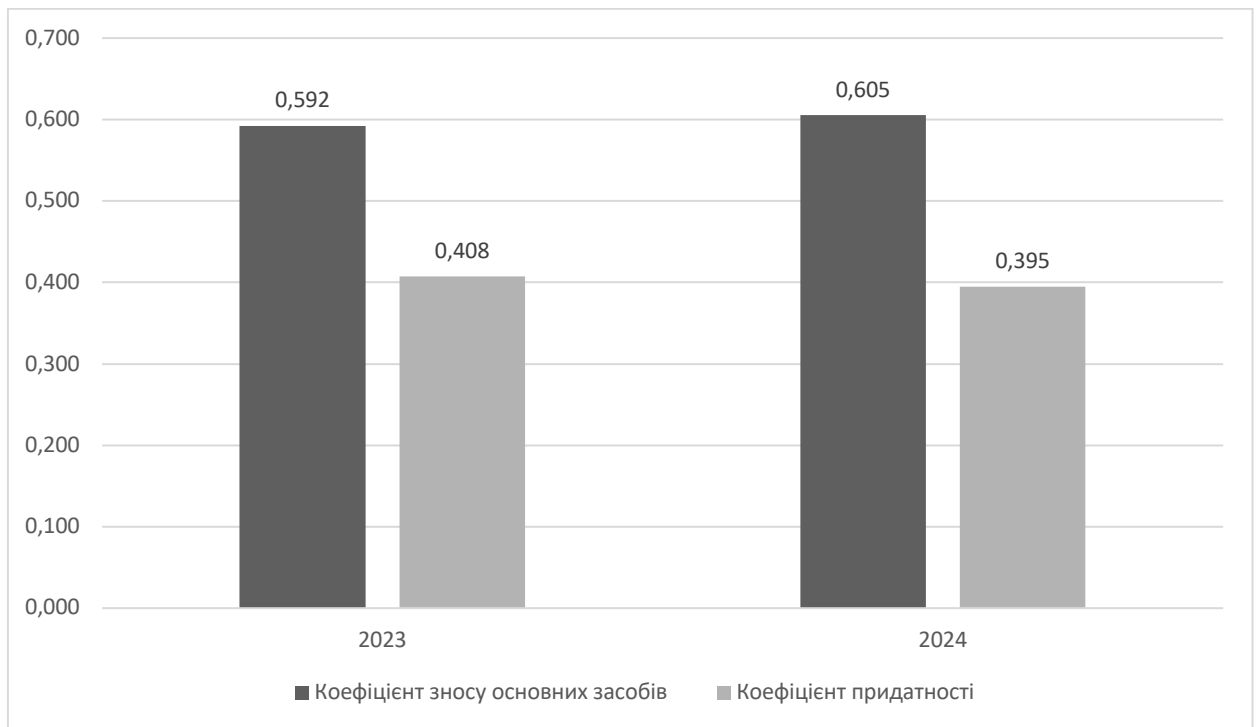

Рис. 2.3.5. Графічне відображення динаміки показників стану основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» за 2023-2024 роки

Можемо наглядно простежити, що скорочення коефіцієнта придатності основних засобів приводить до зростання коефіцієнта зношення.

В процесі експлуатації, всі основні засоби піддаються руху. Якись зношуються настільки, що їх вилучають з обігу. Інші модернізують, оновлюють, встановлюють нові технології відповідно до світових тенденцій.

Інтенсивність надходження та вибуття окремих видів і груп основних засобів визначають коефіцієнти, які призначені для аналізу руху основних засобів (рис. 2.3.6).

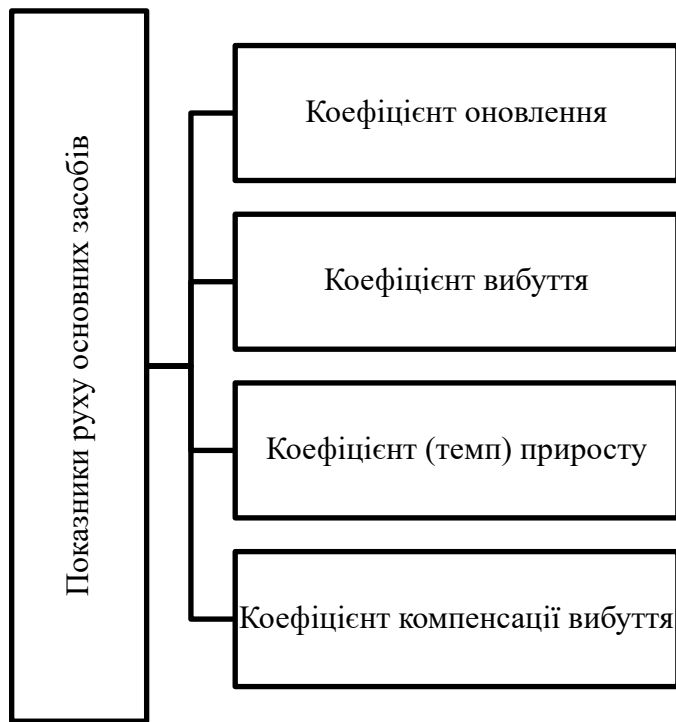

Рис. 2.3.6. Показники, що характеризують рух основних засобів

Коефіцієнт оновлення визначає відсоток нових основних засобів, введених протягом звітного періоду, від загальної кількості основних засобів на кінець цього періоду. Розрахунок здійснюється за такою формулою:

$$K_{\text{он}} = \frac{OЗ_{\text{в}}}{OЗ_{\text{к}}} \quad (2.3.3)$$

де, $K_{\text{он}}$ – це показник оновлення;

$OЗ_{\text{в}}$ - вартість нових основних засобів, що були придбані впродовж звітного періоду;

$OЗ_{\text{к}}$ - вартість всіх основних засобів станом на кінець того ж звітного періоду.

Коефіцієнт вибуття основних засобів визначає частину основних засобів, що було списано протягом звітного періоду, від їх первісної вартості на початок періоду. Формула для розрахунку має такий вигляд:

$$K_{\text{в}} = \frac{OЗ_{\text{вив}}}{OЗ_{\text{п}}} \quad (2.3.4)$$

Коефіцієнт (швидкість) приросту обчислюється як співвідношення різниці між придбаними та виведеними основними засобами за звітний період до вартості основних виробничих засобів на початок цього звітного періоду:

$$K_{\text{пр}} = \frac{OЗ_{\text{в}} - OЗ_{\text{вив}}}{OЗ_{\text{п}}} \quad (2.3.5)$$

Оцінимо рух основних засобів на ПрАТ «Київський маргариновий завод» з використанням відповідних показників (табл. 2.3.3).

Таблиця 2.3.3

Показники руху основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» за 2023-2024 роки

Показник	Роки		Абсолютне відхилення
	2023	2024	2024/2023
Коефіцієнт оновлення	0,063	0,070	0,007
Коефіцієнт вибуття	0,002	0,001	-0,001
Коефіцієнт приросту	0,061	0,267	0,206
Термін оновлення основних засобів	15,7	16	0,300

За 2023 рік підприємство ввело в експлуатацію 6,3% нових основних засобів (від їх загальної вартості). А протягом 2024 року було введено ще 7,0%. Позитивна динаміка протягом досліджуваного періоду показує направленість керівництва підприємством на забезпечення стабільної роботи задля задоволення зростаючого попиту з боку населення й отримання прибутку.

Разом з тим, за 2024 рік ПрАТ «Київський маргариновий завод» вивів з експлуатації 0,1% основних засобів, що на 0,1 відсоткових пункти менше ніж у 2023 році. Скорочення коефіцієнта виведення в динаміці говорить про низьку інтенсивність вибуття основних засобів зі сфери виробництва.

Зважаючи на введені та виведені засоби визначають коефіцієнт їх приросту. Для ПрАТ «Київський маргариновий завод» значення даного показника є додатнім, що вже свідчить про розширення виробництв та його оновлення.

Враховуючи обсяги нововведених основних засобів на ПрАТ «Київський маргариновий завод» бачимо, що термін їх загального оновлення у 2023 році становив 15,7 роки, а у 2024 - 16,0 років.

Проведений аналіз показав зношеність основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» трохи більше ніж на половину. При цьому, підприємству притаманний невисокий рівень оновлення основних засобів. На наступному етапі визначимо наскільки ж ефективно використовує свої засоби виробництва досліджуване підприємство. Для цього проведемо аналіз групи відповідних показників (табл. 2.3.4).

Таблиця 2.3.4

Показники ефективності використання основних засобів ПрАТ
«Київський маргариновий завод» за 2023-2024 роки

Показник	Роки		Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
	2023	2024	2024/2023	2024/2023
Віддача основних засобів, грн	1,98	3,769	-1,98	190,3
Місткість основних засобів, грн	0,51	0,265	-0,51	52,0
Озброєність основних засобів, тис. грн	923,9	238,54	-923,9	25,8
Рентабельність основних засобів, %	5,7	5,91	-5,7	103,6

Віддача основних засобів залежить від продуктивності праці. Позитивним є її зростання з року в рік. Так, у 2023 році віддача становила 3,77 грн випущеної продукції на 1 грн вартості основних засобів. В подальшому віддача засобів знову зросла на 0,09 грн. Зростання даного показника спричинене тим, що обсяги виробництва зростали більшими темпами ніж вартість основних засобів (тобто вони використовувались більш ефективно).

Щодо місткості, то даний показник на ПрАТ «Київський маргариновий завод» має значення: 0,27-0,51 грн. Позитивним є його скорочення. Так, у 2023 році при виробництві одиниці продукції використовувалось 0,51 грн вартості основних засобів, а у 2023 вже 0,265.

Місткість основних засобів є також показником, що відображає ефективність використання основних засобів. Негативним є зменшення даного показника, тобто зважаючи на ріст чисельності персоналу, що ми можемо простежити у фінансовій звітності підприємства, оснащення їх засобами виробництва зменшується. Так, у 2023 році на одного працівника припадало 923,9 тис. грн виробничих засобів, тоді як у 2024 вже 238,54 тис. грн.

Рівень прибутковості наявних основних засобів показує їх рентабельність. Через скорочення отримання чистого збитку від своєї діяльності у 2024 році, даний показник значно скоротився - на 3,6 відсотківі пункти Високий рівень рентабельності основних засобів говорить про високу ефективність їх використання.

Показники віддачі та місткості знаходяться в оберненій взаємозалежності. Це можна простежити і на рис. 2.3.7.

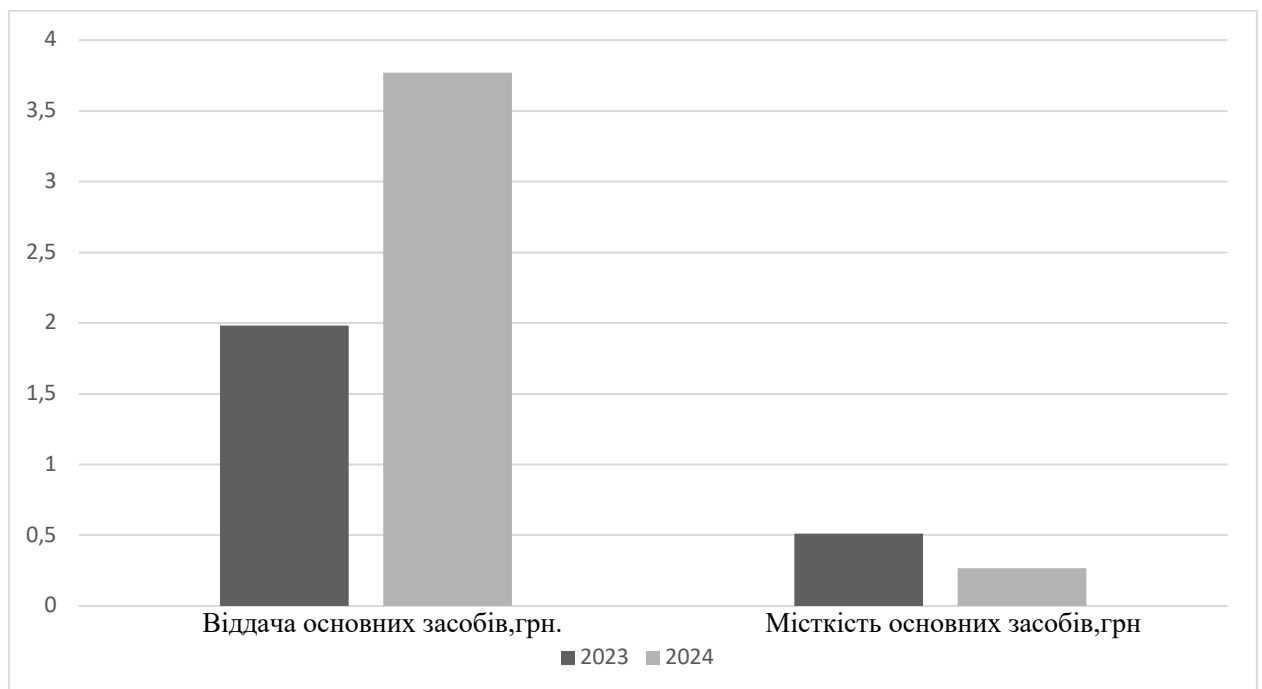

Рис. 2.3.7. Графічне відображення динаміки показників віддачі та місткості основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» за 2022-2023 роки

Проведений аналіз показав, що ПрАТ «Київський маргариновий завод» має значну частку основних засобів. У їх структурі найбільша частка належать

саме виробничим. Аналіз стану основних засобів хоч і показав їх зношення трохи вище норми, однак дослідження руху вказує на постійне оновлення. Оцінка ефективності використання показала досить непогані результати з покращенням ситуації в динаміці.

Виходячи з аналізу основних засобів на ПрАТ «Київський маргариновий завод», можна зробити висновок про ефективне їх використання. Тому шукаючи шляхи вдосконалення необхідно врахувати ситуацію в країні. Воєнний стан та постійні обстріли об'єктів енергетики з боку ворога завдали багато збитків не тільки населенню, а й підприємствам.

РОЗДІЛ III. МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

3.1. Завдання та методи аудиту обліку основних засобів

Аудит являє собою незалежну експертизу фінансових даних і бухгалтерського обліку компаній та організацій, яку здійснюють уповноважені спеціалісти з метою перевірки їхньої точності та достовірності. Аудит основних засобів виступає важливою складовою комплексної перевірки діяльності підприємства, адже основні засоби зазвичай складають вагомую частину активів організації. Саме тому під час проведення аудиторської перевірки спеціаліст приділяє особливу увагу збору й аналізу інформації про ці активи.

Перед початком аудиту основних засобів варто чітко визначити його завдання. Основна мета аудиту основних засобів полягає у перевірці повноти їх відображення в бухгалтерських регістрах, достовірності інформації щодо наявності та руху цих активів, а також у підтвердженні законності й правильності ведення їх обліку. Крім того, аудит спрямований на визначення відповідності діяльності підприємства вимогам чинного законодавств [9].

Аудиторські процедури, стосовно основних засобів, включають:

- Перевірку коректності віднесення активів до категорії основних засобів.
- Оцінювання вірності визначення первісної вартості, зважаючи на способи надходження об'єктів.
- Детальний аналіз своєчасності та правильності документального оформлення та відображення в бухгалтерських регістрах усіх операцій, пов'язаних з основними засобами, зокрема, їхнє надходження, переміщення та вибуття.

- З'ясування обґрунтованості розрахунку амортизації основних засобів та його правильного відображення в обліку.

- Контроль за відповідністю віднесення витрат на капітальний та поточний ремонт основних засобів, відповідно до встановлених норм.

- Аналіз відповідності чинному законодавству та коректності відображення в обліку операцій з фінансової та операційної оренди, з врахуванням особливостей, як для орендарів, так і для орендодавців.

- Підтвердження достовірності та відповідності нормативно-правовим вимогам відображення операцій з основними засобами в бухгалтерському обліку.

Згідно з Міжнародними стандартами аудиту, забезпечення впевненості та етики, внутрішній аудит визначається як "оціночна діяльність, організована в межах підприємства, яка проводиться спеціалізованою службою. Завдання аудиту, зокрема, передбачають моніторинг системи внутрішнього контролю".

Аудит покликаний сприяти досягненню організаційних цілей через використання систематичного підходу до оцінювання та вдосконалення ефективності систем управління ризиками, контролю й корпоративного управління. Головна увага аудиторів зосереджується на перевірці, аналізі та моніторингу інформаційної системи, включаючи систему бухгалтерського обліку та пов'язані з нею контролю, дослідженню фінансової та операційної інформації, вивченню економічності та результативності операцій [70, с. 98].

Стосовно визначення суті аудиту операцій з основними засобами, Ф. Ф. Бутинець висловлює переконання, що сутність аудиту таких операцій полягає у господарських процесах та операціях, що пов'язані з існуванням, рухом та використанням основних засобів, а також відносинами, які виникають у процесі цього всередині підприємства та за його межами [15].

Левіна С. та Сметанко А. наголошують, що об'єкт аудиторської перевірки охоплює всю інформацію, яка стосується основних засобів, навіть ту, що не обмежується бухгалтерським обліком та фінансовою звітністю

(оперативний облік, звітність з оперативного обліку використання основних засобів, аналіз, роз'яснення від персоналу) [37].

Об'єктом аудиту основних засобів є відомості, що містяться в різних джерелах, які стосуються основних засобів. Джерелами аудиту основних засобів виступають:

- наказ про облікову політику;
- звіт про фінансовий стан (баланс);
- примітки до річної фінансової звітності;
- первинні документи з обліку основних засобів:
- акти приймання-передачі оз (акти введення в експлуатацію) з долученою технічною документацією, акти на списання (оз-3) та інші форми;
- документи постачальника – рахунки-фактури, товарно-транспортні накладні, податкові накладні;
- інвентарні картки; описи інвентарних карток; інвентарні списки (за місцем їх знаходження (використання), за матеріально відповідальними особами);
- розрахунок амортизації (відомості нарахування зносу);
- прибуткові ордери, акти на приймання;
- документи, які підтверджують майнові права (договір купівлі-продажу, ліцензійні угоди);
- матеріали інвентаризації [7].

Слід підкреслити, що ефективність будь-якого процесу, включаючи аудит, безпосередньо залежить від організації аудиторської діяльності. «Організація аудиту», як процес, передбачає сукупність дій, спрямованих на інформаційне та матеріально-технічне забезпечення аудиту, для висловлення професійної, об'єктивної думки стосовно об'єкта аудиту, згідно з вимогами та принципами, визначеними законодавством і нормативними актами.

Таким чином, створення раціональної організації аудиту – це складний процес, що базується на низці ефективних кроків. Ці кроки, по суті, упорядковують аудиторські (контрольні) операції для належного

функціонування цієї діяльності. Такі заходи повинні включати необхідні контрольні процедури, серед яких:

- детальний аналіз і узагальнення інформації;
- оцінювання надійності бухгалтерського обліку та системи внутрішнього контролю;
- вибір і використання оптимальних методів та методик аудиту;
- відповідність нормам і правилам вибіркового аудиту та методам оцінки аудиторського ризику;
- підготовка й оформлення аудиторських висновків [8].

Зважаючи на вищесказане, організацію аудиту можна розглядати двояко. З одного боку, як сукупність аудиторських дій, спрямованих на оцінку відповідності та ефективності бухгалтерського обліку, а також внутрішньої та зовнішньої політики компанії для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. З іншого – як систему заходів, що забезпечують організацію та ефективне використання необхідних контрольних процедур. Їхня ціль – раціоналізувати процес господарювання, оптимізувати його результати та забезпечити стратегічне планування як ключовий аспект управління.

Усі компоненти, що складають аудит, його різновиди та виклики, які виникають у ході цього процесу, вимагають розробки структури самого аудиту.

Аудитор, проводячи аудит основних засобів, може використовувати різні методи, такі як опитування, зіставлення, фізична та документальна перевірка, підрахунок, вибіркового аналіз. Враховуючи, що під час опитування керівництва підприємства-замовника у аудитора може виникнути необхідність отримати інформацію про плановані операції, плани реалізації основних засобів, наявність претензій, застав та судових справ, він може звернутися до інших методів та процедур [33].

Для отримання необхідної інформації аудитор інформує листом керівництво підприємства-клієнта про перелік питань та перелік необхідних документів за звітний період для здійснення перевірки (табл. 3.1.1).

Складові організації аудиту основних засобів

Складові організації аудиту	В частині основних засобів
Інформаційно – методична	Надання юридичних та інструктивних даних, що стосуються основних засобів (юридичні документи, розпорядження щодо облікової політики, матеріали з інвентаризації та інші). Відомості про оцінку, надходження та рух основних засобів (інструктивні матеріали та аналітична інформація систем бухгалтерського обліку, внутрішньогосподарського контролю, також внутрішнього аудиту). Методи: опитування, зіставлення, фактична перевірка, документальна перевірка, перерахунок, комплексний аналіз, вибіркове дослідження та інше. Проведення первинного планування.
Структурна	З метою встановлення відповідності фінансової звітності реальному стану справ щодо основних засобів, законності та повноти відображення операцій з ними в системі бухгалтерського обліку, визначаються ціль, завдання, об'єкт і предмет аудиту згідно з договором аудиту (складання умов договору, забезпечення інформацією з бухгалтерського обліку, звітності та внутрішнього аудиту, організації роботи аудитора).
Процедурна	Визначення та/або забезпечення організації процесу аудиту основних засобів згідно з розробленою програмою (методикою) аудиту. Подання результатів аудиту у формі аудиторського висновку.
Інформаційно-прогнозна	Надання відомостей щодо оцінки основних засобів, аналіз ефективності їхнього використання та обґрунтування доцільності подальшого їх застосування з урахуванням перспектив розвитку підприємства. Використання інформації внутрішнього аудиту.

Під час опитування або документальної перевірки аудитором необхідно зосередити увагу на обліковій політиці щодо об'єктів основних засобів, методи нарахування амортизації, що застосовуються на підприємстві. Слід з'ясувати, чи відбувалися зміни у методах амортизації та чи є відповідні роз'яснення у примітках до річної фінансової звітності.

Доцільно також зібрати інформацію про основні засоби, взяті чи передані в оренду, проаналізувати умови лізингових договорів; здійснити контроль правильності визначення орендної плати та її відображення у відповідних доходах або витратах [10].

Аудит основних засобів є досить об'ємною процедурою, що вимагає опрацювання великого обсягу даних. Тому, зважаючи на встановлений рівень аудиторського ризику, аудитор може вдатися до вибіркового дослідження основних засобів. Перевірка обліку основних засобів здійснюється аудитором відповідно до плану та програми аудиту, розроблених з урахуванням задач та цілей аудиту.

На заключному етапі аудиту готується аудиторський висновок – офіційний документ, засвідчений печаткою та підписом аудитора. Він складається у відповідності до встановленого порядку за результатами аудиторської перевірки та містить висновок щодо достовірності та відповідності обліку та звітності чинному законодавству та встановленим нормам [12].

3.2. Методика проведення аудиту обліку основних засобів

Проведення аудиту дає змогу виявити корені помилок і недоліків у фінансових звітах та господарських процесах підприємства, що сприяє їх усуненню та попередженню появи. Внутрішній аудит виступає ключовим елементом системи управління, спрямованим на запобігання випадкам шахрайства, забезпечення збереження активів, а також на надання консультаційних послуг [13, с. 97].

Основоположним законодавчим актом, що визначає аудит основних засобів, є Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність», що почав діяти з 01.10.2018 р., а також Міжнародні стандарти аудиту (МСА). Законодавча база України містить чимало нормативно-правових актів, які регламентують аудиторську діяльність. Деякі з таких актів:

- Господарський кодекс,
- Цивільний кодекс,
- Кримінальний кодекс,

- Закони про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність, Державну фіскальну службу, судову експертизу та Рахункову палату.
- Крім того, важливими є Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту та інших послуг, Положення про сертифікацію аудиторів, Порядок ведення Реєстру аудиторських фірм та аудиторів,
- Порядок стягнення штрафів за неналежне виконання професійних обов'язків та Положення про забезпечення незалежності аудиторів, що затверджені рішеннями Аудиторської палати України.

ПрАТ «Київський маргариновий завод» активно використовує чинну нормативну базу, приділяючи особливу увагу організації, плануванню та проведенню аудиторських перевірок. Це спрямовано на забезпечення високої якості фінансової звітності. Головною метою аудиту основних засобів на підприємстві, відповідно до МСА 200 "Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту", є перевірка відповідності бухгалтерського обліку та відображення основних засобів у фінансовій звітності законодавчим вимогам. На рис. 3.2.1. можна побачити, етапи аудиту основних засобів, за якими проходить перевірка \на ПрАТ «Київський маргариновий завод»,

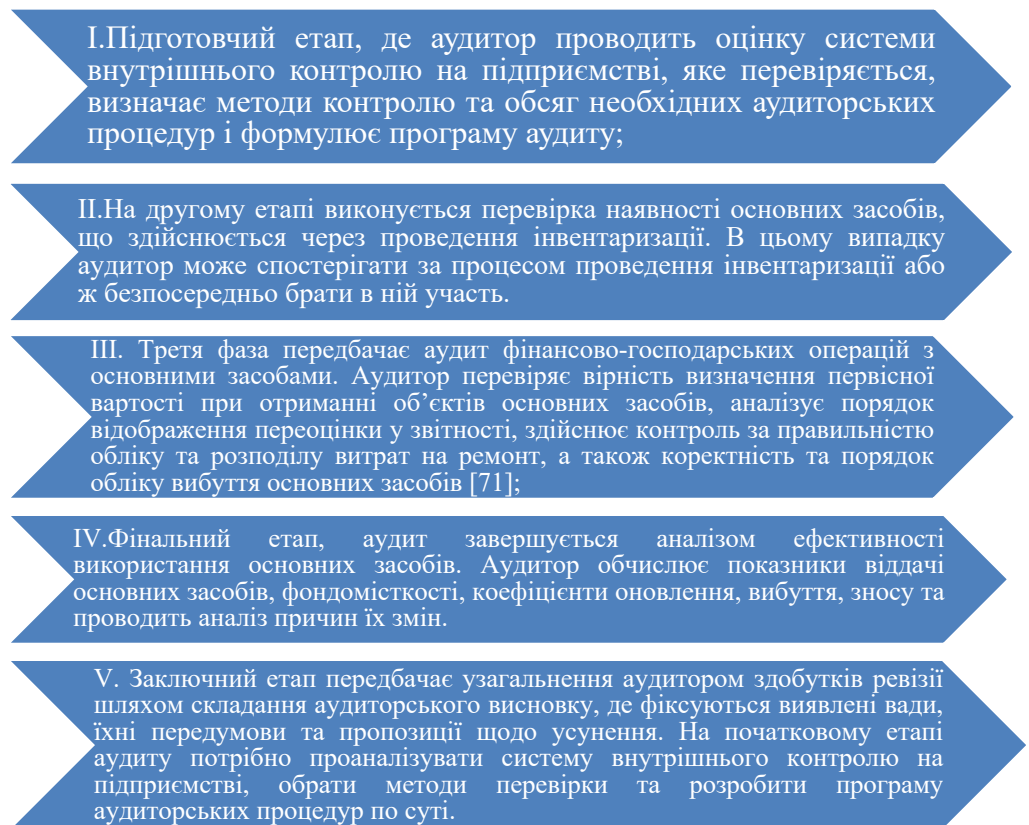

Рис. 3.2.1. Поетапна схема аудиту основних засобів

Під час оцінювання системи внутрішнього контролю аудитор має перевірити наявність і актуальність керівних документів, що визначають порядок обліку операцій з основними засобами. Він повинен здійснити аналіз процедур документального оформлення господарської діяльності, вивчити затверджені графіки та схеми документообігу, а також оцінити використану форму обліку.

Аудитор зобов'язаний встановити, чи дотримуються встановлені вимоги щодо підготовки та подання внутрішньої бухгалтерської звітності, та узагальнити дані про склад, обсяги і характер операцій за період, який перевіряється. Для визначення надійності системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю застосовується тестування.

Дослідження продемонстрували, що на досліджуваному підприємстві не розробляють програму внутрішнього контролю за основними засобами та суміжними господарськими операціями, оскільки таких операцій небагато, а витрати на спеціальний контроль вважаються недоцільними.

Аудит основних засобів стартує з оцінки їхнього збереження та перевірки наявності на підприємстві [14].

Виконуючи цей етап роботи, ревізор має з'ясувати відповіді на такі запити:

- Чи були призначені особи, відповідальні за зберігання матеріальних цінностей?
- Чи укладено офіційні угоди про матеріальну відповідальність з тими, хто відповідає за зберігання майна?
- Чи встановлено в приміщеннях системи пожежної безпеки та сповіщення?
- Чи є затверджене розпорядження про створення постійно діючої комісії з інвентаризації?
- Чи передбачено в обліковій політиці графік проведення інвентаризацій основних засобів?
- Чи здійснюються інвентаризації основних засобів у разі зміни матеріально відповідальної особи?

При дослідженні окреслених аспектів фахівець зобов'язаний сформулювати висновок стосовно організації використання основних засобів та їх використання. Найбільшу увагу аудитор зосереджує на якості проведення та оформлення підсумків інвентаризацій, для чого контролює дотримання термінів підведення підсумків, здійснює оцінку якості підготовки інвентаризаційних описів.

Крім того, обов'язком аудитора є проаналізувати рішення, які приймалися в результаті інвентаризації, та здійснити перевірку правильності відображення цих результатів в обліку. Оцінюючи вірогідність інформації про наявність основних засобів на дату аудиту, аудитор може застосовувати, скажімо, зіставлення описів карток інвентарного обліку з наявними в картотеці інвентарними картками. В процесі аудиторської перевірки аудитор має можливість спостерігати за ходом проведення інвентаризації, або ж безпосередньо брати участь в ній [74].

Інвентаризацією встановлюється наявність та технічний стан об'єктів основних засобів, інвентарних карток, технічних паспортів утримуваних основних засобів, а також тих, що взяті чи передані в оренду, на зберігання або у тимчасове користування.

Звичайно, дана інвентаризація проводиться вибірково, і лише у випадку виявлення суттєвих розбіжностей застосовується суцільний метод. Результати проведеної інвентаризації підлягають зіставленню з даними інвентарних списків та карток обліку основних засобів. Це дозволяє виявити недостачі або надлишки (невраховані) основних засобів.

У разі виявлення невідповідностей між фактичними наявними основними засобами та обліковими даними, аудитор здійснює аналіз причин цих розбіжностей. Результатом цієї процедури є порівняльна відомість, що виступає доказом наявності порушень, а її дані слугують інформаційною основою для проведення наступних процедур. Аналіз наявності та стану активів доцільно проводити на основі даних, уточнених у ході інвентаризації. За підсумками інвентаризації аудитор розподіляє основні засоби на власні, орендовані та ті, що перебувають на відповідальному зберіганні.

Аудиторському контролю підлягають також операції, що стосуються списання основних засобів. Ці активи виводяться з обігу внаслідок фізичного зносу, морального старіння, надзвичайних подій, виявлених нестач, фактів розкрадання, необхідності реконструкції чи заміни застарілих об'єктів, а також в результаті продажу, безоплатної передачі або інших операцій [76].

Аудитору необхідно ретельно проаналізувати коректність документального оформлення вибуття об'єктів, звіряючи інформацію з первинними документами. З цією метою він з'ясовує обставини, що стали причиною вибуття об'єктів, зіставляє їх з первинними документами та перевіряє за накладними факт оприбуткування матеріалів, придатних для подальшого використання, які було отримано внаслідок ліквідації або списання об'єктів.

Вибуття об'єкта основних засобів, яке відбувається внаслідок ліквідації, аудитор оцінює, керуючись критеріями обґрунтованості списання об'єкта, своєчасності та коректності проведення ліквідаційних процедур, а також повноти та своєчасності оприбуткування отриманих матеріалів.

ПрАТ «Київський маргариновий завод» залучило незалежного оцінювача та здійснило перевірку на знецінення основних засобів, об'єктів незавершеного будівництва та нематеріальних активів станом на 31 грудня 2024 року. За наслідками цієї перевірки, знецінення вказаних активів не було виявлено.

На кінець 2024 року, балансова вартість основних засобів та об'єктів, що перебувають у стадії незавершеного будівництва, становила 99919 тис. грн. та 41050 тис. грн. відповідно. Питома вага основних засобів та об'єктів незавершеного будівництва в загальних активах Компанії складала 26,1% та 12,2%.

Аудитори провели оцінювання політики, процесів, методів і припущень, які були застосовані для визначення суми очікуваного відшкодування основних засобів, об'єктів незавершеного будівництва та нематеріальних активів станом на 31 грудня 2024 року. З огляду на значну балансову вартість основних засобів та капітального будівництва, а також враховуючи елемент суб'єктивності, оцінка суми відшкодування цих активів розглядалася як одне з ключових питань аудиту [80].

3.3. Шляхи удосконалення обліково-аналітичних та контрольних аспектів з обліку основних засобів

Недосконалості в бухгалтерській системі породжують ряд проблем, включно з затримками у наданні звітності та інших даних, виникненням підозр щодо нераціонального використання важливих активів та збільшенням фінансових витрат на утримання бухгалтерського штату. Бухгалтерські задачі, пов'язані з розробкою оптимальної облікової політики, є ключовим елементом

бухгалтерської системи компанії. Облікова політика представляє собою набір методів та процедур, які підприємство обирає для ведення бухгалтерського обліку, аби відповідати законодавчим вимогам щодо бухгалтерського обліку та забезпечувати достовірну інформацію про фінансове положення та результати діяльності підприємства.

Вона базується на принципі повної інформації облікових даних. Облікова політика – це фундамент системи бухгалтерського обліку підприємства. Вона визначає функціональні обов'язки системи бухгалтерського обліку у формуванні інформаційних потоків.

Відсутність документу, який регулює облікову політику, ускладнює організацію бухгалтерського обліку на підприємстві. НП(С)БО 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності" визначає обов'язки підприємства самостійно:

- визначити власну облікову політику; – впровадити організаційну форму бухгалтерського обліку;
- розробити систему управлінського обліку;
- розробити форму внутрішньогосподарського обліку;
- затвердити правила документообігу; т
- впровадити окремий баланс для філій (представництв) [79].

Зміни в обліковій політиці підлягають регулюванню відповідно до НП(С)БО № 6 "Виправлення помилок та зміни у фінансовій звітності". Незважаючи на це, цей національний стандарт не надає детального опису методології відображення змін та носить загальний характер. Облікова політика конкретного підприємства, як правило, оформлюється як розпорядчий документ. Бухгалтерський працівник формує проект наказу, включаючи потрібні додатки та розрахунки, після чого представляє його на затвердження керівництву організації. Наказ набирає юридичної чинності та стає обов'язковим для виконання з моменту його підписання уповноваженими особами компанії.

Визначення мети облікової політики. Стосовно фінансового обліку, вона пояснює коректне трактування показників фінансової звітності та особливості

відображення наслідків внутрішньогосподарських операцій у ній. Показники фінансової звітності впливають на методи (процедури) бухгалтерського обліку, обрані підприємством. Облікова політика створена для розкриття цих методів, а не для організації технічної сторони бухгалтерського обліку [34].

Отже, ключові завдання облікової політики охоплюють:

- вибір методів ведення бухгалтерського обліку;
- забезпечення управлінської ефективності всіх процесів обліку;
- інформаційно-аналітичне забезпечення для прийняття управлінських рішень;
- оцінка впливу обраної системи бухгалтерського обліку на фінансові результати;
- вибір найбільш адекватної системи управління всіма бізнес-процесами для досягнення визначених цілей.

Керівники бухгалтерських служб підприємств іноді можуть формально підходити до розробки облікової політики. Така позиція не є виправданою, адже вона не дає змоги вибудувати дієву систему бухгалтерського обліку, що є основоположним елементом управління бізнесом. Це стосується й досліджуваного підприємства. Належне ведення обліку основних засобів забезпечується шляхом ідентифікації конкретних об'єктів основних засобів. НП(С)БО 7 передбачає можливість виділення окремих об'єктів основних засобів як самостійних одиниць обліку лише у випадку, якщо вони мають різні терміни корисного використання.

На практиці, ПрАТ «Київський маргариновий завод» не використовувало цей метод, що веде до таких наслідків:

- класифікація об'єктів по групах має формальний характер;
- рівень контролю за збереженням активів підприємства є недостатнім;
- надходження (вибуття) окремих частин основних засобів обліковується як ремонтні роботи;
- відсутня достовірна інформація щодо ступеня зносу основних засобів.

Оцінювання основних засобів відіграє вирішальну роль у всебічному аналізі обсягу, складу, структури, амортизації та показників продуктивності використання основних засобів підприємства.

У нинішніх економічних умовах, відповідно до національних стандартів бухгалтерського обліку, ринкова вартість визначається як сума, яку можна обміняти на активи або сплатити за зобов'язання в результаті операцій між зацікавленими сторонами, що відбуваються на звичайних умовах [35].

Ліквідаційна вартість має пряму залежність із ціною реалізації основних засобів, які можуть бути продані у критичних ситуаціях. Це створює ряд викликів, що порушують нормальні ринкові умови, зокрема:

- вимушеність у продажу основного засобу;
- обмежений часовий інтервал для здійснення продажу.

Для визначення ліквідаційної вартості пропонується використовувати наступну формулу:

$$Л = ((М \times Ц) - В) \times (I/100)n \quad (3.3.1)$$

де Л – вартість ліквідації;

М – обсяг матеріальних цінностей, що були отримані як наслідок ліквідації;

Ц – вартість одиниці матеріальних цінностей, що були отримані як наслідок ліквідації;

В – витрати, пов'язані з процесом ліквідації;

I – середній індекс споживчих цін (річний);

n – тривалість корисного використання основного засобу (у роках).

Показники інфляції можуть виступати як індикатори майбутнього, або як середнє значення за минулий період. В умовах стрімкого зростання цін, ліквідаційна вартість, що розраховується, здатна перебільшувати первісну ціну.

Беручи до уваги наведене вище, порівнювати ліквідаційну вартість із вартістю придбання під час розрахунку амортизації основних засобів є хибним

підходом. На наш погляд, варто переглянути саме визначення ліквідаційної вартості.

Ліквідаційна вартість представляє собою поточну оцінку грошових коштів або інших активів, які підприємство планує отримати від відчуження чи ліквідації об'єкта основних засобів після закінчення строку їхньої експлуатації, з урахуванням витрат, необхідних для здійснення такого процесу. Цю вартість слід відображати на рахунках 103, 104 та 105 і визначати виключно для об'єктів, що включають суттєві однорідні складові [36].

На основі результатів аналізу відповідності залишкової вартості основних засобів їхній справедливій вартості, рекомендовано скласти звіт, який підтверджує цю відповідність. Наразі існують два основні види вартості: балансова та ринкова. Балансова вартість визначається компанією, яка є власником основного засобу, тоді як ринкова вартість відповідає ціні, узгодженій під час купівлі-продажу такого активу.

Інформацію про ринкову вартість матеріальних основних засобів можна знайти у спеціалізованих виданнях чи на онлайн-платформах. Проте процес визначення ринкової вартості може ускладнюватись через амортизацію, яка накопичується протягом перебування активів на балансі.

Тому доцільно застосовувати підходи, які використовуються професійними оцінювачами. Відповідно до закону, компанія зобов'язана переоцінювати основні засоби, якщо їхня залишкова вартість значно відрізняється від справедливої вартості на дату балансу.

Переоцінка основних засобів - це переоцінка всієї групи основних засобів, до якої належить об'єкт, що переоцінюється. Переоцінка здійснюється в наступній послідовності:

- проведення інвентаризації;
- підготовка звіту про переоцінку;
- ведення інформаційної бази про переоцінені об'єкти бухгалтерією;
- визначення справедливої вартості переоцінених об'єктів оціночною комісією;

– відповідне відображення в бухгалтерському обліку бухгалтерією [39].

Схему розрахунку переоцінки об'єкту наведено на рис. 3.3.1.

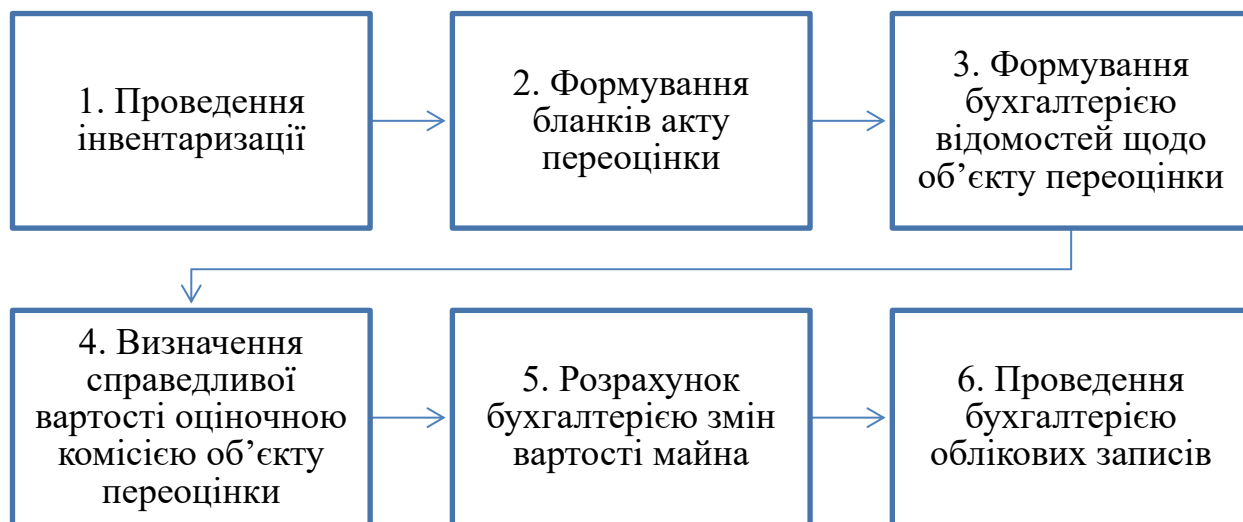

Рис. 3.3.1. Послідовність переоцінки основних засобів

Регулярна переоцінка основних засобів є необхідною, щоб відображена залишкова вартість відповідала справедливій на дату балансу.

Застосування такого підходу підвищить ефективність управління основними засобами та позитивно вплине на ведення їх обліку.

Безперебійна та результативна діяльність служби внутрішнього аудиту дозволяє зовнішнім аудиторам зменшити час, що потрібен для виконання своїх обов'язків, та знизити обсяг аудиторських дій. Доцільно організувати регулярний внутрішній аудит для підвищення ефективності системи обліку основних фондів та фінансової звітності на конкретному підприємстві. До цього аудиту слід залучати спеціалістів з бухгалтерського обліку та контролю, які працюють на підприємстві [41].

У процесі ознайомлення з поточною світовою та національною практикою, а також з науковими працями, автори окреслили ключові методи та підходи для проведення внутрішнього аудиту основних засобів підприємств: інспектування, спостереження, вивчення, контроль, верифікація,

аналітичний огляд та інші. Для об'єкта господарювання, що досліджується, було розроблено програму внутрішнього аудиту основних засобів. Програма внутрішньої аудиторської перевірки основних засобів представлена у додатку Є.

Запропонована програма поділена на чотири ключові фази: підготовча, початкова, основна та заключна. Кожен етап визначає конкретну мету та поставлені завдання для аудиту основних засобів.

Аудиторський процес ґрунтується на зборі та аналізі аудиторських доказів, отриманих від підприємства. Цей перелік охоплює широкий спектр документації, починаючи від установчих документів компанії до фінансової звітності, а також попередні робочі матеріали аудитів. Відтак, кожна стадія аудиту є процесом, що вимагає часу та зусиль, але чітко визначає коло відповідальних осіб та часові рамки виконання.

Запропонована модель внутрішнього аудиту основних засобів враховує сучасні технічні умови ведення бізнесу. Розроблені методичні підходи базуються на принципах організації аудиту та орієнтовані на вирішення актуальних проблем контролю на підприємстві. Проте варто зауважити, що інтеграція внутрішнього аудиту основних засобів у систему контролю повинна уникати надмірного навантаження на існуючі механізми бухгалтерського контролю. Основний акцент необхідно робити на забезпеченні збереження активів і ефективному виконанні контрольних функцій [52].

Особливу увагу слід приділяти професійній компетентності та незалежності внутрішніх аудиторів під час перевірок, оскільки це є критично важливим для успішної реалізації аудитів. На підставі проведеного аналізу були виявлені ключові проблемні аспекти в аудиті основних засобів, розроблені відповідні методичні прийоми для їх діагностики, а також надані рекомендації, спрямовані на усунення цих проблем у майбутньому.

У ході внутрішньої перевірки капітальних активів та визначення ефективності їх застосування, рекомендується застосовувати методи

економічного аналізу. Це допомагає оцінити стан основних засобів та виявити чинники, які забезпечують результативне управління ними.

Зазвичай, функціонал внутрішнього аудиту відповідає сучасній практиці зовнішнього аудиту, що може принести підприємству економію ресурсів [59].

ВИСНОВКИ

Основні засоби, що функціонують в економіці, є матеріальною базою виробничих сил, що безпосередньо впливає на економічний потенціал підприємств. Вони відіграють ключову роль в інвестиційній привабливості, забезпечуючи інноваційну складову та технологічну конкурентоспроможність українського бізнесу в цілому. З огляду на вимоги бухгалтерського обліку, необхідна класифікація основних засобів.

Точна класифікація має визначальне значення для проведення аналітичного та всебічного обліку, відстеження фактичної наявності та будь-якого руху об'єктів. Це необхідно для нарахування амортизації, точного визначення ступеню зносу та належних амортизаційних відрахувань, а також для повноцінної інвентаризації основних засобів на підприємствах.

Необхідною складовою обліку основних засобів є процес визнання та оцінювання. Дослідження продемонстрували, що успішна організація обліку основних засобів безпосередньо залежить від того, як підприємство обирає метод оцінки та амортизації, беручи до уваги перспективи економічної вигоди у майбутньому.

Бухгалтерський облік на ПрАТ «Київський маргариновий завод» здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства. На підприємстві затверджено Наказ про облікову політику, де викладено основні принципи, підходи та процедури бухгалтерського обліку. Відповідно до аналізу цього наказу, на підприємстві обрано журнально-ордерну форму бухгалтерського обліку, що передбачає групування первинних документів у відповідних регістрах аналітичного та синтетичного обліку.

Первинний облік основних засобів у ПрАТ «Київський маргариновий завод» ведеться згідно із затвердженими типовими формами первинної документації. Первісна вартість визначається відповідно до методу

надходження основних засобів, а облік організовано для кожного об'єкта окремо.

На підприємстві, що вивчається, облік ведеться пооб'єктно з метою забезпечення повної інформації. Це необхідно враховуючи специфіку основних засобів та процесів, які реалізуються в господарській діяльності для їхнього ефективного використання. Належне ведення синтетичного обліку дозволяє акумулювати узагальнені дані.

Відповідно до висновків, отриманих у ході аналізу, з метою підвищення продуктивності та продовження терміну служби основних засобів ПрАТ «Київський маргариновий завод» проводить поточні та капітальні ремонти, а також використовує прямолінійний спосіб нарахування амортизації основних фондів.

Недоліки у системі бухгалтерського обліку провокують виникнення ряду проблем, зокрема затримки у наданні звітної документації, утворення певних припущень щодо невинновданого використання значущих активів та зростання витрат на забезпечення роботи бухгалтерського апарату. Бухгалтерські функції, пов'язані з розробкою ефективної облікової політики, є ключовим компонентом системи бухгалтерського обліку підприємства. Фундаментом для цього слугує принцип правдивості облікових даних.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андросова О. Ф. Особливості класифікації груп основних засобів та методи нарахування амортизації згідно з новим податковим кодексом України / О. Ф. Андросова, К. А. Калугіна // Вісник Хмельницького національного університету. 2021. № 5. С. 102-106.
2. Бабаєв Ю. А. Теорія бухгалтерського обліку / Ю. А. Бабаєв. – К. Вища школа, 2020. – 692 с.
3. Бабин І. М. Методологічні та організаційні основи первинного обліку на підприємствах сфери послуг / І. М. Бабин // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету: Економічні науки. Вип. 7, ч. 1. Кіровоград : КНТУ, 2019. С. 288-290.
4. Бабяк Н. Д. Амортизаційна політика підприємства на сучасному етапі реформування економіки України / Н. Д. Бабяк // Теорія і практика перебудови економіки. 2021. С. 61-64.
5. Блаженко Є. О. Особливості облікової політики підприємства щодо основних засобів. Облік, аналіз, аудит та оподаткування: сучасні концепції розвитку: Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції. 2023. С. 19–20.
6. Богуцька Л. Т. Облік і аналіз інвестиційної нерухомості будівельних організаціях : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09 / Лілія Тарасівна Богуцька. – Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 211 с.
7. Бойко В.М. Бізнес: словник-довідник / В.М. Бойко, П.Г. Вашків. – К.: Україна, 2008. – 565 с.
8. Бондар О.В. До питання оцінки основних засобів підприємства в бухгалтерському обліку / О.В. Бондар // Бухгалтерський облік та аудит. - 2005.-№ 3.-С. 23-28.
9. Бразілій Н. М. Організація та методика аудиту основних засобів та шляхи його вдосконалення / Н. М. Бразілій, М. М. Тимошенко // Збірник наукових праць Чернівецького державного технічного Університету. Серія: Економічні науки. – 2013. - № 24. – С. 104 - 109.

- 10.Бразілій Н. М. Організація і методика аудиту основних засобів та шляхи його удосконалення. / Н. М. Бразілій, М. М. Тимошенко / Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. 2021. № 24. С. 104-109.
- 11.Брік С. В., Пинтя Г. К. Нові підходи до обліку основних засобів та ефективність обліку основних засобів у сучасних умовах. Вісник Національного технічного університету "ХПІ" : збірник наукових праць. Серія : актуальні проблеми розвитку українського суспільства. 2016. № 13 (1185). С. 76–78. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/22026> (дата звернення: 15.05.2023).
- 12.Бутинець Т.А. Основні засоби: точка зору економіста / Т.А. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2015. № 5. С. 22–36
- 13.Бутинець Т.А. Основні засоби: точка зору економіста / Т.А. Бутинець // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2022. Вип. 2(23). С. 22–36.
- 14.Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник для студ. вузів спец. «Облік і аудит»// Ф. Ф. Бутинець. Житомир: «Рута», 2019. 512 с
- 15.Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський словник / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП «Рута», 2009. – 224 с.
- 16.Бухгалтерський облік [Текст] : підручник / Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. В. Гудзь [та ін.]. – Тернопіль : ТНЕУ, 2018. – 460 с.
- 17.Бізнес: словник-довідник. [Уклад.: В.М. Бойко, П.Г. Вашків]. Київ: Україна, 2008. 565 с.
- 18.Виговська Н. Г. Господарський контроль в соціально орієнтованій економіці: проблеми, методології і теорії: монографія / Н. Г. Виговська. Житомир: ЖДТУ, 2019. 288с.
- 19.Власюк Т. М., Юзюк І. І. Основні засоби: організаційно-методичні аспекти формування облікової політики підприємства. Вісник

- Київського національного університету технологій та дизайну. 2014. № 2 (76). С. 197–206. URL: <https://er.knutd.edu.ua/handle/123456789/960> (дата звернення: 03.04.2023).
20. Гаценко Ю. С., Назаренко І. М. Пріоритетні напрями контрольних процедур щодо основних засобів. Проблеми та перспективи розвитку економіки: світові та національні аспекти: Збірник матеріалів Міжнародної наукової практичної конференції, 18 листопада 2022 року. 2022. С. 308–310. URL: <https://osau.edu.ua/wp-content/uploads/2022/12/Zbirnyk-202224524.pdf#page=308> (дата звернення: 05.05.2025).
21. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами / С.Ф. Голов, В.М. Костюченко. К.: Екаунтінг, 2021. 384 с.
22. Городянська Л. В. Відтворення основних засобів на підприємствах України: теорія і практика обліку та аналізу : монографія / Л. В. Городянська. К. : КНЕУ, 2018. 224 с.
23. Горященко Ю. Г. Фінансовий аналіз стану основних засобів та джерела фінансування процесу їх відтворення [Електронний ресурс] / Ю. Г. Горященко // Інноваційна економіка. - 2013. - № 11. - С. 161-167
24. Грабова Н.М. Теорія бухгалтерського обліку: підручник / Н.М. Грабова; за ред. М.В. Кужельного. 6-те вид. А.С.К., 2003. 266 с.
25. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: Навчальний посібник / Б.Є. Грабовецький. Центр учбової літератури, 2009. 256 с.
26. Гужел Ю. Основні засоби в новому податковому обліку. Баланс. 2015. № 10. С.3-5.
27. Енциклопедія бухгалтерських проводок // Бізнес (Додаток). –2010_р. 569 с.
28. Загородній А.Г. Інвестиційний словник: Навч. Посібник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Г.О. Партин. Львів: Видавництво “Бескид Біт”, 2005. 485 с.

29. Загородній А.Г. Інвестиційний словник: Навч. Посібник / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк, Г.О. Партин. Львів: Видавництво “Бескид Біт”, 2005. 512 с.
30. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996 XIV.
31. Зубілевич С. Вимоги до аудиту в умовах реформування обліку і звітності в Україні / С. Зубілевич // Бухгалтерський облік і аудит. 2023. № 10. С. 38-42.
32. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 30.11.99р. № 291. Головні нормативні документи для бухгалтера: практичне керівництво «Бібліотека баланс». 2016. № 2. С. 25 101.
33. Кандиба К. О. Аналіз ефективності використання основних засобів / К. О. Кандиба. – Режим доступу : <http://repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/6377>
34. Китайчук Т. Г. Проблеми оцінки основних засобів в бухгалтерському обліку / Т. Г. Китайчук // УДК 657. 2022. С. 12.
35. Крупка Я. Д. Облік інвестицій : монографія / Я. Д. Крупка . Тернопіль: Економічна думка, 2021. 302с.
36. Кулаковська Л.П. Організація і методика аудиту: навч. посіб./ Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. К. : Каравела, 2020. 568 с.
37. Левіна Ст. Ст., Сметанко А. В. Методичні основи проведення аудиту основних засобів // Молодий вчений. – 2016. – № 12. – С. 1336-1339.
38. Макурін А. А. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах впровадження сучасних інформаційних технологій. Облік і фінанси. 2020. № 1 (87). С. 52–58. URL: [https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-1\(87\)-52-58](https://doi.org/10.33146/2307-9878-2020-1(87)-52-58) (дата звернення: 15.05.2025).

39. Манухіна М. Ю. Особливості аудиту операцій з основними засобами на підприємстві / М. Ю. Манухіна // Інноваційна економіка. 2023. № 10. С. 128-132.
40. Матушкіна М.П. Генезіс категорії “основні засоби” як об’єкта бухгалтерського обліку / М.П. Матушкіна // Молодий вчений, 2023. №5(08). С.153-155.
41. Мордвінцева Т. В. Основні засоби підприємства: економічна сутність / Т. В. Мордвінцева // Сталий розвиток економіки. 2023. № 19. С. 90-93.
42. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» : Стандарт Ради з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку від 01.01.2012 р. № 929_014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_014#Text (дата звернення: 21.05.2025).
43. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7 «Звіт про рух грошових коштів» : від 01.07.1977 р. № 929_019. Дата оновлення 01.01.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_019#n2 (дата звернення: 21.05.2025).
44. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг : пер. з англ. [Електронний ресурс] / [О.П. Ольховікова, О.В. Селезньов, О.О. Зєніна, О.В. Гик та ін.], 2020. URL: <http://apu.com.ua>.
45. Назарбаева Р. Основні засоби: бухгалтерський та податковий облік / Р. Назарбаева, І. Назарбаева / Центр юридичного та бухгалтерського сервісу «Аверс». Дніпропетровськ: - Вид. Буд. «Баланс-Клуб». - 2011. - 120 с., с. 7
46. Назаренко І. Г. З чого починається облік. Все про бухгалтерський облік. 2021. № 44. С. 31-34.
47. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» : затв. наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39. Дата оновлення: 17.02.2023. URL:

- <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text> (дата звернення: 09.05.2025).
48. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 27 «Необоротні активи, утримувані для продажу, та припинена діяльність», затверджено наказом Міністерства фінансів України від 07.11.2003 р. № 617 (із змінами і 11 доповненнями).
49. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах» : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 28.05.1999 р. № 137. Дата оновлення: 10.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text> (дата звернення: 25.05.2025).
50. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» : Наказ Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
51. Національне положення стандарт бухгалтерського обліку 14 «Оренда. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
52. Неміш Ю.В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях / Ю.В. Неміш // Аграрна економіка. 2022. Т. 5. № 3–4. С. 181–187.
53. Оляднічук Н. В. Інформаційні системи в бухгалтерському обліку. Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. Економічні науки. 2016. № 88. Ч. 2. С. 198–206. URL: <https://lib.udau.edu.ua/handle/123456789/3378> (дата звернення: 18.05.2025).
54. Омельченко О. Ю. Облік основних засобів і операцій о їх оподаткуванню : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.06.04 – Омельченко Олена Юріївна. Київ : 2020. 23 с.
55. Оренда та лізинг: правила складання договорів та облік відповідно до вимог ПКУ: практичне керівництво серії «Бібліотека «Баланс» [головний

- редактор І. Єгорова]. Дніпропетровськ: ТОВ «Баланс-Клуб», 2011. № 15. 112с.
56. Орлова В.К., Кафка С.М. Бухгалтерський облік на підприємствах нафтогазової промисловості: навч. посіб. Івано-Франківськ: Нова Зоря, 2013. 783 с.
57. Панасенко А.П. Проблеми основних засобів у бухгалтерському обліку . Держава та регіони. 2018. №3. С.407-410
58. Перетятко Ю. М. Організація обліку основних засобів в умовах становлення інформаційної економіки. Науковий вісник Полісся. 2019. № 2 (18). С. 50–56. URL: [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2019-2\(18\)-50-56](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2019-2(18)-50-56) (дата звернення: 29.05.2025).
59. Петрик О. А. Стан та перспективи розвитку аудиту в Україні: методологічні та організаційні аспекти. Автореферат на здобуття ступеня доктора економічних наук, К.: 2020. С. 11.
60. Пирець Н.М. Порівняльний аналіз національних та міжнародних стандартів обліку основних засобів / Н.М. Пирець, Ю. А. Псюк // Інноваційна економіка. 2023. № 6. - с. 325-330
61. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій від 30.11.99 №291. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
62. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>
63. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI 103 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 30.05.2025)
64. Пойда Ю. М. Особливості обліку фінансового операційного лізингу. Економічні науки. 2020. № 7. С. 515 – 527
65. ПрАТ «Київський маргариновий завод» : веб-сайт. URL: <https://olkom.ua>.

- 66.ПрАТ «Київський маргариновий завод». Youcontrol. URL:
https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/company_details/00333581/.
- 67.Про затвердження типових форм з обліку та списання основних засобів суб'єктами державного сектору та порядку їх складання : затв. наказом Міністерства фінансів України від 13.09.2016 р. № 818. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1336-16#Text> (дата звернення: 29.05.2025)
- 68.Півторак М. В. Класифікація основних засобів: вітчизняний досвід / М. В. Півторак / Агроінком. 2019. № 5. С. 6–11.
- 69.Садовська І.Б. Бухгалтерський облік: навчальний посібник для вищої школи. /Луцьк. нац. техн. ун-т. -К.: Центр учбової літератури, 2013. - 688 с.
- 70.Смоляр Л. Г. Облік і аудит : навч. посібник / Л.Г. Смоляр, Р. Ю. Овчарик, О. В. Кам'янська. — К. : Ліра, 2013. — 616 с.
- 71.Сопко В. В. Організація бухгалтерського обліку, економічного контролю та аналізу: підручник / В.В. Сопко, В.П. Завгородній. К.: Київський національний економічний ун-т, 2020. 258 с.
- 72.Ткаченко А. М. Особливості визначення показників ефективності використання основних засобів підприємства / А. М. Ткаченко, Т. С.Задніпрянна // Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності : зб. наук. пр. : у 2-х т. Маріуполь : ПДТУ, 2014. Вип. 1, т. 1. С. 51–55
- 73.Ткаченко Н.М. Бухгалтерський облік на підприємствах України з різними формами власності.-К.: "А.С.К.", 2019, 780 с.
- 74.Урбан Н. М. Методика та організація оцінки активів в обліку і аудиті : дис. канд. економ, наук : спец. 08.06.04 / Н. М. Урбан. 2020. 213 с.
- 75.Урбан Н. М. Методика та організація оцінки активів в обліку і аудиті : дис. канд. економ, наук : спец. 08.06.04 / Н. М. Урбан. 2024.213 с.
- 76.Усач Б.Ф. Аудит за міжнародними стандартами. – К.: Знання, 2005. – 247 с.

- 77.Фінансовий облік: підручник: в 2 ч. / за заг. ред. М.І. Бондаря, Л.Г. Ловінської. Київ : КНЕУ, 2022. Ч.1. 553 с.
- 78.Хома С.В. Особливості обліку необоротних активів, утримуваних для продажу / С.В. Хома// Бух-галтерський облік і аудит. 2019. № 4. С.20-24
- 79.Шевчук Л. П. Жиян К. І. Моделювання аудиту основних засобів товариства [Електронний ресурс] / Л. П. Жиян К. І. Шевчук // Економічні науки. Серія : Облік і фінанси. 2023. Вип. 12(1). С. 394- 403.
- 80.Шендригоренко М. Т. Облік і аудит вибуття основних засобів: проблемні питання та напрями їх вирішення [Електронний ресурс] / М. Т. Шендригоренко // Торгівля і ринок України. 2017. № 2. С. 97- 102.
- 81.Шпак Л. О. Аналіз ефективності використання основних засобів. URL: <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=71213>
- 82.Щербаков Л. Облік основних засобів. Все про бухгалтерський облік. 2019. № 13. С 20-22.
- 83.Яковишина Н. А. Теоретичні основи обліку основних засобів. Молодий вчений. 2018. № 5(2). С. 779-782

ДОДАТКИ

Додаток А

Таблиця А.1 - Порівняльна характеристика критеріїв визнання основних засобів у бухгалтерському та податковому обліку [19, с. 110]

Критерій визнання	Бухгалтерський облік	Податковий облік
Матеріальність	«Основними засобами є лише матеріальні активи»	«Основними засобами є лише матеріальні активи»
Підконтрольність	«Активи – це ресурси, які перебувають під контролем підприємства внаслідок минулих подій, і використання яких, передбачається, спричинить економічну вигоду в майбутньому.»	Платник податку на прибуток фактично є власником основних засобів.
Строк корисного використання	«Термін корисного використання, від дати введення в експлуатацію, має бути понад рік (або операційний цикл, коли він довший за рік)»	«Термін корисного використання, починаючи з дати початку експлуатації, має бути понад один рік (або операційний цикл, у випадку, якщо він довший за рік)»
Призначення	«З метою їх залучення у виробничий цикл/діяльність, або постачання продукції, надання сервісу, передачі в користування іншим суб'єктам, чи для забезпечення адміністративних та культурно-суспільних потреб»	«До складу основних засобів зараховують тільки ті активи, які суб'єкт господарювання планує використовувати в рамках власної господарської діяльності»
Вартісна межа	Не передбачена	«Основні засоби – матеріальні активи <...>, вартість яких перевищує 20 000 гривень»

Таблиця А.2 – Облік основних засобів відповідно до шляхів їх надходження

№ з/п	Шляхи надходження	Як обліковуються
1	Придбання за грошові кошти	Всі витрати, що були понесені під час купівлі, враховуються відповідно до п. 7 НП(С)БО 7 та відображаються на дебеті рахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів». Після завершення всіх необхідних витрат та коли основний засіб підготовлено до використання, накопичена сума з рахунку 152 переноситься на рахунок 10 «Основні засоби», використовуючи відповідні субрахунки.
2	Безоплатне отримання	Усі видатки, що виникли під час безкоштовного отримання, фіксуються за дебетом рахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів» та кредитом рахунку 424 «Безоплатно одержані необоротні активи». Коли усі потрібні витрати здійснені, а основний засіб готовий до використання, уся накопичена сума зі 152 рахунку переноситься на рахунок 10 «Основні засоби» з відповідними субрахунками. У першому місяці нарахування амортизації місячна сума амортизації списується на доходи підприємства за дебетом рахунку 424 та кредитом рахунку 746 «Інші доходи».
3	Внесення засновниками до статутного капіталу	Всі витрати, що були зроблені під час внесення основного засобу у статутний капітал, реєструються на дебеті рахунку 152 «Придбання (виготовлення) основних засобів». Коли всі необхідні витрати вже зроблені, а основний засіб готовий до використання, вся накопичена сума з рахунку 152 переноситься на рахунок 10 «Основні засоби», з урахуванням відповідних субрахунків. Заборгованість засновника щодо внесків погашається за кредитом рахунку 46 «Неоплачений капітал» або рахунку 404 «Внески до незареєстрованого статутного капіталу».
4	Обмін основного засобу на подібний актив	Залишкова вартість основного засобу підлягає списанню з балансу підприємства. Це фіксується за кредитом рахунку 10 «Основні засоби», з зазначенням відповідних субрахунків, у кореспонденції з рахунком витрат – дебетом 976 «Списання необоротних активів». Знос переданого основного засобу відображається як зменшення активу за дебетом рахунку 131 «Знос основних засобів».

		Дохід, отриманий внаслідок бартерної операції, фіксується за кредитом рахунку 745 «Дохід від безоплатно одержаних активів». Водночас актив, отриманий в обмін, приходується на рахунок 10 з вказівкою відповідних субрахунків.
5	Обмін основного засобу на неподібний актив	Спочатку проводиться уцінка основного засобу, який передається на різницю між його залишковою вартістю та вартістю об'єкта, на який обмінюється. Уцінка відображається за дебетом рахунку 975 «Уцінка необоротних активів і фінансових інвестицій». Потім залишкова вартість основного засобу списується з балансу підприємства за кредитом 10 рахунку «Основні засоби» з відповідними субрахунками на рахунок витрат - дебет 976 «Списання необоротних активів». Знос переданого основного засобу списується за дебетом 131 «Знос основних засобів». Дохід від бартерної операції відображається за кредитом 746 рахунку «Інші доходи» та оприбутковується на 10 рахунок з відповідними субрахунками.
6	Самостійне виготовлення	Усі витрати, понесені під час виготовлення, передбачені п. 7 НП(С)БО 7, обліковуються за дебетом 152 рахунку «Придбання (виготовлення) основних засобів»; після того як виготовлення основного засобу закінчено і об'єкт готовий до експлуатації, вся накопичена сума зі 152 рахунку списується на 10 рахунок «Основні засоби» з відповідними субрахунками.
7	Отримання в оренду	Об'єкт операційної оренди відображається орендарем на позабалансовому рахунку 01 «Орендовані необоротні активи» за вартістю, вказаною в угоді про оренду. Нарахування амортизації об'єкта розглядуваної оренди здійснюється орендодавцем. Належна за користування першим плата в орендаря визнається іншими операційними витратами відповідного звітного періоду. Орендар відображає в бухгалтерському обліку одержаний у фінансову оренду об'єкт одночасно як актив і як зобов'язання за найменшою на початок строку оренди оцінкою, а саме справедливою вартістю активу або теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів, таких як дебет 10 «Основні засоби», кредит 531 «Зобов'язання з фінансової оренди». Амортизація об'єкта фінансової оренди нараховується орендарем протягом періоду

		очікуваного використання активу. Метод нарахування амортизації об'єкта фінансової оренди визначається орендарем відповідно до НП(С)БО 7.
8	Зарахування на баланс, неохоплених обліком основних засобів	Лишки необоротних активів (основних засобів та нематеріальних активів), виявлені під час інвентаризації, оприбутковуються на баланс таким записом: дебет рахунку 10 «Основні засоби» чи 12 «Нематеріальні активи»; кредит рахунку 719 «Інші доходи від операційної діяльності»

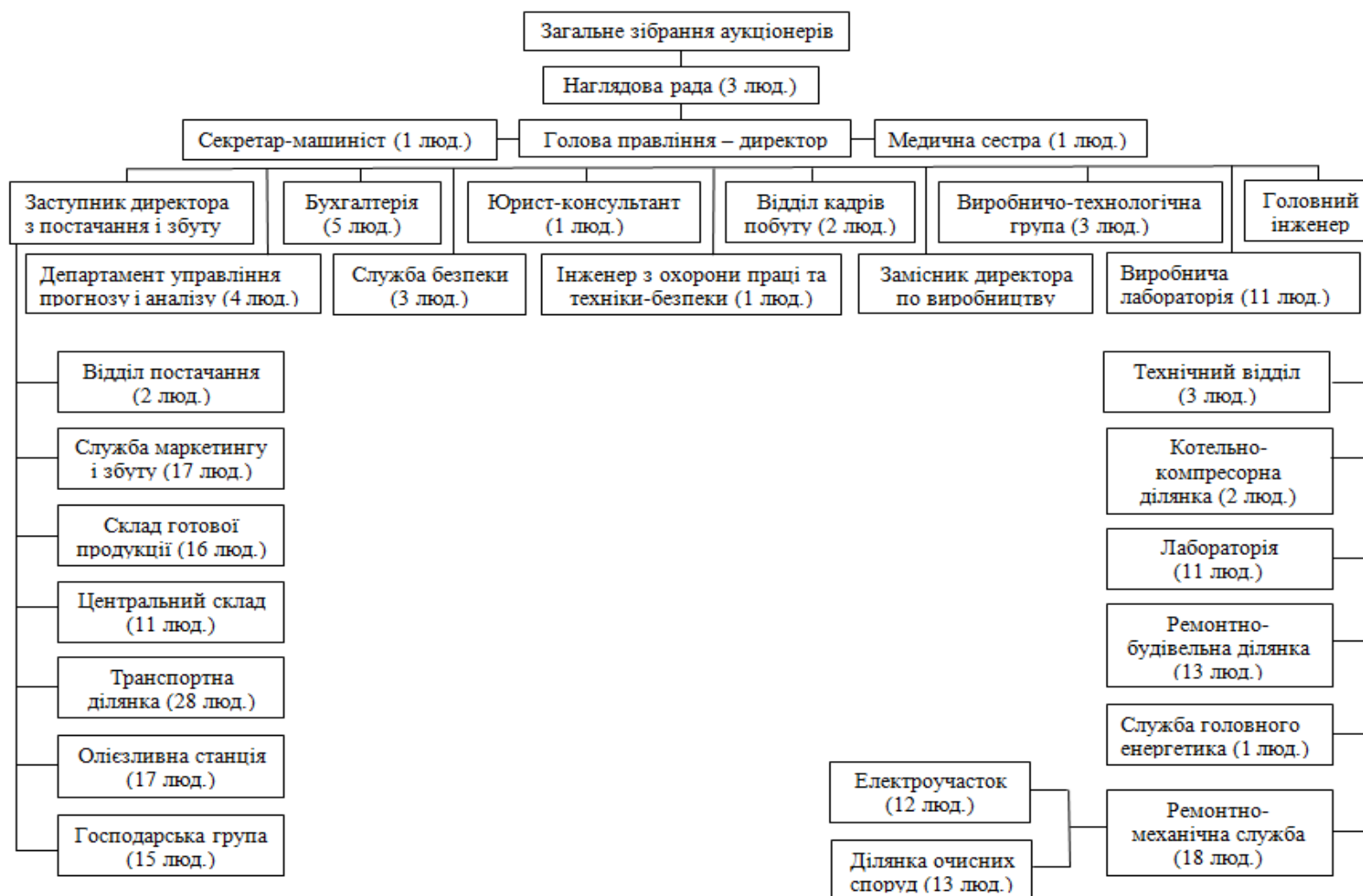

Рисунок Б.1 – Організаційна структура ПрАТ «Київський маргариновий завод»

Типові кореспонденції рахунків з обліку основних засобів

Таблиця В.1 – Порядок відображення на рахунках бухгалтерському обліку операцій з придбання основних засобів

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		дебет	кредит
1	2	3	4
1	Отримано основні засоби за договором постачання	152	631
2	Відображено суму ПДВ, яка включена до вартості меблів	641	631
3	Проведено оплату за договором постачання	631	311
4	Витрати на транспортування основних засобів	152	631
5	Проведено оплату транспортних послуг	631	311
6	Зарахування ОЗ до об'єктів основних засобів	10,11	152

Джерело: сформовано автором на основі []

Таблиця В.2 – Порядок відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій зі списання основних засобів

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Списується сума зносу устаткування, що ліквідується	131	104
2	Списується залишкова вартість обладнання, що ліквідується	976	104
3	Нараховуються податкові зобов'язання на залишкову вартість	976	641
4	Оприбутковуються різні матеріали від остаточної ліквідації об'єкта	209	751
5	Одержано часткове відшкодування від страхової компанії	311	751

Джерело: сформовано автором на основі []

Таблиця В.3 – Порядок відображення на рахунках бухгалтерському обліку операцій з вибуття об'єктів основних засобів

№	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки	
		Дебет	Кредит
1	2	3	4
1	Відображено дохід від реалізації основних засобів	31	742
2	Списано знос реалізованих основних засобів	131	10
3	Відображено залишкову вартість реалізованих основних засобів	972	10
4	Списано витрати, пов'язані з реалізацією основних засобів	972	31
5	Відображено суму податкових зобов'язань з ПДВ	742	641
6	Відображено фінансовий результат від реалізації основних засобів	742	793

Джерело: сформовано автором на основі []

Підготовчий етап до проведення інвентаризації

- Оформлення наказу генеральним директором щодо проведення інвентаризації та її терміни, затвердження складу інвентаризаційної комісії;
- Завершення опрацювання всіх документів щодо руху основних засобів;
- Визначення залишків на дату інвентаризації;
- Надання матеріально відповідальною особою розписки про те, що до початку інвентаризації всі прибуткові та видаткові документи на основні засоби здано до бухгалтерії, що всі основні засоби, які надійшли під її відповідальність, оприбутковано, а ті, що вибули, списано;
- Перевірка наявності технічних паспортів та іншої документації на основні засоби; наявність документів на основні засоби, що здані чи прийняті підприємством в оренду, на зберігання, у тимчасове користування. При виявленні розбіжностей у бухгалтерському обліку або технічній документації вносяться відповідні виправлення й уточнення.

Проведення інвентаризації

- Проведення комісією інвентаризації основних засобів за кожним місцем зберігання та за кожною матеріально відповідальною особою окремо в її присутності;
- Встановлення наявності основних засобів.

Відображення результатів інвентаризації

- Складання інвентаризаційного опису (документ, що фіксує наявність і склад засобів на певну дату) за об'єктами основних засобів чи групами та окремо за кожною матеріально відповідальною особою. Основні засоби вносяться до інвентаризаційного опису за найменуванням відповідно до основного призначення об'єкта із зазначенням інвентарного номера, виготовлювача, заводського номера, року випуску, первісної (переоціненої) вартості, суми зносу, строку корисного використання та ін.;
- Складання інвентаризаційного опису на основні засоби, які не придатні до експлуатації і не підлягають відновленню, із зазначенням часу введення в експлуатацію та причин, що довели до стану;
- Інвентаризація бібліотечних фондів оформлюється груповими інвентаризаційними описами;
- Передача підписаних комісією та матеріально відповідальною особою інвентаризаційних описів в бухгалтерію для порівняння фактичних залишків основних засобів із їх залишками за даними обліку;
- Складання звіральних відомостей при виявленні розбіжностей між фактичною наявністю основних засобів та даними бухгалтерського обліку;
- Складання протоколу щодо результатів інвентаризації, висновки про виявлені розбіжності та їх причини, пропозиції комісії з усунення нестач та надлишків.

Додаток Г

№ з/п	Найменування документа	Створення документа				Перевірка документа			Обробка документа		Передача документа до архіву		
		кільк. прим.	відповідальний		строк виконання	відповідальний		строк подання	виконавець	строк виконання	виконавець	строк виконання	місце і строк зберігання
			за оформлення	за виконання		за здавання	за перевірку						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1	Видаткова накладна	2	—	—	—	Особа, яка приймає об'єкт основного засобу на підприємство	Головний бухгалтер, бухгалтер	В той же день після приймання основного засобу від постачальника	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
2	Прибуткова накладна	1	Бухгалтер	Бухгалтер	Протягом години з моменту отримання основних засобів	Бухгалтер	Головний бухгалтер	В той же день після оформлення документа	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
3	Наказ на введення в експлуатацію /вибуття основних засобів	1	Генеральний директор	Генеральний директор	Протягом дня після прийняття рішення про введення в експлуатацію /вибуття основних засобів	—	—	—	—	—	Головний бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років

4	Акт приймання передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів	2	Член комісії	Голова комісії	Протягом години з моменту приймання передачі об'єктів	Голова комісії	Головний бухгалтер, бухгалтер	Наступного робочого дня після підписання документа	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
5	Акт прийняття здачі відремонтованих, реконструйованих та модернізованих об'єктів	2	Член комісії	Голова комісії	Протягом години з моменту приймання передачі об'єктів	Голова комісії	Головний бухгалтер, бухгалтер	Наступного робочого дня після підписання документа	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
6	Дефектний акт	1	Компетентний працівник, що може довести необхідність виконання ремонту або поліпшення основних засобів	Голова комісії	Протягом години з моменту прийняття рішення про ремонт чи поліпшення основних засобів	Голова комісії	Головний бухгалтер	Наступного робочого дня після підписання документа	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
7	Акт списання основних засобів	2	Член комісії	Голова комісії	Протягом години з моменту завершення процедури списання	Голова комісії	Головний бухгалтер, бухгалтер	Наступного робочого дня після підписання документа	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років

8	Інвентарний список основних засобів	1	Бухгалтер	Бухгалтер	Після оформлення інвентарних карток обліку основних засобів	Бухгалтер	Головний бухгалтер	В той же день після оформлення документа	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	—	—	—
9	Відомість амортизації основних засобів	1	Бухгалтер	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	Головний бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років
10	Оборотно сальдова відомість по рахункам 10, 13, 15	1	Бухгалтер	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	Головний бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 1 числа кожного місяця	Бухгалтер	До 5 числа кожного місяця	Бухгалтерія, 5 років

Додаток Д

ІНВЕНТАРНА КАРТКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Міжмережевий екран D-Link DFL-870 6x1GE, 2xUSB (8517 62 00 00)

(повне найменування та призначення об'єкта)

(найменування заводу-виготовлювача)

D-Link DFL-870 6x1GE, 2xUSB (8517 62 00 00)

(модель, тип, марка)

Бухгалтерський запис (акт, накладна)		Первісна вартість всіх об'єктів, грн	Призначення об'єкту	Матеріально відповідальна особа
Дата	Номер	17	18	19
23.08.2022	ПА00-000112	23 833,33	Невиробниче	Романенко О.Г.

Цех, відділ, дільниця, лінія	Рахунок, субрахунок	Код аналітичного обліку	Первісна (балансова) вартість, грн	Код рахунка і об'єкта аналітичного обліку	Метод нарахування амортизації	Термін корисного використання, кількість місяців	Сума щомісячної амортизації	Сума переоцінки	Устаткування		Акт про введення в експлуатацію		Дата початку експлуатації за основні засоби (місяць, рік)
									вид	код	дата	№	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Адміністрація	104	-	23 833,33	131	Прямолінійний	60	197,22	-	-	-	23.08.2022	ПА00-00 0112	-

Номер			Сума зносу за даними переоцінки на 20__ р. або за документами придбання	Рік випуску (побудови)	Дорогоцінні метали			Вибуття (передано)		
інвентарний	заводський	паспортний			найменування	вид	маса	Бухгалтерський запис (акт, накладна)		причина вибуття (переміщення)
								дата	№	
20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
00-000127	125-204-32	-	-	2022	-	-	-	-	-	-

Джерело придбання (фінансування) для державних підприємств _____

Добудовування, доустаткування, модернізація, індексація				Ремонт (бухгалтерський запис)							
дата	номер	інвентарний номер	сума, грн	дата	номер	інвентарний номер	сума, грн	дата	номер	інвентарний номер	сума, грн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Коротка індивідуальна характеристика об'єкта						
Найменування конструктивних елементів та інших ознак, що характеризують об'єкт		Матеріали, розміри та інші відомості				
		основний об'єкт	найменування найважливіших прибудов обладнань та приладдя, що відносяться до основного об'єкта			
1	2	3	4	5	6	
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-

Картку заповнив _____
Бухгалтер _____
(посада) (підпис)

Зозуля М.А.
(ініціали та прізвище)

Добудовування, доукомплектування, модернізація, індексація				Ремонт (бухгалтерський запис)							
дата	номер	інвентарний номер	сума, грн	дата	номер	інвентарний номер	сума, грн	дата	номер	інвентарний номер	сума, грн
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Коротка індивідуальна характеристика об'єкта

Найменування конструктивних елементів та інших ознак, що характеризують об'єкт	Матеріали, розміри та інші відомості				
	основний об'єкт	найменування найважливіших пристроїв обладнань та приладдя, що відносяться до основного об'єкта			
1	2	3	4	5	6
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

Картку заповнив

Бухгалтер
(посада)

(підпис)

Зозуля М.А.
(ініціали та прізвище)

**Акт
приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів**

Номер документа	Дата складання	Код особи, яка відповідає за збереження основних засобів	Вид операції	Шлях надходження основних засобів
ПА00-000112	23.08.2022	00-0000008	Введення в експлуатацію	Придбання за грошові кошти

Здавач	Одержувач	Дебет		Кредит		Первісна (балансова) вартість, грн	Шифр		Код рахунка та об'єкта аналітичного обліку	Група основних засобів
Цех, відділ, дільниця, лінія		рахунок, субрахунок	код аналітичного обліку	рахунок, субрахунок	код аналітичного обліку		інвентарний	заводський		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
-	Адміністрація	104	-	1521	-	23 833,33	00-000127	125-204-32	-	4

Строк корисного використання, кількість місяців	Метод нарахування амортизації	Ліквідаційна вартість	Дата початку нарахування амортизації	Устаткування		Сума амортизації (знос) за даними переоцінки на 20__ р. або за документами придбання	Рік випуску (побудови)	Дата введення в експлуатацію (місяць, рік)	Номер паспорта
				вид	код				
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
60	Прямолінійний	0,00	23.09.2022	-	-	-	23.08.2022	23.08.2022	-

На підставі наказу, розпорядження Наказ № 1

від "03" січня 2022 р. У _____

Проведений огляд Міжмережевий екран D-Link DFL-870 6x1GE, 2xUSB (8517 62 00 00)
(найменування об'єкта)що приймається (передається) в експлуатацію від контрагентаУ момент приймання (передачі) об'єкт знаходиться в м. Київ, вул. Гусовського, буд. 11/11, офіс 3

(місцезнаходження об'єкта)

Коротка характеристика об'єкта _____

Об'єкт технічним умовам відповідає (не відповідає) відповідає

(вказати, що саме не відповідає)

Доробка не потрібна (потрібна)

не потрібна

(вказати, що саме потрібно)

Підсумки іспитів об'єкта

Висновок комісії

придатний до експлуатації

Додаток. Перелік технічної документації

Голова комісії

Головний офіс-менеджер

(посада)

(підпис)

Петренко О.В.

(ініціали та прізвище)

Члени комісії

Офіс-менеджер

(посада)

(підпис)

Зайченко Б.Г.

(ініціали та прізвище)

Менеджер з реклами

(посада)

(підпис)

Ткаченко А.О.

(ініціали та прізвище)

Менеджер із загальних питань

(посада)

(підпис)

Герасименко Д.І.

(ініціали та прізвище)

Об'єкт основних

засобів прийняв

Головний системний адміністратор

(посада)

(підпис)

Романенко О.Г.

(ініціали та прізвище)

здав

(посада)

(підпис)

(ініціали та прізвище)

Відмітка бухгалтерії про відкриття картки або переміщення об'єкта " 23 серпня 2022 р.

Головний бухгалтер (бухгалтер)

Гоголін О.Ю.

АКТ ПРИЙМАННЯ-ПЕРЕДАВАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
(форма № ОЗ-1)

Найменування підприємства: ПрАТ "Київський маргариновий завод"
Структурний підрозділ: Виробничий цех № 1
Номер документа: ОЗ-1-2024-09
Дата складання: 15 вересня 2024 року

Комісія в складі: головний бухгалтер — Ігнатова Г.М., начальник відділу основних засобів — Коваленко О.В., відповідальна особа за експлуатацію — Романенко Д.В. склала цей Акт про приймання на баланс підприємства об'єкта основних засобів:

Найменування об'єкта: Промислове обладнання для виробництва маргарину
Інвентарний номер: 1040-КМЗ-001
Підстава для оприбуткування: Договір № КМЗ-0924 від 01.09.2024
Дата введення в експлуатацію: 15 вересня 2024 року
Первісна вартість: 3 200 000 грн
Нарахована амортизація: 0 грн (нове обладнання)

Підписи:
Головний бухгалтер: Ігнатова Г.М.
Керівник підрозділу: Коваленко О.В.
Відповідальна особа: Романенко Д.В.

ІНВЕНТАРНА КАРТКА ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
(форма № ОЗ-6)

Найменування підприємства: ПрАТ "Київський маргариновий завод"
Структурний підрозділ: Виробничий цех № 1
Інвентарний номер: 1040-КМЗ-001
Назва об'єкта: Промислове обладнання для виробництва маргарину
Дата введення в експлуатацію: 15 вересня 2024 року
Первісна вартість: 3 200 000 грн
Місце розташування: Цех № 1, вул. Промислова, 15, м. Київ
Характеристика об'єкта: Сучасне обладнання з автоматичним управлінням, потужність 5000 кг/год, виготовлено у Німеччині, оснащене системою енергозбереження та автоматизації виробничих процесів. Обладнання включає 3 автоматичні лінії, що забезпечують безперервний процес виробництва.

Реконструкція, модернізація:
Дата: 10 вересня 2024 року
Зміни в обліковій вартості: +500 000 грн (додано нову автоматизовану лінію)
Причина зміни: Модернізація виробничих потужностей для підвищення ефективності та зменшення енерговитрат.

Списання:
Дата: 20 вересня 2024 року
Причина списання: Відсутність можливості подальшої експлуатації через зношеність компонентів (90%).
Відповідальна особа: Романенко Д.В.

ОПИС ІНВЕНТАРНИХ КАРТОК З ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
(форма № ОЗ-7)

Найменування підприємства: ПрАТ "Київський маргариновий завод"
Дата складання: 20 вересня 2024 року

№	Інвентарний номер	Найменування об'єкта	Балансова вартість	Знос	Нарахована амортизація
1	1040-КМЗ-001	Промислове обладнання для маргарину	3 200 000 грн	0 грн	320 000 грн
2	1030-КМЗ-002	Лінія розливу та фасування продукції	1 500 000 грн	0 грн	150 000 грн
3	1020-КМЗ-003	Пакувальне обладнання	900 000 грн	0 грн	90 000 грн
4	1010-КМЗ-004	Транспортний конвеєр	750 000 грн	0 грн	75 000 грн

КАРТОЧКА ОБЛІКУ РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
(форма № ОЗ-8)

Найменування підприємства: ПрАТ "Київський маргариновий завод"
Структурний підрозділ: Виробничий цех № 1
Інвентарний номер: 1040-КМЗ-001
Назва об'єкта: Промислове обладнання для виробництва маргарину

Дата	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн	Підстава, документ
01.09.2024	Надходження основних засобів від постачальника	1040	631	3 200 000	Накладна, договір № 0924
15.09.2024	Введення в експлуатацію	1040	15	3 200 000	Акт введення в експлуатацію
30.09.2024	Нарахування амортизації	23	131	320 000	Розрахунок амортизації
20.09.2024	Часткове списання основних засобів у зв'язку з заміною вузлів	976	1040	500 000	Акт списання, накладна

АКТ НА СПИСАННЯ (ЛІКВІДАЦІЮ) ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
(форма № ОЗ-3)

Найменування підприємства: ПрАТ "Київський маргариновий завод"
Структурний підрозділ: Виробничий цех № 1
Номер документа: ОЗ-3-2024-09
Дата складання: 20 вересня 2024 року

Комісія в складі: головний бухгалтер — Ігнатова Г.М., начальник відділу основних засобів — Коваленко О.В., відповідальна особа за експлуатацію — Романенко Д.В. склала цей Акт на списання (ліквідацію) основних засобів:

Найменування об'єкта: Промислове обладнання для виробництва маргарину
Інвентарний номер: 1040-КМЗ-001
Підстава для списання: Заміна вузлів обладнання, зношеність 70%, відновлення економічно недоцільне.
Дата списання: 20 вересня 2024 року
Первісна вартість: 3 200 000 грн

Нарахована амортизація: 2 240 000 грн
Залишкова вартість: 960 000 грн

Підписи:

Головний бухгалтер: Ігнатова Г.М.
Керівник підрозділу: Коваленко О.В.
Відповідальна особа: Романенко Д.В.

ІНВЕНТАРНИЙ СПИСОК ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
(форма № ОЗ-9)

Найменування підприємства: ПрАТ "Київський маргариновий завод"
Структурний підрозділ: Виробничий цех № 1
Дата складання: 30 вересня 2024 року

№	Інвентарний номер	Найменування об'єкта	Місцезнаходження	Первісна вартість	Знос	Нарахована амортизація	Залишкова вартість
1	1040-КМЗ-001	Промислове обладнання для виробництва маргарину	Виробничий цех № 1	3 200 000 грн	960 000 грн	2 240 000 грн	960 000 грн
2	1030-КМЗ-002	Лінія розливу та фасування продукції	Лінія № 2	1 500 000 грн	450 000 грн	1 050 000 грн	450 000 грн
3	1020-КМЗ-003	Пакувальне обладнання	Пакувальний відділ	900 000 грн	270 000 грн	630 000 грн	270 000 грн
4	1010-КМЗ-004	Транспортний конвеєр	Логістичний цех № 3	750 000 грн	225 000 грн	525 000 грн	225 000 грн

Відповідальна особа за ведення обліку: Ігнатова Г.М.

КАРТОЧКА ОБЛІКУ РУХУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
(форма № ОЗ-8)

Найменування підприємства: ПрАТ "Київський маргариновий завод"
Структурний підрозділ: Виробничий цех № 1
Інвентарний номер: 1040-КМЗ-001
Назва об'єкта: Промислове обладнання для виробництва маргарину

Дата	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн	Підстава, документ
01.09.2024	Надходження основних засобів від постачальника	1040	631	3 200 000	Накладна, договір № 0924
15.09.2024	Введення в експлуатацію	1040	15	3 200 000	Акт введення в експлуатацію
30.09.2024	Нарахування амортизації	23	131	320 000	Розрахунок амортизації
20.09.2024	Часткове списання основних засобів у зв'язку з заміною вузлів	976	1040	500 000	Акт списання, накладна

ВІДОМІСТЬ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
(ПрАТ "Київський маргариновий завод")

Найменування підприємства: ПрАТ "Київський маргариновий завод"

Структурний підрозділ: Виробничий цех № 1

Дата складання: 30 вересня 2024 року

№	Інвентарний номер	Найменування об'єкта	Первісна вартість	Ліквідаційна вартість	Термін корисного використання	Річна сума амортизації	Місячна сума амортизації	Знос, грн
1	1040-КМЗ-001	Промислове обладнання для маргарину	3 200 000 грн	320 000 грн	10 років	288 000 грн	24 000 грн	960 000 грн
2	1030-КМЗ-002	Лінія розливу та фасування продукції	1 500 000 грн	150 000 грн	8 років	168 750 грн	14 062,5 грн	450 000 грн
3	1020-КМЗ-003	Пакувальне обладнання	900 000 грн	90 000 грн	6 років	135 000 грн	11 250 грн	270 000 грн
4	1010-КМЗ-004	Транспортний конвеєр	750 000 грн	75 000 грн	7 років	96 429 грн	8 035,75 грн	225 000 грн

Підписи:

Головний бухгалтер: Ігнатова Г.М.

Начальник виробничого відділу: Коваленко О.В.

АКТ ПРИЙМАННЯ-ПЕРЕДАВАННЯ ВІДРЕМОНТОВАНИХ (РЕКОНСТРУЙОВАНИХ, МОДЕРНІЗОВАНИХ) ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ
(ПрАТ "Київський маргариновий завод")

Найменування підприємства: ПрАТ "Київський маргариновий завод"

Структурний підрозділ: Виробничий цех № 1

Номер документа: ОЗ-2-2024-09

Дата складання: 25 вересня 2024 року

Комісія в складі: головний бухгалтер — Ігнатова Г.М., начальник відділу основних засобів — Коваленко О.В., відповідальна особа за експлуатацію — Романенко Д.В. склала цей Акт про приймання-передавання об'єкта основних засобів після проведення ремонту:

Найменування об'єкта: Промислове обладнання для виробництва маргарину

Інвентарний номер: 1040-КМЗ-001

Вид ремонту: Капітальний ремонт

Підстава для проведення: Акт дефектування від 05.09.2024, наказ № 0924 від 02.09.2024

Первісна вартість до ремонту: 3 200 000 грн

Витрати на ремонт: 600 000 грн

Загальна вартість після ремонту: 3 800 000 грн

Залишкова вартість до ремонту: 960 000 грн

Залишкова вартість після ремонту: 1 560 000 грн

Підписи:

Головний бухгалтер: Ігнатова Г.М.

Керівник підрозділу: Коваленко О.В.

Відповідальна особа: Романенко Д.В.

ЖУРНАЛ № 4
(ПрАТ "Київський маргариновий завод")

Розділ I: Операції з обліку необоротних активів
Дата складання: 30 вересня 2024 року

№	Дата	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	01.09.24	Надходження основних засобів від постачальника	1040	631	3 200 000
2	15.09.24	Введення основних засобів в експлуатацію	1040	15	3 200 000
3	20.09.24	Переоцінка основних засобів після капітального ремонту	1040	133	600 000
4	30.09.24	Нарахування амортизації	23	131	320 000

Розділ II: Операції з обліку нематеріальних активів
Дата складання: 30 вересня 2024 року

№	Дата	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн
1	01.09.24	Надходження патенту на новий вид продукції	125	631	500 000
2	20.09.24	Списання патенту після закінчення терміну дії	976	125	500 000
3	30.09.24	Нарахування амортизації нематеріальних активів	92	133	50 000

Підписи:

Головний бухгалтер: Ігнатова Г.М.

Керівник підрозділу: Коваленко О.В.

ВІДОМІСТЬ 4.1
(ПрАТ "Київський маргариновий завод")

Найменування підприємства: ПрАТ "Київський маргариновий завод"
Структурний підрозділ: Виробничий цех № 1
Дата складання: 30 вересня 2024 року

№	Інвентарний номер	Найменування об'єкта	Дата введення	Первісна вартість	Місячна амортизація
1	1040-КМЗ-001	Промислове обладнання для маргарину	15.09.2024	3 200 000 грн	24 000 грн
2	1030-КМЗ-002	Лінія розливу та фасування продукції	15.09.2024	1 500 000 грн	14 062,5 грн
3	1020-КМЗ-003	Пакувальне обладнання	15.09.2024	900 000 грн	11 250 грн
4	1010-КМЗ-004	Транспортний конвеєр	15.09.2024	750 000 грн	8 035,75 грн

Підписи:

Головний бухгалтер: Ігнатова Г.М.

Начальник виробничого відділу: Коваленко О.В.

ГОЛОВНА КНИГА
(ПрАТ "Київський маргариновий завод")

Найменування підприємства: ПрАТ "Київський маргариновий завод"
Дата складання: 30 вересня 2024 року

Залишки на рахунках:

Рахунок	Найменування рахунка	Сума, грн
10	Основні засоби	3 800 000
13	Знос основних засобів	2 240 000
15	Капітальні інвестиції	600 000
23	Виробництво	1 000 000
92	Адміністративні витрати	600 000
133	Амортизація необоротних активів	320 000
1040	Інші операційні витрати	500 000
125	Нематеріальні активи	500 000
976	Списання нематеріальних активів	500 000
631	Розрахунки з постачальниками	3 200 000

Підписи:

Головний бухгалтер: Ігнатова Г.М.

Начальник виробничого відділу: Коваленко О.В.

Відповідальна особа: Романенко Д.В.

Фінансова звітність за 2023 рік

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КИЇВСЬКИЙ МАРГАРИНОВИЙ ЗАВОД"

М. КИЇВ, ПРОСП. НАУКИ, БУД. 3

(ПРАТ "КМЗ" АБО ПРАТ "КИЇВСЬКИЙ МАРГАРИНОВИЙ ЗАВОД")

Код за ЄДРПОУ: [00333581](#)

Дата звіту	20.02.2024
Період	2023 рік, 12 міс
Бухгалтер	Ігнатова Галина Михайлівна
КАТОТТГ	UA800000000000126643
Кількість працівників	161

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	2 023.00	1 670.00
первісна вартість	1001	3 445.00	3 404.00
накопичена амортизація	1002	1 422.00	1 734.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	308.00	3 243.00
Основні засоби	1010	106 173.00	99 919.00
первісна вартість	1011	242 762.00	245 061.00
знос	1012	136 589.00	145 142.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	108 504.00	104 832.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	170 159.00	165 832.00
Виробничі запаси	1101	71 654.00	107 478.00
Незавершене виробництво	1102	27 938.00	41 050.00
Готова продукція	1103	70 563.00	17 304.00
Товари	1104	4.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Депозити перестраховання	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	88 577.00	92 695.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	2 031.00	8 745.00
з бюджетом	1135	205.00	737.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	2.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	294.00	2 858.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	238.00	18.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	238.00	18.00
Витрати майбутніх періодів	1170	42.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Інші оборотні активи	1190	3 521.00	6 446.00
Усього за розділом II	1195	265 067.00	277 333.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	373 571.00	382 165.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2 356.00	2 356.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	40 952.00	40 948.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	40 000.00	40 000.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-36 101.00	-30 178.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	47 207.00	53 126.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	176.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	182 710.00	182 710.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 168.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	185 054.00	182 710.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	97 687.00	84 912.00
розрахунками з бюджетом	1620	640.00	440.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	416.00	332.00
розрахунками з оплати праці	1630	4 065.00	1 603.00
за одержаними авансами	1635	9 389.00	18 502.00
за розрахунками з учасниками	1640	11.00	11.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	10 641.00	2 549.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	18 461.00	37 980.00
Усього за розділом III	1695	141 310.00	146 329.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	373 571.00	382 165.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	481 796.00	455 418.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	377 590.00	372 582.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	104 206.00	82 836.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	21 976.00	9 912.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	31 021.00	27 220.00
Витрати на збут	2150	37 738.00	31 651.00
Інші операційні витрати	2180	9 038.00	14 623.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	48 385.00	19 254.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		0.00
Інші доходи	2240	3 467.00	78.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	45 784.00	38 867.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	149.00	0.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	5 919.00	

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
збиток	2295		19 535.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		-1 018.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	5 919.00	
збиток	2355		20 553.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	5 919.00	-20 553.00

Фінансова звітність за 2024 рік

ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "КИЇВСЬКИЙ МАРГАРИНОВИЙ ЗАВОД"

М. КИЇВ, ПРОСП. НАУКИ, БУД. 3

(ПРАТ "КМЗ" АБО ПРАТ "КИЇВСЬКИЙ МАРГАРИНОВИЙ ЗАВОД")

Код за ЄДРПОУ: [00333581](#)

Дата звіту	20.02.2025
Період	2024 рік, 12 міс
Бухгалтер	Ігнатова Галина Михайлівна
КАТОТТГ	UA800000000000126643
Кількість працівників	152

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	1 670.00	1 352.00
первісна вартість	1001	3 404.00	3 419.00
накопичена амортизація	1002	1 734.00	2 067.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	3 243.00	3 215.00
Основні засоби	1010	99 919.00	100 187.00
первісна вартість	1011	245 061.00	253 732.00
знос	1012	145 142.00	153 545.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	104 832.00	104 754.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	165 832.00	174 427.00
Виробничі запаси	1101	107 478.00	119 657.00
Незавершене виробництво	1102	41 050.00	46 604.00
Готова продукція	1103	17 304.00	8 166.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрахування	1115	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	92 695.00	83 355.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	8 745.00	6 151.00
з бюджетом	1135	737.00	356.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	2.00	5.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 858.00	260.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Г роші та їх еквіваленти	1165	18.00	227.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	18.00	227.00
Витрати майбутніх періодів	1170	0.00	
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	6 446.00	13 727.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
Усього за розділом II	1195	277 333.00	278 508.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	382 165.00	383 262.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	2 356.00	2 356.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	40 948.00	40 948.00
Додатковий капітал	1410	0.00	
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	40 000.00	40 000.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-30 178.00	-35 449.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	53 126.00	47 855.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	182 710.00	180 000.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	0.00	
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	182 710.00	180 000.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	0.00	
Векселі видані	1605	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітної періоду, тис. грн	На кінець звітної періоду, тис. грн
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	84 912.00	103 946.00
розрахунками з бюджетом	1620	440.00	1 088.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	332.00	650.00
розрахунками з оплати праці	1630	1 603.00	5 003.00
за одержаними авансами	1635	18 502.00	32 870.00
за розрахунками з учасниками	1640	11.00	11.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	2 549.00	3 160.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	37 980.00	8 679.00
Усього за розділом III	1695	146 329.00	155 407.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	382 165.00	383 262.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	525 904.00	481 796.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	423 489.00	377 590.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090	102 415.00	104 206.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	26 445.00	21 976.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	44 633.00	31 021.00
Витрати на збут	2150	45 012.00	37 738.00
Інші операційні витрати	2180	6 231.00	9 038.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	32 984.00	48 385.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220	1 887.00	3 467.00
Інші доходи	2240		0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00
Фінансові витрати	2250	39 202.00	45 784.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	940.00	149.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		5 919.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.грн
збиток	2295	5 271.00	
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		5 919.00
збиток	2355	5 271.00	

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		0.00
Накопичені курсові різниці	2410		0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		0.00
Інший сукупний дохід	2445		0.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	0.00	0.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	0.00	0.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-5 271.00	5 919.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	408 392.00	354 746.00
Витрати на оплату праці	2505	37 978.00	29 781.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	6 520.00	5 230.00
Амортизація	2515	8 793.00	9 118.00
Інші операційні витрати	2520	43 885.00	36 136.00
Разом	2550	505 568.00	435 011.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	1 177 918.00	1 177 918.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	1 177 918.00	1 177 918.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-4.47	5.02
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-4.47	5.02
Дивіденди на одну просту акцію	2650		0.00

[Clarity Project](#) - простий та зрозумілий доступ до закупівельної та корпоративної інформації.

Програма внутрішньої аудиторської перевірки основних засобів

Аудиторська фірма _____

Підприємство ПрАТ «Київський маргариновий завод»

Період перевірки _____

ПРОГРАМА

аудиту основних засобів

№ з/п	Перелік аудиторських процедур	Виконав єць	Індекс робочого документу	Примітки
1	2	3	4	5
1	Звірка даних реєстрів обліку ОЗ з даними головної книги		1.1	
2	Перевірка наявності первинної документації з всіма господарськими операціями з ОЗ		1.2	
3	Перевірка наявності установчих документів на придбання (виготовлення), продаж (передачу) ОЗ		1.3	Копія документів
4	Перевірка санкціонування операцій з ОЗ		1.4	Копія наказу
5	Перевірка документального оформлення відображення в обліку результатів інвентаризації ОЗ		1.5	
6	Перевірка відповідності основних засобів критеріям визнання згідно Національне положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7		Документ описового характеру	
7	Перевірка формування первісної вартості ОЗ та своєчасності їх оприбуткування		1.6	
8	Визначення первісної собівартості кожного з об'єктів, які входять до складу комплексу ОЗ		1.7	
9	Перевірка обґрунтованості та відображення в обліку витрат на проведення ремонту, реконструкції, модернізації та інших видів поліпшень ОЗ		1.8	
10	Перевірка правильності розрахунку індексу переоцінки ОЗ		1.9	
11	Перевірка документального оформлення та відображення в обліку результатів переоцінок ОЗ (первісної, наступної)		1.10	
12	Перевірка нарахування амортизації ОЗ та її віднесення на відповідні рахунки витрат		1.11	
13	Виявлення об'єктів ОЗ, за якими не нараховується амортизація		1.12	

14	Виявлення повністю амортизованих об'єктів ОЗ: які знаходяться в експлуатації, але амортизація по них не нараховується; які не експлуатуються, але амортизація по них продовжує нараховуватись		1.13	
15	Перевірка ліквідації ОЗ у зв'язку з їх повним зносом або пошкодженням		1.14	
16	Перевірка своєчасності відображення в обліку вибуття ОЗ		1.15	
17	Перевірка правильності відображення в обліку операцій з ОЗ, які мають нульову вартість і можуть принести економічну вигоду		1.16	
18	Контроль за відображенням в обліку результатів надзвичайних подій, пов'язаних з ОЗ (пожежа, повінь, розкладання)		1.17	
19	Оформлення окремим документом знайденим документом знайдених порушень при дослідженні документів, операцій і записів		1.18	